G.S.P. (C) 1300—5-1-1963—709

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Sixteenth day of the First Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

---

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Thursday, the 21st June, 1962

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

APPOINTMENT OF DEPUTY COLLECTORS

61—

*83 Q.—*Sri G. Rama Rao (Gudivada)*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state :

(*a*) whether it is a fact that no panel of names was prepared for the appointment of Deputy Collectors since 5 years and above ; if so, why ;

(*b*) whether it is also a fact that even the Deputy Collectors who were regularly included in the list prior to 1-11-56 are treated as temporary Deputy Collectors, and no increments were given ordinarily due to them ; if so, why ;

(*c*) whether the Service Commission was consulted in the appointment of the Deputy Collectors; and

(*d*) if so, the rules thereof ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandra Reddy)—

(*a*) No regular panel has been prepared so far, as suitable formula for integrating the non-gazetted Tahsildars of Andhra area and Gazetted Tahsildars of Telangana area had first to be evolved. The Government of India who had to be consulted in the matter have recently agreed to the suggestion made and further action is being taken for the issue of integrated rules and

he preparation of regular panels. Vacancies arising after 1-11-1956 are being filled up by drawing up temporary panels region-wise according to seniority and merit.

(*b*) Yes, Sir. Orders were isued to the effect that all temporary service should be counted for purposes of increment and officers appointed temporarily are eligible to draw increments and they are also drawing increments.

(*c*) Yes, Sir.

(*d*) Does not arise.

శ్రీ జి. రామారావు :—అధ్యక్షా, కొంతమంది Superintendents ను as Tahsildars deputation basis మీద mufassil కు పంపిస్తున్నారు. వారు ఇక్కడకు తిరిగివచ్చిన వెంటనే Deputy Collectors' list లో పెడుతున్నారు. అక్కడున్న Senior Tahsildars కు చాల అన్యాయం జరిగేపరిస్థితులువున్నవి. ఆవిధముగా కాకుండా seniority ప్రకారం fix చేసి Deputy Collectors అయ్యేపరిస్థితి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఇప్పుడు integrated rules లేనందువల్ల ఆంధ్ర, తెలంగాణా ప్రాంతాలలో సమన్వయముచేయబడలేదు. గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియావారి suggestion ప్రకారము rules తయారుచేయబడినవి. అవి సర్వీసు కమీషనుకు పంపబడినవి. అవి రాగానే ఉభయప్రాంతాలలో సమన్వయం చేయబడుతవి. వ్యత్యాసాలు ఏమైనావుంటే సరిచేయబడుతాయి.

శ్రీ యన్. వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం): —15 సంవత్సరాలు అయిపోయినా integrated rules లేకపోవడమువల్ల ఉద్యోగస్థులలో చాల అసంతృప్తివుంది. Retrospective effect తో seniority ని fix చేస్తారా? దానికి చాలమంది ఎదురుచూస్తున్నారు. ఎప్పుడు ఈ panel finalise అవుతుందో చెప్పగలరా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—త్వరలోవస్తుంది. జరగవలసిన కార్యక్రమాలు జరిగినవి. చివరి దశలో వున్నవి. పబ్లిక్‌సర్వీసు కమీషనునుంచిరాగానే ఏమైనా అక్రమాలువుంటే ఆ రూల్సు ప్రకారం సరిచేయబడుతాయి.

. శ్రీ జి. రామారావు :—అధ్యక్షా, తెలంగాణా, ఆంధ్ర ఉద్యోగస్థుల నియామకములోగాని, ప్రమోషను విషయములోగాని 2 : 1 ratio నిర్ణయముచేసినట్లు papersలో చూశాం. ఆపద్ధతి ప్రకారమే Deputy Collectors ను కూడ నిర్ణయిస్తారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :— Temporary panels draw చేసినప్పుడు తెలంగాణా ప్రాంతములో vacancies వస్తే తెలంగాణా లిస్టులోనుంచి, ఆంధ్రప్రాంతములో vacancies వస్తే ఆంధ్రలిస్టులో నుంచి ఆ ప్రాంతములోవున్న rules ను దృష్టిలోవుంచుకొని promotions చేయబడినవి. Integrated Rules లేకపోవడముచేత ఈ రెండింటిని సమన్వయముచేయలేకపోయినాము. ముందు అన్నీ సరిచేయబడుతాయి.

శ్రీ యస్. వేమయ్య:—ఈ list ఇంతవరకు తయారుకాలేదు. కొందరుంచికి retirement దగ్గరకు వచ్చిన తరువాత promotion రావడమువల్ల వారికి లాభముండదు. Retrospective effect తో ఇస్తే వారికి లాభము వుంటుంది కాబట్టి ఆవిధముగా ఇప్పటికి rules ఏమైనావున్నవా, లేకపోతే ఆవిధముగా చేయడానికి ప్రభుత్వమువారు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—ఇదమిద్ధముగా చెప్పలేను. Rules తయారుచేయబడినవి. పబ్లిక్‌సర్వీసు కమీషనువారు ఏమార్పులు తీసుకొనివస్తారో ఇప్పుడే చెప్పడము సాధ్యముకాదు. అక్కడనుంచి rules వచ్చిన తరువాత ఏవిధముగా చేయాలనేది ఆలోచించవచ్చు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య, (సత్తెనపల్లి) :—అధ్యక్షా, పబ్లిక్‌సర్వీసు కమీషన్‌వారు rules వ్రాయగ. ప్రభుత్వము పంపినవాటిల్లోనే ఏమి proposals వున్నవని అడుగుతున్నాము.

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు చెప్పడము అంత భావ్యముకాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :—అధ్యక్షా, Deputy Collectors list తయారుచేసేటప్పుడు recent గా issue చేసిన Communal G.O. ను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆ representation వుండాలని ప్రభుత్వము యొక్క ఆలోచనలోవున్నదా? అటువంటి ప్రాతిపదిక ఆ rules లో ఏమైనావున్నదేమో చెపుతారా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, temporary panels ను draw చేసినప్పుడు rule of reservation ను అమలులోకి తీసుకురాలేదు. Rules లో ఏమివుంటుందో ఇప్పుడే ఇదమిద్ధమని చెప్పడానికి అవకాశములేదు.

Salaries of Village Officers in Telangana and Andhra

62—

*208 Q.—*Sri G. C. Kondaiah* (*Nellore*) :—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to refer to his answer to S.N.Q. No. 12-R on 1-4-1962 and state :

(*a*) whether there is any disparity between the salaries of Village Officers of Telangana and Andhra ; and

(*b*) if so, whether the Government are taking any steps to unify the same ?

Sri N. Ramachandra Reddy :—

(*a*) *and* (*b*) :—The Village Officers in Telangana are not paid regular salaries as in Andhra, but they get scale remuneration depending on the amounts of Land Revenue collected by them. The question of introducing a uniform system of village administration in both the regions of the State is engaging the attention of the Government.

Fishermen Co-operative Society, Vidavaluru, Kovur Taluk, Nellore District.

63—

*27 Q.—*Sri S. Vemayya* :—Will the hon. Minister for Forests, Fisheries and Animal Husbandry be pleased to state :

(*a*) whether the Government are in receipt of the representation, dated 12th August 1961 from Sri S. Vemayya, M.L.A., regarding the refund of Rs. 1,842 to the Fishermen Co-operative Society, Vidavaluru village, Kovur taluk, Nellore district ; and

(*b*) if so, the action taken thereon ?

The Minister for Forests, Fisheries and Animal Husbandry (Sri M. Pallam Raju) :—

(*a*) The answer is in the affirmative.

(*b*) Government negatived the request of the President, Fishermen Co-operative Society, Vidavalur for the claim of the Society is not tenable under the terms of the lease.

(ఎ) అవును.

(బి) గవర్నమెంటు రెమిషను ఇవ్వడానికి లంగీకరించలేదు.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ సమస్య మన అసెంబ్లీలో ప్రశ్నలిద్వారావచ్చింది. రెవెన్యూబోర్డు వారు recommend చేశారని, ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నదని మంత్రిగారు చెప్పారు. కాని ఆఖరు దశలో ఇవ్వడానికి వీలులేదనే నిర్ణయానికి ప్రభుత్వము ఎందుకువచ్చినదో తెలియచేస్తారా ?

శ్రీ యమ్. పళ్లంరాజు :—అధ్యక్షా, అది irrigation tank. ఈ చెరువులో చేపలుపట్టేవారు నీరుతీయనివద్దతిలోనే పట్టుకొనవచ్చునని, ఆ బాధ్యత వారిదే అని sale conditions లో వున్నది. ఆ conditions ప్రకారము పాటకాలమందే చెప్పాము కాబట్టి remission ఇవ్వక్కరలేదని కలెక్టరు రిపోర్టు ఇవ్వడముచేత ప్రభుత్వము ఇవ్వడానికి అంగీకరించలేదు.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :—చేపలుపట్టుకోడానికి అయినా తగ్గిపోవాలి రు 1,800 లు కాని Fishermen Society వారు చెల్లించినప్పుడు చేపలుపట్టుకొనకపోతే వారు నష్టపడిపోతారుకదా. కాబట్టి ఆ తరువాత [illegible] వారికే ఇవ్వడము ధర్మముగావుంటుంది. Rules అడ్డమువస్తున్నాయని నిరాకరించడము [illegible] rules ను amend చేసి refund చేయడానికి పునరాలోచిస్తారా ?

[illegible] ప్రతిమూడు సంవత్సరాలకు పాటకాలము నిర్ణయము [illegible] sale conditions ప్రకారము remission ఇవ్వడానికి వీలులేదని [illegible]

శ్రీ జి. దాసయ్య (నిడుమోలు) :— మూడుసంవత్సరాలకు ఒకసారి average re[nt] నిర్ణయిస్తారు. కాని ఇది average rent నిర్ణయించడంకాదు. కోపరేటివ్ సొసైటీలోని ఫిషర్‌మె[న్] చేపలుపట్టలేదు. నీరు లోతుగావుండటంవల్ల వారు చేపలుపట్టలేదు. అట్టిపరిస్థితిలో ఎడ్వాన్స్‌గా ఇచ్చి[న] దానిని ఎందుకు రిఫండ్ చేయకూడదు ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—పాట అయిన ఆరుమాసాల తరువాత నీరు ఎక్కువగా వుంది కనుక మేము చెల్లించ[లేము] అని ఫిషర్‌మెన్ చెప్పారు. ఆసంగతి వెంటనే చెప్పినట్లయితే cancel చేయటం జరుగును. కాని ఆ[రు] మాసాల తరువాత చెప్పిన కారణముచేత కలెక్టరు అంగీకరించలేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—అవశ్యముగా రిఫండ్ చేయాలన్నది నిజంకాదు. ప్రభుత్వమువారు స[రిగా] విచారణ చేయాలి. మేము చేపలుపట్టుకొంటాము, మీరైనా తగ్గించండి, లేదా మరు సంవత్సరానికైనా [ఆ] amount కు జమకు ఇవ్వండి అని వారుకోరిన కోర్కెను కూడా అర్థంచేసుకొని ప్రభుత్వమువా[రు] నిరాకరించారు. అందువల్ల ప్రభుత్వము దర్యాప్తుచేయించి ఇప్పటికైనా రిఫండ్ ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తారా.

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—పిటిషన్ నిరాకరించటం ఒక సంవత్సరంక్రిందటే జరిగింది. మళ్లీ పా[ట] కూడా జరిగిపోయింది. ఇప్పుడు వెనక్కుతిరిగి తోడటం చాలకష్టం. అందుచేతనే పాటకాలముందే సంవత్సరా[నికి] ఇంత చొప్పున అని మూడుసంవత్సరాలకు ఒక నిబంధనచేసి పాటపెట్టటం జరుగుతున్నది.

Export of frog-legs

64—

*147 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* [*Put by Sri C. D. Nai[du]* (*Chittoor*)] :—Will the hon. Minister for Forests, Fisheries an[d] Animal Husbandry be pleased to state :

(*a*) whether the Government propose to export fro[g-] legs and shrimps ; and

(*b*) if so, the expenditure proposed to be spent on t[he] scheme during 1962-63 ?

Sri M. Pallam Raju :—(*a*) Government do not propose [to] export frog-legs and shrimps directly but propose to provi[de] facilities for private firms to take up export.

(*b*) Rs. 1,12,670.

(ఎ) లేదండి.

(బి) ఢిల్లీప్రభుత్వమువారు ఒక రీజినల్‌ఫ్రాగ్‌సెంటర్‌ను పెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నారు. ఇక్కడ పెట్టాలా లేక బెంగాల్‌లో పెట్టాలా అనేది ఆలోచనలోవుంది.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య :—Frog-legs అనేవి medicinal value కలవా తినటానికి ఉపయోగిస్తారా ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—ఇతరదేశాలలోనివారు తింటారు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—కప్పకాళ్ల బిజినెస్ మంచిలాభసాటిగావుండిన ఎడల మన ప్రాంతములో చాలా కప్పలు వృధాగా వుంటున్నాయి. కాబట్టి వాటిని డెవలప్‌చేస్తే గవర్నమెంటుకు ఫారెన్ ఎక్స్ఛేంజి లభిస్తుంది కదా ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—అది ప్రభుత్వము take up చేయలేదు. ప్రైవేటుపార్టీలనుండి రెండు దరఖాస్తులు వచ్చాయి. వారికి లైసెన్స్ ఇవ్వటం జరిగింది. వారు ఎగుమతి చేస్తారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈ సెంటర్స్‌లో ఏమి చేస్తారు ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—కాళ్లు, బుర్రలుతీసి అమెరికా, జపాన్‌దేశాలకు ఎగుమతిచేస్తారు. అక్కడవారు వాటిని తింటారు. అందుచేత డబ్బు సంపాదించుకొనటానికి ప్రైవేటుపార్టీలవారు లైసెన్స్‌లుకోరారు. ప్రభుత్వము లైసెన్స్ ఇచ్చింది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ (పెనుగొండ) :—రొయ్యలు విశాఖపట్టణము ఏరియాలో పెద్ద ఎత్తున దొరుకుతాయని, ఇండియాలో దొరికే రొయ్యలలో ఇవే చాలా రుచికరంగా వుంటాయని తినేవారు చెబుతూ వుంటారు. అందుకు ఈస్కీమును విశాఖపట్టణములో ప్రవేశపెట్టటానికి ప్రభుత్వము పూనుకొంటుందా?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—రొయ్యలస్కీములు మూడుస్థానాలలో వున్నాయి. దానివల్ల మనము చాలా డాలర్స్ సంపాదిస్తున్నాము. 270 టన్నుల ఎండు రొయ్యలు ఎగుమతి చేస్తున్నాము. విశాఖపట్టణము, తూర్పు గోదావరిజిల్లాలో, నెల్లూరులోని సెంటర్స్‌నుండి ఎగుమతి చేస్తున్నాము.

శ్రీ రామారావు :—ఆహారసమస్య తీవ్రంగావుంది కాబట్టి మనదేశంలోకూడా తినటానికి వీలుగా ఏదైనా రిసెర్చి చేయిస్తారా ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—ముందు గౌరవసభ్యులు అలవాటుచేస్తే తరువాత ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య :—వ్యక్తులకు లైసెన్సులు ఇవ్వకుండా గవర్నమెంటే ఎగుమతిచేస్తే ఆ లాభాలు గవర్నమెంటుకే వస్తుందికదా ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—కప్పలను పెంచటం అలవాటులేదు. మనదేశములో తినటము అలవాటు లేని కారణముచేత ఫారమ్స్ పెట్టలేదు.

GRANTS FOR BREEDING DUCKS

55—

*156 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by Sri C. D. Naidu]: Will the hon. Minister for Forests, Fisheries and Animal Husbandry be pleased to state :

(*a*) whether the Government propose to allot grants to private people for breeding ducks ;

(*b*) whether there is any proposal with the Government to establish a Regional Duck Breeding Farm ; and

(*c*) if so, where it will be started ?

Sri M. Pallam Raju :—

(*a*) No , Sir.

(*b*) The matter is under consideration by the Government of India.

(*c*) At Kooleru lake area, Kaikalur Taluk, Krishna District.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (పుట్టపర్తి) :—గతసంవత్సరము యీ స్కీముక్రింద ఎంతఖర్చు పెట్టారు? ఈ సంవత్సరము ఎంతఖర్చుపెట్టబోతున్నారు ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—గత సంవత్సరం ఖర్చుపెట్టింది చాలా తక్కువే. ఈసంవత్సరం సెంటర్ పెట్టిన తరువాత సెంటర్ ఇచ్చే సొమ్ముతో మనము పెట్టటం జరుగుతుంది.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఈసంవత్సరం ఎంత ఖర్చు పెట్టాలనేది నిర్ణయించాలేదు కనుక వచ్చే సంవత్సరానికి పోస్టుపోన్‌చేయటం మంచిదికాదా ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—అందుచేతనే టేకప్ చేయలేదు.

శ్రీ జి. బాపనయ్య :—బాతుల పెంపకానికి గ్రాంటులు ఇవ్వటంవల్ల, ప్రభుత్వానికి కాని, ప్రజలకుకాని వచ్చేలాభం ఏమిటి ? డబ్బు ఇచ్చిన కంపెనీలు ఎన్ని వున్నాయి? ఆ కంపెనీలలో బాతులు వున్నాయో లేదో ప్రభుత్వము పరిశీలించిందా ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—బాతులవల్ల ఆంధ్రదేశానికి బెంగాల్‌నుండి ఎగుమతి అయ్యేదానివల్ల సంవత్సరానికి 75 లక్షల రూపాయలు, బొంబాయికివెళ్ళేబాతుగుడ్లవల్ల 13 లక్షల రూపాయలు ఆదాయము వస్తుంది. అందువల్ల పెంచేవారికి, ఎగుమతిచేసేవారికి లాభదాయకంగా వుంటుందని ఆ ఏర్పాటు చేస్తున్నాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— రీజినల్ డక్‌ఫారమ్ ఎక్కడ పెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నారు ?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :—ఆంధ్రలో పెట్టటమా, బెంగాల్‌లో పెట్టటమా అనే ఆలోచనవుంది. ఆంధ్రలోపెట్టేటట్లయితే కొల్లేరు సరస్సులోపెట్టాలని ఉద్దేశం. అదంతా ప్రత్యేకంగా కేంద్రప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మనప్రభుత్వం ఏమైనా ఏర్పాటు చేస్తుందా?

శ్రీ యం. పళ్లంరాజు :— పెంచేవారికి సహాయం చేస్తున్నాము. ఎగుమతికి సహాయము చేస్తున్నాము. **Experiment** చేస్తున్నాము.

† Q. No. 66—(*241)

PANCHAYAT ELECTIONS IN BHADRACHALAM AND NUGUR TALUKS

7—

*92 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by Sri C. D. Naidu] :—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state :

(*a*) whether it is a fact that Panchayat Elections in Bhadrachalam and Nugur taluks scheduled to commence from 9th March were postponed ; and

(*b*) if so, the reasons therefor ?

The Minister for Planning (*Dr. M. Chenna Reddy*) ;

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) It was represented to Government that there were certain discrepancies in the grouping of villages for the constitution of panchayats in Bhadrachalam and Nugur Taluqs in Khammam District and Polavaram Taluq in West Godavari District and that the present grouping might result in injustice to the tribal people. The Government after careful consideration, have postponed the conduct of Elections to the Panchayats in these agency areas, till the defects are examined and rectified by the Commissioner of Panchayati Raj.

(ఎ) అవును.

(బి) ఖమ్మంజిల్లాలోని భద్రాచలం, నూగూర్ తాలూకాలలో మరియు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని పోలవరం తాలూకాలో పంచాయితీలు ఏర్పాటుచేయుటానికి ఏర్పాటుచేసిన గ్రామ సముదాయములలో (groups of villages) కొన్ని లోపములు వున్నవని, మరియు ప్రస్తుతంవున్న సముదాయములవలన అందు నివసించు గిరిజనులకు అన్యాయము కలుగునని ప్రభుత్వానికి నివేదించబడినది. ప్రభుత్వము ఆ విషయమును జాగ్రత్తగా పరిశీలించి ఏజన్సీప్రాంతములలోని లోపములను పంచాయితీరాజ్య కమీషనర్ విచారించి సరిదిద్దువరకు పంచాయితీ ఎన్నికలు వాయిదా వేయుటప్పైనది.

శ్రీ మహమద్ తహసీల్ (భద్రాచలం) :— వాయిదావేసిన తరువాత డిసెంబరునెలలో ఎన్నికలు జరుగుతాయని మంత్రిగారు ప్రకటించారు. అయితే అక్కడ గిరిజనులకు ప్రత్యేకముగా రిజర్వేషన్ లేదు. అందువలన వారికి అన్యాయం జరుగుతుంది కాబట్టి రిజర్వేషన్‌వచ్చేవరకూ ఎన్నికలు ఆపు చేయిస్తారా ?

---

† Question not put and not answered in the House. Hence the Question and the Answer are included in the proceedings at the end of the Question Hour.

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—మనరాష్ట్రములోని మిగతా ఏజన్సీ ఏరియాలలో ఎన్నికలు జరిగాయి. నేను ఇప్పుడు మనవిచేసిన ప్రాంతాలలో చాలా ఇబ్బందిగావున్నట్లు రిప్రజెంట్ చేయటంజరిగింది. వర్షాకాలం పూర్తి అయిన తరువాత అక్కడ తిరగటానికి వీలు చిక్కుతుందనే ఉద్దేశంతో డిసెంబరులో ఎన్నికలు జరిపించటం సాధ్యం అవుతుందనే ఆలోచనతో అలా చెప్పాను.

శ్రీ మహమద్ తహశీల్ :—భద్రాచలం ఏజన్సీలో 50% గిరిజనులున్నారు. అక్కడ కొన్ని గిరిజన గ్రామాలువున్నాయి. కాని అక్కడకు వ్యాపారం నిమిత్తము కొందరు గిరిజనులు కానివారు రావటంవల్ల వారే పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్స్ అయ్యే ప్రమాదంవున్నది. అలాంటి ప్రమాదంనుండి గిరిజనులను తప్పించటానికి వారికి రిజర్వేషన్ తప్పనిసరిగా వుండాలని ప్రభుత్వం గుర్తిస్తుందా?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:—ఈవిషయములో గిరిజనులే అధ్యక్షులుగా ఉంటే ప్రభుత్వము సంతోషిస్తుంది. అంతకుమించి ఇప్పుడుఉండే పరిస్థితులలో ప్రభుత్వము ఏమీచేయలేదు.

శ్రీ మహమ్మద్ తహశీల్ :—ఇదివరకు గిరిజనప్రాంతాలకు, ఏజెన్సీప్రాంతాలకు ఆ చట్టము వర్తించకుండా ఉండేది. ఏజెన్సీ ప్రాంతాలకు Agency District Boards ఉండేవి. ఆనాడు Agency ప్రాంతాలకు వర్తించకుండాఉండే ఈచట్టాన్ని ఈనాడు వాటిమీద రుద్దడం ఏమి న్యాయము?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:—ఈప్రశ్నకు దానికి సంబంధములేదు. దానికి వేరేప్రశ్న వేయవలసియుంటుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం) :—గిరిజనులకు ఈపంచాయితీలు ఏర్పాటుచేసేటప్పుడు ఆ Agency ప్రాంతము ఇదివరకు ఆంధ్రప్రాంతములోఉన్నది కాబట్టి, ఆంధ్ర పంచాయితీచట్టాన్ని దానికి వర్తింప చేయాలనే నిర్ణయానికన్నా తెలంగాణాచట్టములో గిరిజనులకు, ఆప్రాంతము Agency Area కాకపోయినా, గిరిజనులు ఎక్కువగా (majority) ఉన్నటువంటి ప్రాంతాలలో వారికి reserve చేసేందుకు చట్టము ఉన్నది కాబట్టి, ఇప్పుడు భద్రాచలం డివిజన్ ఖమ్మం జిల్లాలో భాగముకాబట్టి తెలంగాణాచట్టాన్ని భద్రాచలం డివిజనుకు apply చేస్తే, ఆ rules ప్రకారం గిరిజనులకు ప్రాతినిధ్యంవస్తుంది కాబట్టి ఆచట్టాన్ని ఆవిధముగా apply చేసి అమలుపరచే దానికి ప్రభుత్వానికి ఏమి అభ్యంతరమో సెలవిస్తారా?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:—భద్రాచలం ఇప్పటికి ఖమ్మం జిల్లాలో చేరిన, ఎన్నికలకు ఆంధ్రచట్టముమాత్రం వర్తిస్తుంది. ఎందుకంటె ఇదివరకు ఆంధ్రప్రాంతములో ఉండేటువంటి ఏజెన్సీప్రాంతములన్నింటికికలిపి ఎన్నికలు జరుపుతున్నారు. ఆ ఆంధ్రచట్టమే అనువర్తిస్తుందని ప్రభుత్వముయొక్క అభిప్రాయము.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు (ఎల్లందు):—ఇప్పుడు మంత్రిగారు Andhra Act ఏజెన్సీ ఏరియాకు వర్తింపచేయబడిందని అన్నారు. అది correct కాదు. మద్రాసు పంచాయితీచట్టము ననుసరించి దానిలో ఈ గిరిజనుల areas ఏదైతేఉన్నవో అవి exclude చేయబడినాయి. దానికి వేరే Boards ఉన్నాయి. అయితే ఇప్పుడు కొత్తగా ఈ పంచాయితీ చట్టాన్ని ఆ area కు apply చేస్తున్నారు. ఆవిధముగా దానిని ఆప్రాంతానికి apply చేసేబదులు ఇప్పుడు ఆప్రాంతము తెలంగాణాలోకివచ్చింది కాబట్టి, దానికి తెలంగాణాచట్టము apply చేసినట్లయితే, ఇప్పుడు గిరిజనులకు representation దొరకడంలేదు అనేటటువంటికొరత తీరుతుంది. కాబట్టి ఆవిధముగా చేయడానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుందా?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—నేను ఇదివరకే మనవిచేసినట్లు ఖమ్మంజిల్లాలో బూర్గుంపాడు మొదలగు చోట్ల ఆవిధముగానే ఉన్నవి. కాని ఇక్కడ మద్రాసుచట్టము వర్తిస్తుంది. ఇప్పుడు దీంట్లో ఉండేటువంటి

provisions మార్చేవరకు, బిల్లులో మార్పులు తీసుకువచ్చేవరకు ఆపద్ధతి తప్పనిసరిగా అవలంబించ వలసియున్నదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:—మద్రాసుచట్టము Agency areasకు వర్తించదు అనే క్లాజు మార్చి ఆ మద్రాసు చట్టముద్వారా చేయమని గవర్నమెంటు ఏ అధికారాన్ని పురస్కరించుకొని చేసిందో ఆ అధికారాన్ని, constitution ను పురస్కరించుకొని మద్రాసుచట్టముకాదు, తెలంగాణాచట్టము వర్తింపచేయుటకు ఏమి అభ్యంతరంవచ్చిందో తెలియడములేదు. ఆంధ్రచట్టముకన్న తెలంగాణాచట్టము ఎక్కువ ఉపయోగకరంగాఉన్నది కాబట్టి ఇంకా 18 నెలలవరకు ఎన్నికలు జరిగేపరిస్థితిలేదు కాబట్టి, ప్రభుత్వము ఈ తెలంగాణాచట్టాన్ని apply చేసేదానికి, అభ్యంతరాలుగాని, ఇబ్బందులుగాని లేకుండాపోతే, దానిని వర్తింపచేస్తారా?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—ఈవిధముగా చేయడానికి ఏమైనా అవకాశం ఉన్నదేమో కావాలంటే తిరిగి Planning Department తో పరీక్ష చేయించడానికి సంసిద్ధంగా ఉన్నాను.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :—ఈతెలంగాణాచట్టాన్ని భద్రాచలము డివిజనులో అమలుపరచడానికి amendment తీసుకరాకుండా వర్తింపచేయడానికి అవకాశం ఉన్నదా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి:—నేను ఇదివరకే మనవిచేశాను. ఇప్పుడుఉన్న పరిస్థితిగురించి ప్రభుత్వముయొక్క అభిప్రాయము చెప్పాను. కాని తిరిగి పునరాలోచించడానికి Law Department తో పరీక్షచేయించడానికి సంసిద్ధముగానే ఉన్నాను.

FAMINE RELIEF IN RAYALASEEMA

68—

*257 Q.—*Sri V. Visweswara Rao* (*Mylavaram*) :—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state :

(*a*) whether the Government prepared any scheme for famine relief in Rayalaseema ; and

(*b*) if so, whether it will be placed on the Table of the house ?

Dr. M. Chenna Reddy :—

(*a*) A Pilot Plan as suggested by the Government of India for the chronic drought affected areas in the State including Rayalaseema has been prepared and submitted to the Government of India for their approval.

(*b*) Yes. Copies of the Pilot Plan sent to Government of India for their approval are placed on the Table of the House.

(ఎ) మన రాష్ట్రములో రాయలసీమ ప్రాంతముతోపాటు నిరంతరం క్షామంతో బాధపడు ప్రాంతాలకు, భారత ప్రభుత్వపు ఆదేశానుసారము ఒక pilot project తయారు చేసి భారత ప్రభుత్వము ఆమోదం కొరకు పంపబడినది.

(బి) భారత ప్రభుత్వము ఆమోదానికి పంపబడిన ఆ pilot project నకలు సభవారి ముందుంచబడినవి.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

DRAFT PILOT PLAN FOR THE DEVELOPMENT OF CHRONIC DROUGHT AFFECTED AREAS IN ANDHRA PRADESH

The Government of India in the Ministry of Food and Agriculture have prepared a Draft Plan for the development of Chronic Drought Affected Areas in the Southern States of India, as a measure of permanent relief. These areas include certain regions of Andhra Pradesh, Mysore and Maharashtra States which are subject to Chronic Drought causing periodically widespread distress to the people. It has been estimated that the area generally susceptible to scarcity conditions in the aforesaid States is about 97,780 sq. miles and the population affected is about 227 lakhs. From these estimates, it is also seen that Andhra Pradesh has the largest area, of about 60% and the largest population affected, about 70%. In fact, the population affected in Andhra Pradesh is more than thrice the population affected in the State of Mysore and in Maharashtra and in both the States put together, the affected population is only about half the affected population in Andhra Pradesh.

2. The existing traditional pattern of Governmental assistance in offering gratuitous relief and providing work to the needy on construction and repairs of roads, as famine relief measures alleviates the suffering to some extent but is considered rather wasteful, as mostly the money spent on these works does not serve any useful purpose in the absence of a suitable machinery for the maintenance of such works. The Government of India, therefore, appear to be in favour of more permanent measures than the usual *ad hoc* relief organised during the famine period.

3. The main emphasis in the plan is in the direction of creating permanent assets which will go to meet the agrarian problems of these chronic scarcity areas over a long period of time. The Government of India have stated that one important means of building such assets lies in constructing open wells and restoring Minor Irrigation Tanks which lead directly to the creation of resources that can provide for gainful employment. They have also indicated that diversification of agriculture and setting up of processing units for agricultural commodities produced in the areas would be an additional means towards the same end. Programmes that can be fruitfully taken up have

been enumerated in the Draft Plan. They are, Minor Irrigation Works, Soil Conservation and Land Improvement, Afforestation and building of Timber and Fuel Resources, Animal Husbandry, Bee-keeping and Silk-worm Rearing, Diversification of Agriculture and Creation of Farm Service Co-operatives.

4. The draft scheme of the Government of India gave a broad picture of how given the proper lead and provided with suitable incentives, the erstwhile chronic scarcity areas in the Southern States could afford better relief to the local people than the doles to which they were accustomed hitherto. *The Government of India had also indicated that the working of this scheme on a Pilot basis over a period of three years in the first instance would help in gaining experience which could be used as a basis for a wider and comprehensive blue-print to cover all the States in India and operate over a longer period.* They have, therefore, held that it will not be necessary now to estimate the total requirements over the entire scarcity areas and that it would suffice if estimates are formulated for the location of only those *units which are to benefit under the several ameliorative items at the rate of one for the most important major catchment area of each of the drought affected districts.* They have further desired that each individual State may indicate its own particular requirements supported by facts and figures.

5. The Government of India proposed to discuss the draft plan some time in November, 1961 with the concerned State Government namely, Mysore, Maharashtra and the Andhra Pradesh, but the meeting did not take place. Steps have been taken by our Government to formulate a comprehensive plan for the drought affected areas of this State. Heads of Departments concerned with development were asked to submit schemes on the terms indicated by India. The schemes proposed by them relate to Sinking of Wells, Supply of Pumpsets, Restoration of Minor Irrigation Tanks, Soil Conservation Work, Afforestation and Anti-erosion Schemes, Poultry, Piggery and Live-stock Development, Bee-keeping, Fruit Development and Liberal Assistance to Farm Service Co-operatives. The Director of Industries and Commerce has suggested that in drought affected areas, Light Engineering Industries, Chemical Industries and such other manufacturing units should be established by offering greater facilities instead of investing in Cottage Industries like Bee-keeping and Silk-worm Rearing. He has also stated that instead of investing once in every few years in famine relief work, a substantial amount could be

provided by the Government for the establishment of Industria Estate in suitable places dispersed all over the area and addi tional amounts could be provided for giving loans for machiner working capital etc., to the industrialists. In his view, th quantum of subsidy should also be increased in the first tw years till the industries get well established. The scheme proposed by the Heads of Departments were discussed at meeting of the concerned Secretaries to Government an Heads of Departments, presided over by the Chief Secretary As the schemes appeared to have been drawn for the entir districts, it was considered necessary to revise them suitabl for implementation in the Pilot Projects areas to be chosen fo this purpose in the drought affected districts. It was als decided to select the following 12 taluks for the location of Pilo Projects :—

	District	*Taluk*
1.	Nalgonda ..	.. Deverkonda.
2.	Medak ..	.. Andhole.
3.	Karimnagar ..	.. Manthani.
4.	Mahboobnagar	.. Gadwal.
5.	Hyderabad ..	.. Vikarabad.
6.	Kurnool ..	.. Dronachalam.
7.	Cuddapah ..	.. Rayachoti.
8.	Anantapur ..	.. Dharmavaram and Kalyandurg.
9.	Chittoor ..	.. Vayalapad and Madanapalli.
10.	Nellore ..	.. Podili.

6. The Heads of Departments were requested to revise th schemes for these areas on the lines indicated in the Dra Plan for the development of Chronic Drought Affected areas the Southern States of India, prepared by the Ministry of Foo and Agriculture in the Government of India and by visiti as far as possible these areas personally with a view to drawi up practical schemes. They were also required to furni the particulars regarding the schemes to be implemente targets envisaged, cost for the period of three years togeth with the information regarding the provision made for su schemes in the Third Five-Year Plan, amounts that could released for each type of schemes from the plan provision a the additional amounts required during the three-year perio

In pursuance of the above instructions, proposals were received from the Heads of Departments involving an outlay of Rs. 1,384.39 lakhs.

7. At another meeting held on 22nd February, 1962, hese proposals were examined by the Chief Secretary with the concerned Secretaries to Government and Heads of Departments. It was decided to restrict the plan to an amount of Rs. 624.88 lakhs. But an additional amount of Rs. 100.00 akhs was agreed to be provided for the establishment of blasting and drilling units by the Director of Agriculture thus bringng the total provision to Rs. 724.88 lakhs. However, on he actual formulation of schemes by the Director of Agriculture or the location of the drilling and blasting units and the Director of Industries and Commerce for the location of the wool processing industry and eri-silk industry, the provisions required have undergone a slightly down-ward revision, *with the result hat for all the schemes formulated an outlay of Rs.* 707.71 *akhs is required.* On the suggestion of the Collector of Anantapur that sinking of Community Irrigation Wells will be quite useful in the drought affected areas, a further amount of Rs. 100.0 lakhs was earmarked for the sinking of Community Irrigation Wells making the aggregate outlay on the plan, Rs. 807.71 lakhs. The final allotments proposed to be made o the various Heads of Departments are indicated below.

	Lakhs
(1) Commissioner of Panchayati Raj (Community Wells)	100.00
(2) Chief Engineer (Minor Irrigation) ..	80.00
(3) Director of Animal Husbandry ..	22.31
(4) Director of Industries and Commerce ..	107.12
(5) Board of Revenue	115.02
(6) Registrar of Co-operative Societies ..	21.23
(7) Chief Conservator of Forests	34.25
(8) Director of Agriculture	327.78
Total ..	807.71

8. Schemes proposed to be taken up in the pilot areas together with the outlays and physical targets are given in

Annexure. The details of schemes included in the plan of Rs. 807.71 lakhs are outlined below :—

MINOR IRRIGATION

9. The Government of India in their Draft Plan have emphasised that Minor Irrigation Work should receive first priority as they would go directly for the creation of permanen assets and at the same time provide gainful employment to labour. They have also indicated that while the open wells will be useful in tapping sub-soil Water-resources and serve as a perennial source of Irrigation and drinking water supply the tanks will go to make for assured Irrigation for the 'Rabi crops in years of adequate rainfall. They have therefore suggested that each State should reassess its needs anc estimate the number of additional wells and other Mino Irrigation Tanks that will have to be constructed. An outlay of Rs. 415.02 lakhs (Rs. 100 lakhs for the C.P.R., Rs. 80 lakhs for the Chief Engineer, Minor Irrigation, Rs. 115.02 lakhs for the Board of Revenue and Rs. 120.00 lakhs for the Directo of Agriculture) has therefore been proposed for Minor Irrigation Works in the proposed Pilot Project Areas. A sum of Rs. 100 lakhs has been allotted to the Commissioner of Panchayati Raj for the sinking of 1,000 Community Irrigation Wells at an average cost of Rs. 10,000 per well in the selected regions. It has been reported by the Collector of Anantapu that the Irrigation Wells sunk as a famine relief measure ar proving quite useful in the Anantapur district. These wells will be Government owned minor irrigation sources for community use of Ayacutdars. The amount of Rs. 80 lakhs allotted to the Chief Engineer (Minor Irrigation) is for investigatio and execution of Minor Irrigation Works in the selecte areas, 50% of the outlay at least being utilised for stablisatio of the existing ayacut and 50% for execution of new Mino Irrigation works bringing additional ayacut. The executio of Minor Irrigation Works whose ayacut will be less than 20 acres will be entrusted to the Zilla Parishads and the Publ Works Department will execute only those works whos ayacut is more than 200 acres.

10. The sum of Rs. 115.02 lakhs earmarked for the Boar of Revenue will be utilised for the sinking of 15,000 wells und the 'New Well Subsidy Scheme' at a total cost of Rs. 115.0 lakhs, Rs. 112.50 lakhs towards the payment of subsidy an Rs. 2.52 lakhs towards the cost of additional supervisory sta

The additional area likely to be brought under irrigation has been estimated at about 30,000 acres at the rate of 2 acres per each new well. Each selected taluk will have 1200 wells excepting Vikarabad and Devarkonda which will get 1,500 wells each. It is realised that a more important aspect than sinking of wells is provision of electricity for lift irrigation purposes. The Chief Engineer, Electricity who was consulted on this aspect has stated that electricity was already available in the taluks selected for the location of these projects and if extension of supply to any particular area within the taluk is required, extension schemes will be formulated, of course on the usual practice of a gross 10% return.

11. Rs. 120 lakhs allotted to the Director of Agriculture is for the supply of 3000 pumpsets to the ryots in the selected projects, at the rate of 240 pumpsets for each taluk excepting Devarkonda and Vikarabad where it has been proposed to supply 300 pumpsets each.

12. In addition to the sum of Rs. 315.02 lakhs earmarked for Minor Irrigation Works, an amount of Rs. 85.71 lakhs has been proposed for the establishment of two well drilling and two rock blasting units and other ancillary equipment. These units are expected to complete the boring of 900 wells and blasting of 1200 wells during the three-year period. Under this scheme, each selected taluk will be having a Supervisor and other Operating Staff. Four taluks would form a sub-division under the charge of one Assistant Agricultural Engineer. It is also proposed to have a workshop with an Assistant Agricultural Engineer to supervise. At the State Headquarters, there will be an Agricultural Engineer who would be in charge of the entire scheme including the control of the Workshop.

(2) SOIL CONSERVATION

13. The State's Third Five-Year Plan does include measures for controlling erosion and for improving the efficiency of the natural resources by construction of Contour Bunds, Gully Plugging etc. But it is proposed to take up Soil Conservation Works in an additional area of 1.80 lakh acres at a total cost of Rs. 106.40 lakhs. In each taluk, Soil Conservation Work should be taken up over an extent of 15,000 acres.

(3) AFFORESTATION

14. The Draft Plan of India has recommended delineation of areas in each of the selected areas in the Scarcity Regions

which can be usefully brought under tree species useful for timber as well as fuel. At a cost of Rs. 1.0 lakh in each taluk per year, the Chief Conservator of Forests has proposed selection of suitable blocks for afforestation of denuded hills with suitable tree species and grass over an extent of 500 acres. In view of the fact that about Rs. 1.75 lakhs can be obtained from the resources already earmarked for the development of forests in the State's Third Five-Year Plan, it has been estimated that it would be sufficient if a sum of Rs. 34.25 lakhs is provided to carry out the programme of afforestation of about 6,000 acres.

(4) ANIMAL HUSBANDRY

15. Live-stock is complementary to agriculture for achieving a balanced economy in a predominantly agricultural State like Andhra Pradesh. The development of live-stock (Animal Husbandry) has therefore been given adequate priority in this present plan. This has also been necessitated because of the importance of live-stock development programme in chronic drought affected areas where the development of live-stock should form part of the agricultural pattern, aiming at a system of mixed farming which would contribute materially to the building up of permanent assets. Keeping this object in view, schemes have been formulated under the following items to serve as Pilot Projects in the selected taluks for each of the drought affected districts in the State at a total cost of Rs. 22.31 lakhs.

(*i*) Cattle Development.

(*ii*) Sheep Development.

(*iii*) Poultry Development.

(*iv*) Extension of Veterinary Aid.

16. In formulating the schemes under each one of the activities outlined above, only those that are practically important to the areas have been thought of keeping in view also the financial implications. Under each of the projects, the existing resources and the provision under the Third Plan have also been taken into account.

I. CATTLE DEVELOPMENT

17. For Cattle Development it is proposed to open 11 artificial insemination sub-centres in areas conducive to this work at a cost of Rs. 2.10 lakhs, distribute 103 breeding bulls

in areas where artificial insemination work is not practical at a cost of Rs. 3·058 lakhs, start two cattle breeding centres for nomadic cattle breeders at a cost of Rs. 0·416 lakhs and establish a cross breeding unit at a cost of Rs. 0·70 lakhs.

II. Sheep Development

18. Next in importance to cattle, sheep husbandry occupies a prominant place in the rural economy of the drought affected areas. It has therefore been proposed to establish six sheep and wool extension centres at a cost of Rs. 3.600 lakhs, besides the distribution of 790 rams at a cost of Rs. 1.418 lakhs.

III. Poultry Development

19. Poultry is an important industry in the State where people are becoming more and more poultry minded. Poultry development besides being a gainful occupation, supplements income from agriculture and also provides work throughout the year to the Agriculturists. Establishment of intensive Poultry Development Blocks, distribution of improved cocks, training of farmers, supply of day old chicks and supply of incubators have been indicated in the draft plan for Poultry Development. However, it has been proposed only to include three schemes and they are, distribution of 37,200 pure bred cocks at a cost of Rs. 3.72 lakhs, opening of 133 subsidised poultry units costing Rs. 0.798 lakhs at the rate of Rs. 600 subsidy for each poultry unit and starting two intensive poultry development blocks at a cost of Rs. 0.90 lakhs.

IV. Extension of Veterinary Aid

20. At present veterinary aid, especially in the rural areas, is not adequate. If we have to ensure that the various efforts towards the development of live-stock may not be nullified by the heavy losses on account of the ravages caused through epidemics, it is essential that adequate provision should also be made for extending veterinary aid to the rural areas. It has therefore been proposed to establish new veterinary institutions like Stationary Veterinary Dispensary, Minor Veterinary Dispensary, Rural Veterinary Dispensary on the basis of one for every 15,000 heads of cattle. This coverage has been considered absolutely necessary in the drought affected areas where the area covered by 15,000 cattle is large enough for one institution to cater to. The scheme also provides for one fully

qualified Veterinary Assistant Surgeon for every 25,000 heads of cattle in keeping with the recommendations of the Royal Commission on Agriculture made a quarter of a century ago but which remain unfulfilled even now. During the next three years it has therefore been proposed to have 15 Minor Veterinary Dispensaries and 23 Rural Veterinary Dispensaries at a cost of Rs. 5.60 lakhs.

V. BEE-KEEPING

21. New areas brought under intensive cropping and use particularly fruit orchards by the aid of irrigation facilities have been considered to yield adequate bee flora which is required to sustain profitable honey farming. The draft plan has also suggested that the State Governments should exploıe the possibilities of inducing farmers in such favourable localities to go in for bee-keeping. Provision has therefore been made for the distribution of 1,800 Beehives on subsidised rates at a cost of Rs. 0.67 lakhs.

VI. DIVERSIFICATION OF AGRICULTURE

22. In order to encourage fruit development in the State, fruit development loans are being sanctioned to the cultivators for establishment of orchards under the Third Five-Year Plan. However, in the wake of building up of permanent assets such as irrigation, it is considered that fresh land hitherto considered as unsuitable for orcharding will be opened up and may need additional financial help. It has therefore been proposed to distribute Rs. 15 lakhs as loans for the development of orchards over an area of 7,500 acres, at the rate of Rs. 200 per acre. In each taluk, loans for the establishment of orchards over an extent of 600 acres will be distributed excepting Deverkonda and Vikarabad taluks where 750 acres are proposed to be brought under orchards.

VII. INDUSTRIAL DEVELOPMENT

23. Along with the development of agriculture, it has been considered that these drought affected areas can improve economically only on the basis of a systematic development of industries with a view to achieving maximum industrialisation in the long run, keeping in view, of course, the availability of raw materials for such industrialisation. To make a beginning in this direction, it has been proposed to locate 3 key industries namely, a Castor Seed Mill in Nalgonda District at a cost of

Rs. 25 lakhs, a Lithophone Industry in Cuddapah district at a cost of Rs. 30 lakhs, a Cotton Seed Processing Industry in Anantapur District at a cost of Rs. 50 lakhs and an Erisilk manufacturing industry in Castor growing areas at a cost of Rs. 0.36 lakh and a Wool Processing Industry in Mahboobnagar district at a cost of Rs. 1.761 lakhs.

VIII. DEVELOPMENT OF CO-OPERATIVES

24. A sum of Rs. 21.23 lakhs has been provided for the development of co-operatives, Rs. 19.98 lakhs to be utilised towards the disbursment of loans to unlimited liability societies and Rs. 1.2 lakhs towards the contribution to the stabilisation fund. From out of the provision of Rs. 19.98 lakhs, it is proposed to sanction loans at the rate of Rs. 2,500 per society in the selected Pilot Projects to enable the unlimited liability societies either to invest this amount in the share capital of financing banks for getting additional credit or to utilise in the business relating to supply functions. Stabilisation fund for which it is proposed to contribute a sum of Rs. 1.25 lakhs is intended to enable the co-operatives to convert short-term loans issued for production purposes into medium-term loans in the event of famine or drought setting in, with a view to stabilising the funds of the societies. It is considered that these funds will be permanent assets to these institutions and the creation of this fund will go a long way to develop Co-operative Societies.

[*Statement*

Sl. No.	Name of the Scheme	Head of the Department	(Rs. in lakhs) Outlay for 3 years	Physical targets for 3 years: Items	Unit	Target
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
I.	**Minor Irrigation:**					
1.	Sinking of Community Irrigation Wells.	Commissioner of Panchayati Raj.	100.00	Sinking of Community Irrigation wells.	No.	1,000
2.	Minor Irrigation Tanks	Chief Engineer (Minor Irrigation).	80.00	..	..	..
3.	Sinking of new wells	Board of Revenue	115.020	Sinking of new wells	No.	15.000
4.	Supply of pump sets	Director of Agriculture.	120.00	Supply of pump sets	No.	3,000
5.	Establishment of Drilling and Blasting Units	Do.	85.710	Establishment of Drilling and Blasting Units.	No.	2
II.	**Soil Conservation:**	Do.	106.400	Soil Conservation Work	Area in lakhs of acres	1.80
III.	**Afforestation**	Chief Conservator of Forests.	34.250	Afforestation of denuded hills with suitable tree species and grass.	Area in acres	6,000
IV.	**Animal Husbandry:**					
	(a) *Cattle Development*:					
	(i) Establishment of Artificial Insemination Sub-Centres.	Director of Animal Husbandry.	2.100	Artificial Insemination Sub-Centres.	No.	11

Sl. No.	Name of the Scheme	Head of the Department	(Rs. in lakhs) Outlay for 3 years	Physical targets for 3 years: Items	Unit	Target
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
	(a) Cattle Development—(Cont.)					
	(*ii*) Distribution of Breeding Bulls.	Director of Animal Husbandry	3.058	Distribution of Breeding Bulls	No.	103
	(*iii*) Cattle Breeding Centres cattle breeds.	Do.	0.416	Cattle Breeding Centres	No.	2
	(*iv*) Cross Breeding Unit	Do.	0.700	Cross Breeding Unit	No.	1
	(b) Sheep Development :					
	(*i*) Sheep and Wool Extension Centres.	Do.	3.600	Sheep and Wool Extension Centres.	No.	6
	(*ii*) Distribution of Rams	Do.	1.418	Distribution of Rams	No.	790
	(c) Poultry Development :					
	(*i*) Distribution of cocks	Do.	3.710	Distribution of cocks	No.	37,200
	(*ii*) Opening of subsidised Poultry Units.	Do.	0.798	Poultry Units	No.	133
	(*iii*) Starting of Intensive Poultry Development Blocks.	Do.	0.900	Intensive Poultry Blocks	No.	2

(*d*) *Extenstion of Veterinary Aid* :					
(*i*) Establishment of Minor Veterinary Dispensaries. ..	Director of Animal Husbandry. ..	5.600	Minor Veterinary Dispensaries. ..	No.	15
(*ii*) Establishment of Rural Veterinary Dispensaries. ..	Do. ..		Rural Veterinary Dispensaries. ..	No.	23
V. Bee-keeping:					
Distribution of Beehives ..	Director of Agriculture.	0.670	Distribution of beehives .	No.	1,800
VI. Diversification of Agriculture:					
Loans for fruit development ..	Director of Agriculture.	15.000	Acres to be covered by orchards. ..	Acres	7,500
VII. Industrial Development:					
Establishment of new Industries .	Director of Industries and Commerce. .	107.12	Industries to be set up :		
			(*a*) Castor seeds mill ..	No.	1
			(*b*) Lithophone ..	No.	1
			(*c*) Cotton seed processing.	No.	1
			(*d*) Wool processing ..	No.	1
			(*e*) Eri Silk Manufacture	No. ..	1
VIII. Development of Co-operatives:					
(*i*) Loans to unlimited Liability Societies. ..	Registrar of Co-operative Societies.	19.980	Loans to be issued ..	Amount in lakhs	19.980
(*ii*) Contribution to Stabilisation Fund ..	Do. ..	1.250	Contribution to Stabilisation Fund. ..	Do.	1.250

STATEMENT SHOWING THE TALUKWISE

l. o.	Name of the Scheme	Head of Department concerned	Deverkonda (Nalgonda)	Andhole (Medak)	Manthani (Karimnagar)	Gadwal (Mahbubnagar)	Vikarabad (Hyderabad)
1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
	Minor Irrigation:						
1.	Sinking of Community Irrigation Wells.	Commissioner of Panchayati Raj.	8.33	8.33	8.33	8.33	8.35
?.	Minor Irrigation Tanks	Chief Engineer (M.I.)	9.20	4.72	23.30	6.37	8.72
3.	Sinking of new wells.	Board of Revenue.	11.46	9.21	9.21	9.21	11.46
4.	Supply of pump sets ..	Director of Agriculture.	12.00	9.60	9.60	9.60	12.00
5.	Drilling and Blasting Units.	Do. ..				Information is not	
	Soil Conservation : ..	Do. ..	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50
	Afforestation : ..	Chief Conservator of Forests				Information is not	
	Animal Husbandry :						
1)	*Cattle Development* :	Director of Animal Husbandry					
	(*i*) Establishment of artificial insemination sub-centres.		0.45	0.45	Nil	Nil	0.36
	(*ii*) Distribution of Breeding Bulls. ..	Do. ..	6.600	0.120	0.384	0.210	0.060
	(*iii*) Cattle Breeding Centres. ..	Do. ..	Nil	Nil	0.208	Nil	Nil
	(*iv*) Cross Breeding Units. ..	Do. ..	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil
2)	*Sheep Development* :						
	(*i*) Distribution of Rams. ..	Do.	0.15	0.09	0.09	Nil	Nil
	(*ii*) Sheep and Wool Extension Centres. ..	Do.	0.60	Nil	0.560	0.60	0.60

)ISTRIBUTION OF THE ALLOTMENTS

Dhrona-chalam (Kur-nool)	*Raya-choti (Cudda-pah)*	*Dharma-varam (Anan-tapur)*	*Kalyan-durg Anan-tapur)*	*Vayal-pad (Chit-toor)*	*Madana-palli (Chit-toor)*	*Podili (Nel-lore)*	*Total*	*Remark:*
(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
8.35	8.33	8.33	8.33	8.33	8.33	8.33	100.00	
1.28	8.47	1.75	3.01	0.27	5.50	7.41	80.00	
9.21	9.21	18.42		18.42		9.21	155.02	
9.60	9.60	9.60	9.60	9.60	9.60	9.60	120.00	
available.							85.71	
8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	8.50	102.00 +4.40	represent-ing the cost of staff.
available.							34.25	
0.21	Nil	0.63	Nil	Nil	Nil	Nil	2.10	
0.288	0.312	0.252	0.312	Nil	Nil	0.52	3.058	
Nil	0.208	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil	0.416	
Nil	Nil	Nil	Nil	Nil	0.70	Nil	0.70	
0.09	0.165	0.015	0.015	0.293		0.24	1.418	
Nil	0.60	Nil	Nil	0.60	Nil	Nil	3.60	

STATEMENT SHOWING THE TALUKWI

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
IV.	**Animal Husbandry**—(*Cont.*)						
	(*c*) *Poultry Development:*						
	(*i*) Distribution of cocks ..	Director of Animal Husbandry	0.60	0.15	0.24	0.21	0.3
	(*ii*) Opening of subsidised poultry units.	Do	0.060	0.030	0.060	0.066	0.0
	(*iii*) Intensive poultry development blocks.	Do	Nil	Nil	Nil	0.45	Nil
	(*d*) *Extension of Veterinary Aid*	Do					
	(*i*) Establishment of Minor Veterinary Dispensing Rural Veterinary Dispensaries.		0.34	0.25	0.35	0.40	0.4
V.	**Bee-Keeping** ..	Director of Agriculture.	0.055	0.055	0.055	0.055	0.5
VI.	**Diversification of Agriculture.**	Do					
	Loans for fruit Development ..		1.50	1.20	1.20	1.20	1.5
VII.	**Industrial Development**						
	Establishment of new Industries. ..	Director of Industries and Commerce ..	25.00	..	..	1.76	..
VIII.	**Development of Co-operatives.** ..	Registrar of Co-operative Societies					
	(*i*) Loans to unlimited liability societies.						Informatio
	(*ii*) Contribution to Stabilisation Fund. ..				Do.		
	Total ..						

*Totals for each taluk have not been given as particulars under (1) Drilli
(4) Contribution to Stabilisation Fund are not available.

DISTRIBUTION OF THE ALLOTMENTS

(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)
0.24	0.36	0.30	0.30	0.36	0.36	0.30	3.72	
0.096	0.096	0.060	0.060	0.090	0.090	0.160	0.798	
Nil	0.45	Nil	Nil	Nil	Nil	Nil	0.90	
0.71	0.71	1.12		1.03		0.29	5.60	
0.057	0.056	0.056	0.056	0.056	0.056	0.057	0.67	
1.20	1.20	1.20	1.20	1.20	1.20	1.20	15.00	
..	30.00	50.00		..	..	..	106.76 0.36	For Eri Silk Manufacturing Industry Location not yet decided.
not available.							19.98	
							1.25	
							807.71*	

and Blasting Units, (2) Afforestation, (3) Loans to Unlimited Liability Societies, an

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇందులో చాలా details ఇచ్చినారు. అవి చదువుకొని వచ్చి మాట్లాడే దానికి అవకాశం ఉండేందుకు ఇంకొక రోజు అరగంట చర్చకు అవకాశం ఇస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—Supplementaries కానివ్వండి.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—నవంబరులో భారత ప్రభుత్వము అంగీకరిస్తుందని, కాని సమావేశము కాలేదని అన్నారు. ఇది 17 పేజీల document కనుక దీని మీద చర్చించడానికి కొంత time ఇస్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయము.

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—ఈ వివరాలన్నీ జాగ్రత్తగా పరిశీలన చేసే కేంద్ర ప్రభుత్వానికి దీనిని పంపడం జరిగింది. దీనిపైన కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు ఏమీ స్పష్టంగా చెప్పలేదు. కాబట్టి ఇప్పుడు దీనిమీద వివరంగా చర్చించడం ఏమీ ఉపయోగకరంగా ఉండదేమోనని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—సరే దీనికి "Pilot plans for the development of the chronic drought affected areas" అని పేరు పెట్టారు. రాయలసీమ ప్రాంతమైన నాలుగు జిల్లాలలోను ఆరు తాలూకాలు మాత్రమే drought affected areas అని ప్రభుత్వము యొక్క అభిప్రాయమా? అదికాకపోతే, మిగతా తాలూకాలసంగతి, యీ pilot project successful అని గాని, unsuccessful అనిగాని తేల్చుకొనేవరకు ఆలోచించదలచుకోలేదా?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—కేంద్రప్రభుత్వము మొత్తము దక్షిణ భారతదేశములో ఉండేటటువంటి States లో మైసూరు, దక్షిణ మహారాష్ట్ర, ఆంధ్ర యీ మూడురాష్ట్రాలలో 92, 780 square miles లో వారి అంచనాప్రకారముగా, famine, drought conditions ఉన్నాయని, నాటిలో permanent గా క్షామనివారణ ఏర్పాట్లు చేసేందుకు ఏర్పాట్లు చేయాలనే ఆలోచనతో యీ pilot scheme తయారు చేయబడింది. అయితే ఇంతమొత్తము ఒకేసారి తీసుకురావాలంటే సాధ్యంకాదు. కాబట్టి వారుకూడా దీనివల్ల ఎటువంటి ఫలితాలు వస్తాయో ఆలోచనచేసి, అనుభవంతో చేస్తామని ప్రస్తుతం యీ State లో ఇంత మొదలు పెడతాము. 12 areas లో మొదలుపెట్టడానికి సూచనలు పంపించండని చెప్పారు. ఆవిధంగా ఆ వివరాలు కేంద్రప్రభుత్వానికి సమర్పింపబడినాయి. వారు ఈవిషయాలన్నీ ఆలోచనచేసి, financial commitment గురించి, ఇది plan లోపల ఉండవలెనా, plan వెలుపల ఉండవలెనా, యీకార్యక్రమం రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇవ్వవలెనా, లేక తామే చేస్తారా, యీవిషయాలన్నిటిని నిర్ణయించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. కాబట్టి యీ pilot scheme ను మూడు సంవత్సరాలు ఆచరణలోపెట్టి, దాని ఫలితాలనుబట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వము దీనిని విస్తరింపచేయాలనే ఆలోచన ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. అందువల్ల యీపరిస్థితిలో యీ వివరాలన్నీ చర్చించాలని అనుకోకుండా, అది ఆచరణలోకివచ్చిన తరువాత, వారు స్థూలముగా agree అయిన తరువాత అసెంబ్లీలో చర్చించుకొంటే బాగుంటుందేమో అనుకొంటాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—నేను దీనిని స్థూలంగా చర్చించడానికి అనుకూలమేగాని ప్రభుత్వము పంపినటువంటి plan లో మొత్తము famine affected areas గురించి రాయలసీమకు అన్యాయం జరిగినట్లు కన్పడుతుంది. అసలు మొత్తందేశములో వర్షమునుబట్టి చూచినట్లయితే, రాజస్థాన్ తరువాత రాయలసీమే వెనుకబడినదని మనకు తెలుసును. అటువంటప్పుడు రాయలసీమలో 6 తాలూకాలకు మాత్రమే

తాత్కాలికంగా ఒక plan వేసి దానిని అమలుపరచడానికి కేంద్రప్రభుత్వానికి పంపించిందంటే, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముయొక్క ఉద్దేశములో రాయలసీమకు ఒక ప్రత్యేకమైన plan లేదు అని, ఇక్కడ famine ను complete గా eliminate చేయడానికి ఆలోచించడంలేదని మమ్ములను అనుకోమంటారా ? లేకపోయినట్లయితే రాయలసీమలో మొత్తముగా అక్కడ కరువు పరిస్థితులు తొలగించడానికి, ప్రభుత్వము ఒక plan వేయడానికి కనీసము ఇప్పటికైనా ఒక కమిటీని వేయడానికి సంసిద్ధముగా ఉన్నదా?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—రాయలసీమ పరిస్థితులలో ఆవిధమైన అవసరం ఉన్నది. వాటిని ప్రత్యేక దృష్టితో చేసుకోవలసిన అవసరము ఉన్నదనే దానిలో భేదాభిప్రాయంలేదు. ఇప్పుడు ఈ పైలట్ ప్రాజెక్టు అనేది కేంద్రప్రభుత్వముయొక్క ఆదేశానుసారము వివిధ డిపార్టుమెంట్సులో సమాలోచనచేసి తయారుచేశారు. రాష్ట్రములోని అన్నిప్రాంతాలలోని మొత్తము క్షామాన్ని సంపూర్ణముగా నివారణచేస్తామనే ఉద్దేశముతో ఇది తయారుచేయబడినది కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—రాయలసీమప్రాంత కరువు నివారణకుగాను కేంద్రప్రభుత్వానికి యీ ప్రభుత్వము ఎప్పుడైనా సూచనలు పంపినదా? పంపితే వాటిని టేబిల్‌మీాద ఉంచుతారా ?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—ఇది పైలట్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన ప్రశ్న. వారు అడిగిన వివరాలు కావాలంటే వేరే తెప్పించి టేబిల్‌మీాద ఉంచుతాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల) :—ప్రభుత్వముయొక్క proposals ను బట్టి క్షామప్రాంతాలన్నీ ఒకప్రక్కనే ఉన్నట్లు కనబడుతోంది. విశాఖపట్నంజిల్లాలో రావికంతంబ్లాకు అని ఉన్నది. అక్కడకూడ అదే క్షామపరిస్థితులు ఉన్నవి. ఈలిస్టులో పైలట్ ప్రాజెక్ట్సు 10 ఉన్నవి. నేను చెప్పినవానిని కూడ 11 వదిగా అందులో జేరుస్తారా?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—అన్నిజిల్లాలలోని పరిస్థితులను పరిశీలించిన తరువాతనే వాటిని చేర్చారు. ఇప్పుడు గౌ. సభ్యులు చెప్పిన సూచనను పరిశీలనచేయించి ఆవిధముగా రాగలిగితే చేరుస్తాము.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—దానిక్రింద చేర్చటమనేది అంత సామాన్యమైన విషయముకాదు, అక్కడ ఎన్ని ఇంచెస్‌వర్షపాతము ఉన్నది—అనేటటువంటివి ఏవోకొన్ని standards ఉన్నవి. వాటినిబట్టి నిర్ణయిస్తారు గాని ఫలానాప్రాంతం poor గా ఉండటమనేటటువంటికాదు. ఆ standard ప్రకారము ఏప్రాంతంలో వర్షం తక్కువగా ఉంటుందోచూస్తారు. 15 అంగుళాలు, 20 అంగుళాలు వర్షంఅని ఏదో లెక్క ఉన్నది. ఆప్రకారము మహారాష్ట్రము, మైసూరులలోకూడా నిర్ణయించారు. ఆవిధముగా select చేస్తారుగాని poverty basis మీాద చేయరు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—నేను మనవిచేసినది వర్షాభావము ఉన్న స్థలమే.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :—అక్కడ వర్షము average న ఎక్కువగా ఉండవచ్చును. Average న 45 అంగుళాలు ఉన్నదేమోననుకొంటాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—గత మూడుసంవత్సరములుగా ఉన్నటువంటి వర్షాభావమువల్ల యీసంవత్సరం మరీ తీవ్రంగా కరువు వున్న ప్రాంతాలకు సహాయముకొరకు రాష్ట్రప్రభుత్వము కేంద్రప్రభుత్వాన్ని కోరిందా ; కేంద్రప్రభుత్వము ఎంత శాంక్షన్ చేశారు?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—అది ఈపైలట్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించినదికాదు కాబట్టి నావద్ద వివరాలు లేవు. కావాలంటే వాటిని సేకరించి టేబుల్‌మీద ఉంచుతాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—పైలట్‌స్కీమ్సు తయారుచేశామన్నారు. అవి కేంద్రప్రభుత్వము పంపిన స్కీమునుబట్టి తయారుచేశారా ? ఆల్ ఇండియాస్కీముయొక్క కాపీ మన ప్రభుత్వానికివచ్చింది, ఆ కాపీ మాకు యిప్పిస్తారా?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—కేంద్రప్రభుత్వము broad outlines యిచ్చారు. ఇర్రిగేషన్, ఇండస్ట్రీస్, స్మాల్‌స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్, కోఆపరేటివ్ సొసైటీస్, ఫారెస్ట్‌స్కీమ్సు, అవన్నీ ఏవిధముగా చేసుకుంటే బాగుంటుందో broad outlines మాత్రము ఇచ్చారు. అంతకంటె ప్రత్యేకమైన స్కీము అనేది ఏమీలేదు.

PANCHAYAT ELECTIONS BY MEANS OF SECRET BALLOT

69—

*292 Q.—*Sri S. Vemayya* :—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state :

(*a*) whether there are any proposals now with the Government to conduct panchayat elections by means of secret ballot in the State ; and

(*b*) if not, why ?

Dr. M. Chenna Reddy :—

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) Does not arise.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :—ఎప్పటినుంచి అమలులోకి వస్తుంది?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—ఈ హౌసులో Integrated Bill ఎప్పుడైతే pass చేస్తారో అప్పటి నుంచి అమలులోకి వస్తుంది.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—రహస్యపద్ధతి వోటింగ్ అనేది proportional representation పద్ధతా ?

డాక్టరు యం. చెన్నారెడ్డి :—Secret ballot కు proportional representation కు అవినాభావ సంబంధంలేదు.

ROAD METAL QUARRIES UNDER PANCHAYATS

70—

*385 Q.—*Sri V. Visweswara Rao* :—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state :

(*a*) whether the Government propose to handover the quarries particularly road metal quarries to the panchayats ;

(*b*) if so, when ;

(*c*) whether the Government received any application and memorandum from the Panchayat, Kondapalli, Vijayawada taluk, Krishna district ;

(*d*) if so, when ; and

(*e*) the action taken thereon ?

Dr. M. Chenna Reddy :—

(*a*) No, Sir.
(*b*) Does not arise.
(*c*) Yes, Sir.
(*d*) On 23-3-1961.
(*e*) The matter is under examination.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—పరిశీలన ఎంతకాలం జరుగుతుంది? ఎప్పుడు పరిష్కారము చేస్తారు ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—అది యింకా పరిశీలనలో ఉన్నది. అక్కడ ఏమి ఉన్నవో, అక్కడ ఉం natural minerals మీద సెస్‌వేసి దానికి సంబంధించిన పంచాయితీలకు జమకట్టబడుతోందో లేదా? పరిశీలిస్తున్నారు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—ఇది natural minerals కు సంబంధించినదికాదు. అక్కడ road metal quarries ఉంటాయి. వాటిని వేలానికి పెట్టడమో, కొద్దికొద్దిగా లీజుకు యివ్వడమో జరుగుతుంది. అటువంటివాటిని, వేస్ట్‌లాండ్స్, పోరంబోక్స్ పంచాయితీలకు యివ్వాలని చట్టములో ఉన్నది. దాని ప్రకారం ఆ metal quarries పంచాయితీలకు యివ్వటానికి అవకాశం ఉన్నదేమో పరిశీలించారా ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి:—తప్పనిసరిగా యివ్వాలనిలేదు. పంచాయితీలు, ఆ metal quarries వారుచేసే development works లో ఉపయోగించటానికి సిద్ధముగాఉంటే, ఇతరులకు యిచ్చి లాభము సంపాదించాలనే ఆలోచనలేకుండా ఉంటే, పంచాయితీలకు యివ్వటానికి వీలున్నది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—పంచాయితీలకు land revenue cess యిస్తున్నట్లు, యీ quarries మీదవచ్చే cess యివ్వవచ్చును. ఆవిధముగా యిస్తారా ?

డాక్టర్ యం. చెన్నారెడ్డి :—కొండపల్లి పంచాయితీ గురించి వివరాలకొరకు కృష్ణాజిల్లా కలెక్టరుకు వ్రాశారు. ఆ వివరాలురాగానే నిర్ణయిస్తారు.

POCHAMPAD PROJECT

71—

*3 Q.—*Sarvasri P. Koteswara Rao (Pedakakani) and Vavilala Gopalakrishnayya* :—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) whether the Pochampad Project has been sanctioned ;

(*b*) the estimated expenditure for the construction of the said project ;

(*c*) the amount of expenditure incurred so far ;

(*d*) by what time the work will be completed ; and

(*e*) the estimated extent of land to which water will be supplied through this project after its completion ?

(The Minister for Agriculture deputised the Minister for Irrigation and Power and answered the questions)

The Minister for Agriculture (Sri A. Balarami Reddy):—

(*a*) Not yet, Sir.

(*b*) Rs. 1,481 lakhs.

(*c*) Rs 59.18 lakhs, to end of 1961—62.

(*d*) As it is, there is a provision of only Rs. 4 crores in the Third-Plan for this project. If additional funds to the tune of ten crores required for the completion of the project, are made available there is the possibility of completing it within a period of *four years* from the date of sanction of the project.

(*e*) 3.40 lakh acres.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇంతవరకు శాంక్షన్ కాకపోవటానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఇతర రాష్ట్రాలవారు raise చేసిన objections ప్లానింగ్‌కమీషన్‌వారి పరిశీలనలో ఉన్నందువలన ఇంతవరకు శాంక్షన్‌కాలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈవిషయములో మన ప్రభుత్వముచేసిన కృషి ఏమిటి ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :— మనప్రభుత్వం అనేకమారులు కేంద్రప్రభుత్వానికి వ్రాస్తున్నది. దానికి సంబంధించిన అనేక విషయాలను కేంద్రప్రభుత్వదృష్టికితెచ్చి, వాటిని శాంక్షన్ చేయమనిచెప్పి పదేపదే కోరుతున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ప్రతితడవా మంత్రివర్గం ఢిల్లీవెళ్లిరాగానే "ఇదిగో శాంక్షన్ అయి వస్తున్నది" అని చెబుతున్నారు. అయితే వారు చెప్పేదాంట్లో పొరపాటు ఉన్నదా? ఎందువల్ల డీలే కావలసి వస్తున్నది? ప్రభుత్వం ఎందువల్ల గట్టిగా కృషిచేయలేకపోతున్నది?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి (ముఖ్యమంత్రి) :— ఈరెండు ప్రశ్నలుగురించి (ఈప్రశ్న తర్వాతప్రశ్న గురించి) ఎంతసేపైనా ఈరకంగా వాదించుకోవచ్చును. ఈరెండు సబ్జక్ట్సు ప్రజలముందు ఉన్నవి. ప్రభుత్వాలముందు ఉన్నవి. అందరికీ తెలుసు. ఈ వాటర్‌డిస్ప్యూట్‌సంగతి, ఈరెండు ప్రాజెక్టులకు ప్లానులో ఎంత ఎమౌంట్ ఉన్నది, ఎంతపని జరుగుతున్నది ప్రజలకు తెలుసును. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారుగాని, మరెవరైనాగాని దీనిపై కొంచెం తీవ్రంగా ప్రశ్నలు వేయటంవల్లనే ఆసమస్య పరిష్కరింపబడుతుందనీ, ఆ ప్రాజెక్టుల నిర్మాణము దగ్గరకువస్తుందని అనుకొనటానికి వీలులేదు. ఈరెండు ప్రాజెక్టులను గురించి ఎవరికీ తెలియని రహస్యములంటూ ఏమీలేదు. ఎందుకు చేయలేదంటే—ఆ కారణాలు వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారికి తెలియకపోలేదు; మిగిలిన సభ్యులకుకూడా తెలియకపోలేదు. అక్కడ పనికొంత జరుగుతున్నది. వాటికి ప్లానులో 4 కోట్లు ఉన్నది. ప్లాను పూర్తయ్యేలోపల ఆడబ్బు అంతా ఖర్చుపెట్టవలెనుకొన్నాము. ఈప్రాజెక్టుల నిర్మాణం పూర్తిచేసుకోవటం వెంటనేకాదు. ఆ ప్రాజెక్టులకు ఈప్లానులో పూర్తిగాడబ్బులేదు. ఆప్రాజెక్టులను కంప్లీట్‌గా పూర్తిచేసుకోటానికి కావలసినడబ్బులేదు. ఎందుకు చేయలేదంటే—కొత్తగా మేము ఇప్పుడు ఇవ్వగలిగిన ఇన్‌ఫర్మేషన్ ఏమీలేదు. వారేదైనా ప్రశ్నవేస్తే మేము ఏదో మామూలు సమాధానమే చెప్పవలసివస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—పోచంపాడు ప్రాజెక్టు ఇదివరకు గోదావరి వాటర్ కెనాల్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిందే. అది కేంద్రప్రభుత్వము అంగీకరించిన ప్రాజెక్టు. అది కన్‌స్ట్రక్షన్‌లో ఉన్నటువంటి ప్రాజెక్టు. మొదలుపెట్టబడిన ప్రాజెక్టులకు వారి అబ్జక్షన్‌లేదు. మరి దీనిని మనము ఎందువల్ల సాధించలేకపోయాము?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—సాధించటం అన్న ప్రశ్నయే ఉత్పన్నంకాదు. అక్కడ కొంతపని జరుగుతున్నది. దానికి 4 కోట్లరూపాయలు ఉన్నవి. ఈ 4 కోట్ల రూపాయలతో ఈప్రాజెక్టు పూర్తికాదు. మూడవప్లానులో ఈ నాలుగుకోట్ల రూపాయలు ఖర్చవుతాయి. దానికేమీ ఆక్షేపణలేదు. అయితే ఆ నాలుగుకోట్లతో ప్రాజెక్టుపనిపూర్తికాదు. దానికి 10 కోట్ల రూపాయలుకావాలి. మనం పదికోట్ల రూపాయలు ఎట్లా సంపాదించడం అన్నది గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఆలోచిస్తే వారికే అర్థం అవుతుంది. ఈ 4 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు అవుతాయనిమాత్రం గోపాలకృష్ణయ్యగారికి చెబుతున్నాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—ఈ రెండు ప్రాజెక్టుల విషయమై సెంట్రల్ గవర్నమెంట్‌కు మనకు మధ్య జరుగుతున్నటువంటి కరస్పాండెన్స్‌యొక్క జిస్టు మాకు అందజేస్తే చాలా బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—అందులో విశేషాలేమీ లేవు. అవన్నీ టేబుల్‌మీద పెడితే అవి పబ్లిక్ ప్రాపర్టీ అవుతుంటిగా. వాటివల్ల ప్రజలలో ఏమైనా ఆందోళన ఎక్కువవుతుందేమో. ఏమైనా దానిని గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించినతర్వాత సమాధానం చెప్పగలను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—అన్ని ఉత్తరాలు వెర్బాటిమ్‌గా ఇక్కడ పెట్టమని నేను చెప్పలేదు. ప్రభుత్వం సాధకబాధకాలన్నీ ఆలోచించి, మాకు, ఈ ప్రభుత్వానికి పనికివచ్చేదైనా మాకు తెలియచేస్తేకొంతవరకు ప్రభుత్వానికి సహాయముచేయటానికి మాకుకూడ అవకాశం వస్తుంది.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—సుందరయ్యగారు, విశ్వనాథంగారు—మొదలైన మిత్రులకు తెలియని రహస్యాలేమీ అందులో లేవండి. దీనిని గురించి మనం ఎక్కువగా మాట్లాడుకొన్న దానివల్ల, వాదించుకొన్న దానివల్ల ప్రచారం చేసుకొన్నందువల్ల మనకు ఎంతవరకు ప్రయోజనం ఉంటుంది అన్న aspect మాత్రమే ఆలోచించమని చెబుతున్నాను. తర్వాత ప్రశ్నకు కూడా సమాధానం చెబుతున్నాను. శ్రీశైలానికి బ్రిడ్జి కడదామను కొన్నాము. సెకండ్ ప్లానులో ఉన్న కొద్ది డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నాము. అక్కడ రోడ్ వేయమన్నాము. ఈ తూరి ఇంకో 50 లక్షలు ఖర్చు పెట్టమని చెబుతున్నాము. ఆ రకంగా అక్కడ కొంత పని జరుగుతున్నది. జరగనివ్వండి. ప్లాను డబ్బు మాత్రం మిగిలి పోతుంది అన్న భయం ఎవరికీ వద్దని చెబుతున్నాను. ఈ తగాదాలవల్ల—వాటికి ప్లానులో ఎలాట్ చేసిన డబ్బు ఖర్చు కాకుండా మిగిలి పోతుందనే భయం మాత్రం వద్దని నేను చెబుతున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—తీవ్రంగా వాదించటం, ప్రశ్నలు వేయటంవల్ల మనకు లాభిస్తుందా అన్నది ఆలోచించవలసిన విషయమని చెబుతున్నారు. అవి దాచిపెట్టడంవల్లగాని, మూకీభావం వహించటం వల్లగాని మన కేస్ ఏదన్నా default క్రింద పోతుందేమోనని మా యొక్క ప్రశ్న. ఆ విషయం గురించి ఆలోచించమని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—అదే చెబుతున్నాను. ఆ ప్రాజెక్టులకు డబ్బు ఖర్చు అవుతుంది. అక్కడ కొంత పని జరుగుతున్నదని చెబుతున్నాను. ప్లాను డబ్బు ఒక పైసా మిగిలకుండా చూస్తామని నేను హామీ ఇస్తున్నానుకదా. ఆ డబ్బు ఖర్చు పెట్టబడకుండా, మిగిలిపోయే పరిస్థితి వచ్చినట్లయితే నేనేవస్తాను మీ దగ్గరకు. గౌరవసభ్యులతో సమానంగా నేనుకూడ ఆ డబ్బు ఖర్చు పెట్టడానికి ఏ చర్యలు తీసుకోవలసి వస్తుందో ఆ చర్యలు తీసుకోటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. శ్రీశైలం పోచంపాడు ప్రాజెక్టులకొరకు మూడవ ప్లానులో కేటాయించిన డబ్బు ఖర్చు కాకుండా మిగిలి పోతుందనే భయం లేదని చెబుతున్నాను. ఆ డబ్బే మిగిలిపోయే పరిస్థితి వచ్చినట్లయితే తప్పకుండా అది సభవారి దృష్టికి తేవడమవుతుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ముఖ్య మంత్రిగారు ఇచ్చిన హామీకి సంతోషమే అనుకోండి. మాకిచ్చిన రిపోర్టుబట్టి చూస్తే గతసంవత్సరం—61-62 లో 16 లక్షలు ఖర్చు అయినట్లు తెలుస్తున్నది. ఇంకా మూడుకోట్ల 40 లక్షలు ఖర్చు పెట్టేదానికి మన ప్లానులో ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. ఇంకా ఈ ప్లాను మూడున్నర సంవత్సరాలు మాత్రమే ఉన్నది. ఈ సమయంలో ఆ డబ్బు ఖర్చుపెట్ట వచ్చును. ఈ డబ్బు మనకు ఉన్నప్పుడు, మనం ఖర్చు పెట్టదలచు కొన్నప్పుడు, ఆ డబ్బుతో మొదట అక్కడ బేరేజికట్టి కొంతవరకు కాలవ నిర్మాణం చేస్తే కొన్నివేల ఎకరాలైనా వెంటనే సాగులోకి వచ్చే అవకాశం ఉంది. మొత్తం 15 కోట్లతో ప్రాజెక్టు నిర్మాణం పూర్తిచేస్తే 3 లక్షల ఎకరాలు సాగులోకి వస్తుందనుకోండి. ఇప్పుడు ఈ 4 కోట్లతో బేరేజికట్టి, కొంతవరకు కాలవనిర్మిస్తే కొన్నివేల ఎకరాలైనా సాగులోకి వస్తుంది. మొన్న ఫిబ్రవరినెలలో పత్రికలలో ఒక వార్తవచ్చింది. అంతవరకు అక్కడ జరుగుతున్న పనులు ఆపు చేయమని చెప్పారని, అక్కడున్న డివిజన్ను మూసివేస్తున్నారని వార్త వచ్చింది. దానిని మనం నార్త్ కెనాల్లో ఒక భాగంగా చేస్తున్నప్పుడు అందుకు మనదగ్గర డబ్బు ఉన్నప్పుడు—ఇప్పుడు అదనంగా నీరు మనకు కావాలనే విషయం లేకుండానే, మనకు ఇదివరకు ఇచ్చిన నీరు కోటాలోనే ఒక భాగంగా ఇది నిర్మిస్తున్నప్పుడు—అక్కడ పనిని ఎందువల్ల ఆపు చేయమన్నారో మంత్రిగారు చెబితే మాకు సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది.

శ్రీ ఎస్. సంజీవరెడ్డి :—ఆ నాలుగుకోట్ల రూపాయలతో అక్కడ బేరేజి ఎట్లా కట్టవచ్చునో, కాలవలు ఎలా త్రవ్వవచ్చునో అది నాకు తెలియదు. అది అంగీకరించటానికి నేను సిద్ధంగాలేను. ఎందుకంటే అది technical aspect. ఆ డబ్బుతో బేరేజి కట్టటం కష్టమేమోననిపిస్తున్నది. అది టెక్నికల్ విషయము. నేను వెంటనే అవునని కాదని చెప్పే పరిస్థితిలోలేను. అది ఇంజనీర్స్ పరిశీలించవలసిన విషయము. ఫిబ్రవరి నాటికి అక్కడ పనులు నిలిపివేశారంటే—అప్పటికి ఎలాట్‌మెంట్ అయిపోయి ఉంటుంది. మార్చి ఆఖరుకు ఎలాట్‌మెంట్‌డబ్బు అయిపోయి ఉండవచ్చు. అందువల్ల పని మందకొడిగా సాగుతూ ఉండవచ్చును. అప్పుడు ఎడిషనల్ ఎలాట్‌మెంట్ ఇవ్వటానికి గవర్నమెంట్ అంగీకరిస్తేతప్ప, ఆ సంవత్సరం ఎలాట్ చేసిన డబ్బు అయిపోయినప్పుడు, ఈ ప్రాజెక్టు వర్కేకాదు; ఏ ప్రాజెక్టువర్క్ అయినా కొంచెం మందంగా నడుస్తుంది. గౌరవసభ్యులు రేపు బడ్జెట్ స్పీచ్ వినబోతున్నారు. బడ్జెట్ చూడండి. వాటిలో వేటివేటికి ఎంత ఎలాట్ చేశారో చూడండి. ఫలానా వాటికి తక్కువ ఎలాట్‌చేశారు. ఎక్కువ చేయండి; లేదా ఫలానావాటికి ఎలాట్ చేయలేదు; చేయండి అని అడగండి. రేపు బడ్జెట్‌లో గౌరవ సభ్యులకు ఇంకా ఎక్కువ details తెలుస్తాయి. ఇప్పుడు ఈ ప్లానులో వీటికి కేటాయించిన డబ్బు వీటికై ఖర్చు పెట్టాలనే మా ఆశ. ఖర్చు పెడుతున్నామనే మా అభిప్రాయము. ఇకముందుకూడ ఖర్చు పెట్టగలమనే మా విశ్వాసము.

SRISAILAM POWER PROJECT

72—

*4 Q.—*Sarvasri P. Koteswara Rao and Vavilala Gopalakrishnayya* :—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) whether sanction has been given for the Srisailam Power Project ;

(*b*) if so, the estimated amount of expenditure therefor ;

(*c*) the amount of expenditure incurred so far;

(*d*) when it will be completed ; and

(*e*) the total production in kilo-watts of electricity after its completion ?

Sri A. Balarami Reddy :—

(*a*) Not yet, Sir.

(*b*) Does not arise.

(*c*) An expenditure of Rs. 16,24,109 was incurred to end of March 1962, on preliminary works connected with investigations.

(*d*) The project is expected to be completed in six to seven years from the date of sanction.

(*e*) 4,65,000 Kilo-watts.

THOGARUPETA PROJECT

73—

*73 Q.—*Sri N. Penchalaiah* (*Kodur*):—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) whether foundation was laid for Thogarupeta Project in Rajampet taluk, Cuddapah district ; and

(*b*) the amount allotted for the project during 1961-62.

Sri A. Balarami Reddy :—

(*a*) Yes, Sir;

(*b*) A token provision of Rs. 1,000 was made in the Revised Budget Estimate for 1961-62 for the Thogurpet Project. The detailed plans and estimates are awaited from the Chief Engineer (Irrigation). On their receipt they will have to be forwarded to the Central Water & Power Commission and Planning Commission for technical clearance and approval by the Planning Commission. Steps will be taken for construction of the Reservoir after the approval of the Planning Commission is obtained.

శ్రీ ఎన్. పెంచలయ్య:—గత ఎన్నికల సమయములో అక్కడ పునాదిరాయివేసినారు. కేవలం ఎన్నికలకొరకే అక్కడ పునాదిరాయి వేసినారని ప్రజలు అనుకొంటున్నారు కాబట్టి, ఈ మంత్రిగారు త్వరలో ఆ ప్రాజెక్టుకు కావలసిన పైకము మంజూరుచేసి వెంటనే ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి పూనుకొంటారా? ఆ ప్రాజెక్టుకు ఎస్టిమేట్స్ వేసినారా లేదా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—ప్రాజెక్టు తొందరగా ప్రారంభించాలనే ఉద్దేశ్యంతో అక్కడ పునాదిరాయి వేసివుండవచ్చును. కాని దానికింకా ఎస్టిమేట్స్ తయారుకాలేదు. అది 10 లక్షలకు పైన ఖర్చు అయ్యే ప్రాజెక్టు కాబట్టి, దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క ఆమోదముకూడ కావలసి ఉంటుంది. అవన్నీ చూసేదానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. పెంచలయ్య:—రాజంపేట తాలూకా చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ఉన్నది. ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహించి, త్వరగా దాని ఎస్టిమేట్స్ prepare చేయించి కావలసిన పైకం మంజూరు చేయాలని మరల మరల వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—రెండవ ప్రణాళికలో ప్రారంభింపబడిన మీడియమ్ ప్రాజెక్టులు, చిన్న ప్రాజెక్టులు ఎన్నో ఇంకా పూర్తిగాకాబడకుండా ఉన్నవి. పని మొదలు పెట్టబడినవి. మధ్యలో వదలిపెట్టి కొత్తవి ప్రారంభించటానికి వీలులేదుకదా. అందులో దీనికి ఉన్న ఎలాట్‌మెంట్ వెయ్యి రూపాయలే. అందులో కొంత ఫౌండేషన్ స్టోన్ కార్యక్రమానికి ఖర్చయి ఉంటుంది. మిగిలిన డబ్బుతో ఆ ప్రాజెక్టు పని కాదు. ఇంతకుముందే ప్రారంభింపబడి పని జరుగుతున్న ప్రాజెక్టులకు డబ్బు ఖర్చు పెట్టిన తర్వాత, ఇంకా డబ్బు మిగిలితే దీనికికూడ ఖర్చు చేయాలని మా ఆశ.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—మంత్రిగారు చెప్పినది బాగానే ఉన్నది. చాల ప్రాజెక్టులు ఆరంభించినాము. వాటిని పూర్తిచేయకుండా వీటికి డబ్బుఖర్చుపెట్టలేమని అయితే ఎన్నికలముందు రూ.1,000 foundation ఎందుకు వేశారు ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—ఏదోచేస్తామని ఆశ. చేసిన పనులన్నీ బాగాచేయాలని ఆశ. ఆశతోనే ముందుకు పోతూ ఉంటాము. అన్నీపూర్తి అవుతాయని అనుకోడానికి వీలులేదు. ఉత్సాహముతో చేయాలనే అపేక్షతోనే foundation వేశారు.

NEW TANK AT VARIKUNTLA

74—

*125 Q.—*Sri P. Narayana Reddy* (*Vadamalpet*) :—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) whether there is any proposal with the Government to construct a new tank near Varikuntla, Badvel taluk, Cuddapah district ;

(*b*) whether the estimate has been sanctioned ; and

(*c*) if so, when the work will be taken up ?

Sri A. Balarami Reddy :—

(*a*) Yes, Sir. The proposals are still under investigation by the Superintending Engineer, Investigation Circle, Guntur.

(*b*), (*c*) Do not arise in view of answer to clause (*a*) of the question.

శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి :—Estimate cost ఎంత ? ఎప్పుడు తయారైందో చెలవిస్తారా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—ఇంకా Estimate చేయలేదు. Superintending Engineer దగ్గర ఉన్నదని వారు సమాధానం చెప్పారు. Estimate యింకా పూర్తికాలేదు అన్నమాట.

(*d*) The project is expected to be completed in six to seven years from the date of sanction.

(*e*) 4,65,000 Kilo-watts.

THOGARUPETA PROJECT

73—

*73 Q.—*Sri N. Penchalaiah (Kodur)*:—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) whether foundation was laid for Thogarupeta Project in Rajampet taluk, Cuddapah district ; and

(*b*) the amount allotted for the project during 1961-62.

Sri A. Balarami Reddy :—

(*a*) Yes, Sir;

(*b*) A token provision of Rs. 1,000 was made in the Revised Budget Estimate for 1961-62 for the Thogurpet Project. The detailed plans and estimates are awaited from the Chief Engineer (Irrigation). On their receipt they will have to be forwarded to the Central Water & Power Commission and Planning Commission for technical clearance and approval by the Planning Commission. Steps will be taken for construction of the Reservoir after the approval of the Planning Commission is obtained.

శ్రీ ఎన్. పెంచలయ్య :—గత ఎన్నికల టైములో అక్కడ పునాదిరాయివేసినారు. కేవలం ఎన్నికలకొరకే అక్కడ పునాదిరాయి వేసినారని ప్రజలు అనుకొంటున్నారు కాబట్టి, ఈ మంత్రిగారు త్వరలో ఆ ప్రాజెక్టుకు కావలసిన పైకము మంజూరుచేసి వెంటనే ఆ ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి పూనుకొంటారా ? ఆ ప్రాజెక్టుకు ఎస్టిమేట్స్ వేసివారా లేదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ప్రాజెక్టు తొందరగా ప్రారంభించాలనే ఉద్దేశ్యంతో అక్కడ పునాదిరాయి వేసివుండవచ్చును. కాని దానికింకా ఎస్టిమేట్స్ తయారుకాలేదు. అది 10 లక్షలకు పైన ఖర్చు అయ్యే ప్రాజెక్టు కాబట్టి, దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క ఆమోదముకూడ కావలసి ఉంటుంది. అవన్నీ చూసేదానికి ప్రయత్నము చేస్తాము.

శ్రీ ఎన్. పెంచలయ్య :—రాజంపేట తాలూకా చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతంగా ఉన్నది. ప్రభుత్వం [illegible] శ్రద్ధ వహించి, త్వరగా దాని ఎస్టిమేట్స్ prepare చేయించి కావలసిన పైకం మంజూరు చేయాలని మరల మరల వారిని కోరుతున్నాను.

<u>శ్రీ ఎస్. సంజీవరెడ్డి</u> :—రెండవ ప్రణాళికలో ప్రారంభింపబడిన మీడియమ్ ప్రాజెక్టులు, చిన్న ప్రాజెక్టులు ఎన్నో ఇంకా పూర్తిగాకాబడకుండా ఉన్నవి. పని మొదలు పెట్టబడినవి. సగంలో వదలిపెట్టి కొత్తవి ప్రారంభించటానికి వీలులేదుకదా. అందులో దీనికి ఉన్న ఎలాట్‌మెంట్ వెయ్యి రూపాయలే. అందులో కొంత ఫౌండేషన్ స్టోన్ కార్యక్రమానికి ఖర్చయి ఉంటుంది. మిగిలిన డబ్బులో ఆ ప్రాజెక్టు పని కాదు. ఇంతకుముందే ప్రారంభింపబడి పని జరుగుతున్న ప్రాజెక్టులకు డబ్బు ఖర్చు పెట్టిన తర్వాత, ఇంకా డబ్బు మిగిలితే దీనికికూడ ఖర్చు చేయాలని మా ఆశ.

<u>శ్రీ పి. సుందరయ్య</u> :—మంత్రిగారు చెప్పినది బాగానే ఉన్నది. చాల ప్రాజెక్టులు ఆరంభించినాము. వాటిని పూర్తిచేయకుండా వీటికి డబ్బుఖర్చుపెట్టలేమని అయితే ఎన్నికలముందు రూ.1,000 foundation ఎందుకు వేశారు ?

<u>శ్రీ ఎస్. సంజీవరెడ్డి</u> :—ఏదోచేస్తామని ఆశ. చేసిన పనులన్నీ బాగాచేయాలని ఆశ. ఆశతోనే ముందుకు పోతూ ఉంటాము. అన్నిపూర్తి అవుతాయని అనుకోడానికి వీలులేదు. ఉత్సాహముతో చేయాలనే ఆపేక్షతోనే foundation వేశారు.

NEW TANK AT VARIKUNTLA

74—

*125 Q.—*Sri P. Narayana Reddy* (*Vadamalpet*) :—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) whether there is any proposal with the Government to construct a new tank near Varikuntla, Badvel taluk, Cuddapah district ;

(*b*) whether the estimate has been sanctioned ; and

(*c*) if so, when the work will be taken up ?

Sri A. Balarami Reddy :—

(*a*) Yes, Sir. The proposals are still under investigation by the Superintending Engineer, Investigation Circle, Guntur.

(*b*), (*c*) Do not arise in view of answer to clause (*a*) of the question.

<u>శ్రీ పి. నారాయణరెడ్డి</u> :—Estimate cost ఎంత ? ఎప్పుడు తయారైందో తెలిపిస్తారా?

<u>శ్రీ ఎస్. సంజీవరెడ్డి</u> :—ఇంకా Estimate వేయలేదు. Superintending Engineer దగ్గర ఉన్నదని వారు సమాధానం చెప్పారు. Estimate యింకా పూర్తికాలేదు అన్నమాట.

NEW TANK AT KAMMAVARIPALLI

75—

*126 Q.—*Sri P. Narayana Reddy* :—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) whether the estimate for the construction of a new tank near Kammavaripalli, Badvel taluk, Cuddapah district was sanctioned, and

(*b*) if so, when the work will be taken up ?

Sri A. Balarami Reddy :—

(*a*) Not yet, Sir.

(*b*) Does not arise.

MUNERU NEW CHANNEL

76—

*214 Q.—*Sri Pillalamarri Venkateswarlu*—[*Put by Sri V. Visweswara Rao*]—Will the hon. Minister for Irrigation and Power be pleased to state :

(*a*) when was the branch canal for Muneru new channel between Ms. 2/4 and 2/5 at Rudravaram in Nandigama taluk, Krishna district sanctioned; and

(*b*) what was the action taken in the matter?

Sri A. Balarami Reddy:—

(*a*) Not yet, Sir.

(*b*) The detailed plans and estimates are under preparation and the work will be taken up after collecting the contribution amount as promised by the ryots.

LOCUST CONTROL

77—

*110 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu [Put by Sri C. D. Naidu]* Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(*a*) whether the Government are aware of the fact that locust control experts of India and Pakistan who met at New Delhi during the second week of March expressed that the locust situation in the Indo-Pak. region would continue to be serious this year also ; and

(*b*) if so, the protective measures taken by this Government in this regard ?

Sri A. Balarami Reddy :—

(*a*) The answer is in the affirmative.

(*b*) The control measures against locust consist of (*i*) having an efficient organisation for supply of technical assistance, insecticides, control equipment etc.; (*ii*) Close liaison between the concerned departments like Agriculture, Revenue, Police, etc.; (*iii*) to build up adequate stocks of B.H.C. 10% dust and (*iv*) provision of adequate transport. Besides this, wide publicity should be given with regard to the nature of damage likely to be caused by the locust, the steps that should be taken in respect of the protected crops.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—విమానాలద్వారా locust ను ఎదుర్కొనే కార్యక్రమాన్నికూడ తీసుకుంటారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—విమానాలద్వారా చేయాలనికూడ ఆలోచనలోఉన్నది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—మన ప్రభుత్వము ఒక విమానాన్ని కొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నదా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—కొనేదానికి ప్రయత్నము ఇప్పుడులేదుగాని విమానాలద్వారా spray చేసేందుకు మాత్రం ఆలోచన ఉన్నది.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు (ఆచంట) :—మిడుతలదండులాగానే ఈమధ్య ఒక కొత్తరకము పురుగులు పేడ పురుగులుకంటే చిన్నసైజులో వుంటున్నవి. సాయంత్రము చీకటిపడే సమయానికివచ్చి చెట్లమీదపడి ఎక్కడికక్కడ కొరికేస్తున్నాయి. అక్కడ Agriculture Department వారిని అడిగితే యిది కొత్తరకం పురుగు, ఎక్కడా చూడలేదు అని చెపుతున్నారు. వాటిని పరిశీలించి అరికట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—గౌరవసభ్యులు వాటి వివరాలు అందజేస్తే తప్పక పరిశీలిస్తామని హామీ యిస్తున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—Locust ను ఎదుర్కొనడానికి కేంద్రప్రభుత్వముదగ్గర ఎన్ని విమానాలు ఉన్నాయో ప్రభుత్వానికి ఏమైనా అంచనా ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—కేంద్రప్రభుత్వముదగ్గర ఎన్ని ఉండేది మాకు ఎలా తెలుస్తుంది? కావాలంటే వాళ్ళదగ్గర అడుగుతాము. తెస్తాము. వాటిద్వారా spray చేయగలము.

శ్రీ జి. బాపనయ్య :—మిడుతలదండుకాకుండా రోజు వారీ వచ్చే తెగుళ్ళు ఉన్నాయి. దీనివల్ల వారికి ధాన్యమురాలుబడి తక్కువ అవుతున్నది. అందుకని తెగుళ్ళుతగిలే కాలములో విమానాలద్వారా మందుచల్లించడానికి ప్రభుత్వము ఏమైనా ఏర్పాటు చేస్తుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఆకార్యక్రమం యిప్పుడు జరుగుతూనేఉన్నది. ఈమధ్య గుంటూరుజిల్లాలో 8 వేల ఎకరాలలో విమానాలద్వారా ఈమందుచల్లడం అయినది.

SEED STORES

78—

*159 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu*: [*Put by Sri C.D. Naidu*]:- Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(*a*) the number of seed stores constructed in the State;

(*b*) whether they are being used to store the seeds; and

(*c*) the quantity of seeds stored in the above stores during 1961-62?

Sri A. Balarami Reddy:—

(*a*) 402 Seed Stores have been constructed in the State;

(*b*) The answer is in the affirmative.

(*c*) The quantity of seeds stored in the above stores during 1961-62.

	Metric Tons	Kg.
Paddy	5,813	543
Millets	347	490
Pulses	26	496
Other Seeds	24	357

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—మీరుచెప్పిన ప్రకారము 400 seed stores లో 5 వేలటన్నుల వడ్ల విత్తనాలు పెట్టినట్లయితే ఒకటన్నుకు 13 బస్తాలచొప్పున 65 వేల బస్తాలు పెట్టినట్లు లెక్కలలోనే ఉన్నదా ? లేక రైతులయిండ్లలోపెట్టి యిచ్చినవికూడకలిపి 65 వేలు store చేశారని చెప్పుతున్నారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—65 వేలు store చేసినాము. అవి రైతులకు కూడ పంచటం జరిగింది.

శ్రీ మహమ్మద్ తహసీల్ :—భద్రాచలము division లో 4 stores ఉన్నాయి. అన్ని stores లో విత్తనాలు నిలువచేశాము అని చెప్పిఉన్నారు. ఆ 4 stores లో 4 బస్తాలుకూడ నిలువచేసిన పాపాన పోలేదు. అన్ని stores లో ఎలా ఉన్నాయని చెప్పుతున్నారు ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—భద్రాచలం విషయము నాకు తెలియదు. కాని మెంబర్లు కావాలంటే నేను ఆవతల అందజేస్తాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—Store చేసిన ధాన్యాలలో మన seed farms నుంచి వచ్చిన ధాన్యాన్ని ఎంత store చేశారు ? ప్రభుత్వ వ్యక్తుల దగ్గరనుంచి కొన్న ధాన్యాన్ని ఎంత store చేశారు ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఆవిషయాలు ప్రస్తుతం నాదగ్గరలేవు. కావాలంటే మెంబరుగారికి తర్వాత అందజేస్తాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—మన seed stores లో ఉత్పత్తి అవుతున్నదా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఉత్పత్తి అవుతున్నది. దానికి ఏమీసందేహములేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ఒక్కొక్కగోదాములో seed farms లో ఎన్ని బస్తాలువడ్లుగాని, యితర పంటలుగాని వేసేందుకు capacity ఉంటుంది ? ఈ capacity పూర్తిగా అన్నిస్థలాలలో ఉపయోగించామా లేక 400లో ఏయాభయ్యో ఇరవైయ్యో ఉపయోగించి మిగిలినవన్ని ఖాళీగా ఉన్నాయా? అది ఏమైనా చెప్పగలరా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—Capacity అంతా ఒక godown కు పడుతుందని నాకు తెలియదుగాని seeds తోపాటు ఇనుము insecticides అవన్నీకూడ store చేయబడినాయి. అందుచేత ఏ గోదాముకూడ ఖాళీగాఉండదని నేను చెప్పగలను.

CONTROL OF PESTS AND DISEASES

79—

*367 Q.—*Sri V. Visweswara Rao*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(*a*) the amount allotted for the control of pests and diseases of crops in the year 1961-62; and

(*b*) the amount spent and lapsed respectively ?

Sri A. Balarami Reddy :—

(*a*) Rs. 15·01 lakhs.

(*b*) The amount spent was Rs. 14·00 lakhs and the amount lapsed was Rs. 1·01 lakhs.

శ్రీ పి. విశ్వేశ్వరరావు :—అనేకచోట్ల ఈవిధంగా pests వస్తున్న సంగతి అందరికీ తెలుసు. పంటలను చాలా జాగ్రత్తగా రక్షించుకొనవలసిన ఈతరుణములో కేటాయించిన మొత్తాన్నంతా ఎందుకు ఖర్చుపెట్టలేదు?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—దీనికి మొదట బడ్జెటు ప్రొవిజన్ 10 లక్షలరూపాయిలువున్నది. అది పూర్తిగా ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. సంవత్సరము చివరిలో ఇంకొక అయిదులక్షల రూపాయిలు యివ్వడం జరిగింది. ఈ విధంగా అదనంగా కేటాయించిన మొత్తములో ఒకలక్ష రూపాయిలు నిలిచిపోయినది.

శ్రీ పి. విశ్వేశ్వరరావు :—పంచాయితీ సమితులు కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీలు వీటిని కొని, గ్రామస్థులకు అందజేయడానికి ప్రభుత్వము సదుపాయాలు కలుగజేస్తుందా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—పంచాయితీ సమితులుకొని, రైతులకు సరఫరా చేయడానికి నాకేమీ ఆక్షేపణలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—విమానాలమీద సరఫరాచేస్తున్నామన్నారు. అందుకు ఏమాత్రం ఖర్చు అయింది; దానికి సంబంధించిన ప్రోగ్రెస్‌రిపోర్టు ఏమైనావున్నదా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—అది నేను ప్రస్తుతము చెప్పలేనుగాని, ప్రత్యక్షముగా నేను చూశాను. ఒక ఎకరానికి పది పన్నెండు రూపాయిలు ఖర్చు అవుతుంది. అందులో కొంత సబ్సిడియివ్వడంకూడా జరిగింది. రైతునుండి అయిదారు రూపాయిలకంటె ఎక్కువగా ఎక్కడా వసూలు చేయలేదు.

COMPENSATION TO MICA WORKERS IN NELLORE DISTRICT

80—

*24 Q.—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state :

(*a*) whether the Government are in receipt of the representation dated 12th August 1961 from S. Vemayya, M.L.A., regarding the non-payment of compensation to the mica workers in Nellore district ; and

(*b*) if so, the action taken thereon ?

The Minister for Labour and Transport (*Sri B. V. Gurumurthy*):

(*a*) Yes, Sir.

(*b*) The hon. Member has already been informed of the action taken in the matter in Government letters Nos. 2322-Labour III/61-1 dated 26-8-1961 and dated 13-12-1961. According to the latest information, necessary arrangements have been made for payment of the compensation in respect of all the cases, excepting one case, relating to Ranga Reddi and Kishanlal of the Mica Factory of Dasaratha Rama Reddy in Nellore District.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :—Compensation pay చేయడం చాలా ఆలస్యముగా జరుగుతున్నది. దానిని తీసుకొనకముందే వర్కర్సు పనిపోవడముకూడా జరుగుతున్నది. పనిపోయినవారికి యిచ్చిన decree amount కూడా త్వరగా అందడంలేదు. రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటువారిని వసూలుచేసి యివ్వమనడం వలన యీ ఆలస్యము జరుగుతున్నది. అందువలన రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు వుండే అధికారాలు లేబర్ డిపార్టుమెంటుకు యిస్తేత్వరగా compensation వర్కర్సుకు రావడానికి అవకాశముంటుంది. ఆవిధముగా చేయడానికి ప్రభుత్వము పూనుకుంటుందా?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—ఇవ్వవలసినకాంపెన్‌సేషన్ అంతా యిదివరకే ఇచ్చివేయడము జరిగింది. ఏదైనా ఒకకేసు విషయములో ఆలస్యముజరిగిందేమో, అదికూడా త్వరగా యిచ్చివేయడానికి ఉత్తర్వులు జారీచేయబడ్డాయి. కనుక ఇందులో ఆలస్యమువున్నదని నేను అనుకొనడములేదు.

Mr. Speaker :—The question hour is over.

LOAN TO THE FISHERMEN IN SRIKAKULAM AND VISAKHAPATNAM DISTRICTS

66—

*241 Q.—*Sri P. Gunnayya* (*Kothur*) :—Will the hon. Minister for Forests, Fisheries and Animal Husbandry be pleased to state :

the amounts of loan and subsidy given by the Government to the fishermen in Srikakulam and Visakhapatnam districts during 1961-62 for the purchase of catamarans ?

A :—

Loan	.. Rs. 18,000
Subsidy	.. Rs. 6,000

ADJOURNMENT MOTION RE : COLLECTION OF ARREARS OF TACCAVI LOANS

Mr. Speaker :—Now we will consider the adjournment motion given notice of by Mr. T. Nagi Reddy and Mr. P. Sundarayya and a similar one by Sri K. V. Narayana Reddy.

*శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (పుట్లూరు):—అధ్యక్షా, ఈసంవత్సరము రాయలసీమ ప్రాంతములో చాలా దారుణమైన పరిస్థితులేర్పడ్డాయనే విషయము దేశానికికంతటికీ తెలుసు. ఇప్పటివరకు ప్రభుత్వము వర్షపాతపు సగటు లెక్కలు ప్రకటించలేదుగాని, నా అంచనా ప్రకారము గత మూడు సంవత్సరాలనుండి యావరేజికంటె తక్కువగావున్న వర్షపాతముకంటెకూడ తక్కువగా పడినది. 1961–62 సంవత్సరపులెక్కలు నాకు తెలియవుగాని, గతరెండు సంవత్సరాలలో రాయలసీమలోని అనంతపురముజిల్లా, దానిచుట్టుప్రక్కల తాలూకాలలో 20 అంగుళాలకంటెకూడ తక్కువ వర్షముపడినట్లుగా తెలుస్తున్నది. ఈసంవత్సరము పన్నులు వసూలు చేయడములేదని ప్రభుత్వము ఇక్కడ ప్రకటించినప్పటికి, గ్రామగ్రామాన పన్నులు వసూలుచేయడానికిగాను దండోరాలువేయడం జరుగుతున్నది. చాలా గ్రామాలలో ప్రజలకు తాము ఏపన్నులు చెల్లించాలో తెలియదు. నేను, వి.కె. ఆదినారాయణరావుగారు కొన్ని గ్రామాలకు వెళ్లడముజరిగింది. అక్కడవున్న రెడ్లను, కరణాలను ప్రభుత్వము యిచ్చిన తాకీదు చూపించమని అడిగాము. 'మాకు తాకీదు యివ్వలేదు, చూపించి, సంతకాలు పెట్టించుకుని తీసుకువెళ్లిపోయినారు ' అనివారు చెప్పినారు. ఈవిధముగా రైతులు పన్నులు చెల్లించాలని ప్రతిగ్రామములో దండోరాలు వేస్తున్నారు. చైతన్యముకలిగిన గ్రామములనుండి కొంతమందివచ్చి మమ్మలను అడుగుతున్నారు. మేము మాత్రము కట్టవద్దని ఖచ్చితముగా చెబుతున్నాము. అనంతపురము జిల్లాలో, దాదాపు వెయ్యిగ్రామాలలో రెమిషన్ యిచ్చామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అయితే, ఏఏగ్రామాలలో రెమిషన్ యిచ్చారో మాత్రము వారు ప్రకటించలేదు. మాకువచ్చిన టెలిగ్రాములవల్ల అయితేనేమి రిపోర్టులవల్లనైతేనేమి అనంతపురము, చిత్తూరు మొదలైన జిల్లాలలో బలవంతముగా రైతులనుండి పన్నులు వసూలుచేయడానికి విరుచుకుపడుతున్నట్లుగా తెలుస్తున్నది. ఫిబ్రవరి, మార్చి నెలలలో వసూలు చేయదలచుకుంటే రైతు తనవద్దలేకపోయినా ఎక్కడో అక్కడ అప్పోసొప్పోచేసి, తీసుకువచ్చి చెల్లిస్తాడు. ఇప్పుడు విత్తనం వేయవలసిన సమయమువచ్చింది. సేద్యానికి ఇప్పుడు విపరీతముగా ఖర్చుపెట్టవలసి వుంది. ఈసమయములో పన్నులు వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నించడముతప్పు. అందులోను క్షామప్రాంతములో వసూలుచేయతలపెట్టడము మరింతతప్పు అని మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడా బలవంతముచేయడములేదని మాత్రము మంత్రులు ఇక్కడ చెబుతారు. కాని, బలవంతముచేస్తున్న ఉదాహరణాలు అనేకము యివ్వవచ్చును. అసలు వారు క్రిందకు ఏ డైరెక్షన్స్ పంపుతున్నారో తెలియడములేదు. చిన్నకొత్తూరు గ్రామమునుండి నాకొక టెలిగ్రామువచ్చింది. పన్ను చెల్లించకపోతే ఇంట్లో సామానంతా బయటపడేసి వేలంవేస్తామని బలవంతముచేస్తుంటే మూడు నాలుగురోజులు సమయము యివ్వండి, మేము ఏపన్ను చెల్లించాలో తెలుసుకుంటాము అని ఇక్కడకు టెలిగ్రాము యివ్వడము జరిగింది. ఎందుకిటువంటి అవమానకరమైన పరిస్థితులు కల్పిస్తున్నారు? ఆలోచించే, మంత్రులు హామీలు, స్టేట్‌మెంట్సు ఇస్తున్నారా? రెవిన్యూ అధికారులకు పంపిస్తున్న డైరెక్షన్స్ ఏమిటి? కలెక్టర్సుకు ఇచ్చే డైరెక్షన్స్ ఏమిటి? గ్రామచావిడిలో తాము పంపే తాకీదులు తగిలించ వచ్చునుగదా. ఎందుకావిధంగా చేయడంలేదు ? నిన్ననే 'డెక్కన్‌క్రానికల్'లో ఒకవార్తవచ్చింది. మంత్రిగారుచూసేవుంటారు. అనంతపురము జిల్లాలోని చిన్నగొత్తపల్లి గ్రామంలో బలవంతముగా పన్ను వసూలుచేయ ప్రారంభిస్తే, రెడ్లను కరణాలను బతిమిలాడి ఒకరోజు ఆపుజేయించి అనంతపురము కలెక్టరును వచ్చి అడిగినారు. కలెక్టరు 'ఆవిధముగా చేయడముతప్పు నేను మరొక తాకీదు పంపుతాను మీరు వెళ్లండి ' అన్నారు. దీని అర్థము ఏమిటి? కలెక్టర్సు క్రిందివారికి సరిగా తాకీదులు పంపించడములేదా? రెవిన్యూ అధికారులు కలెక్టరుకు సరిగా తాకీదులు పంపించడములేదా? మధ్యరైతులు విపరీతమైన బాధలకు గురి అవుతున్నారు. అనంతపురముజిల్లాలో వెయ్యిగ్రామాలలో పన్నులు వసూలు చేయమన్నారు. ఆ గ్రామాలేవో ఇంతవరకు ప్రకటించలేదు. ఆ తరువాత 'ఈగ్రామాలలో మేము యీసంవత్సరపుపన్ను వసూలుచెయ్యము

గత మూడుసంవత్సరాల సెస్సువసూలుచేస్తాము' అంటున్నారు. పన్నుకంటే సెస్సు అధికముగా వుంటుంది. పన్నే చెల్లించలేని స్థితిలో వున్నవారు సెస్సును, అందులో మూడు సంవత్సరాలది ఒకసారి, ఏవిధముగా చెల్లించగలరో ఆలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. పైగా యీకొత్త సెస్సు అయిదణాలనుండి ఎనిమిదణాలకు పెంచారు. ఈవిధంగా పెరిగినట్లు రైతులకు ఇప్పుడు, ఎన్నికలు అయిపోయిన తరువాత, తెలిసింది. ఇది చాలా అన్యాయమైన విషయమని మనవిజేస్తున్నాను. మెదక్ జిల్లాకు సంబంధించి నేను మంత్రిగారిదృష్టికి తీసుకువచ్చాను. సమయముకాని సమయములో గత మూడు సంవత్సరాల సెస్సును ఒక్కసారి వసూలుచేయ ప్రయత్నించడము ఎంతమాత్రము న్యాయముకాదు. ఆరోజున మంత్రిగారు ఆలోచిస్తామన్నారు. ఆ ఆలోచన ఎంతవరకువచ్చిందో తెలియదు. ఇది రాక్షసమని చెబుతున్నాను. వెంటనే వీటిని తాత్కాలికంగానైనా నిలుపుదలచేయండి. వసూళ్లు జరగకుండా మంత్రిగారు వెంటనే ప్రయత్నించాలి. ఇప్పుడిప్పుడే అనంతపురం జిల్లానుండి వలసపోయినవారు వర్షాలు పడుతున్నాయిగదా అని తిరిగి వస్తున్నారు. అటువంటివారిని తిరిగి తరమగొట్టకండి. వారిని రానివ్వండి. సేద్యము చేసుకోనివ్వండి. బ్రతకనివ్వండి. ప్రభుత్వము సహాయము చేయకపోయినా, పదిమందివద్ద తెచ్చుకుని సేద్యము చేసుకోనివ్వండి అని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

*శ్రీ కె.వి. నారాయణరెడ్డి (కమలాపూర్) :— అధ్యక్షా, తక్కావి బకాయిల వసూలు విచారణపై ఒకవాయిదా తీర్మానముతెచ్చారు. శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు ఒక్క అనంతపురముకాదు; రాష్ట్రము మొత్తముమీద దాదాపు 15 జిల్లాలనుంచి telegrams వచ్చాయి. అందువల్లనే యీ వాయిదా తీర్మానం తేవలసివచ్చింది. అయితే, రాష్ట్రములో ways and means position సరిగాలేదని ఆర్థికమంత్రి గారు చెప్పారు. అదంతా మాకు అర్థమవుతోంది. ఈసమయములో బకాయిలు వసూలు చేయడము సరైన విషయమా అని ఆలోచించవలసివుంటుంది. బకాయిలగురించి చాలమందికి నోటీసులు రావటములేదు. గ్రామాల లో చాల ఆందోళనగా వుంటోంది. రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టర్లు, డిప్యూటీ తహసీల్దారులు, తహసీల్దారులుపోయి అక్రమముగా వసూలుచేస్తున్నారు. 10, 20 రూపాయలుఅప్పు తీసుకొని చెల్లించితే కూడ, రశీదులు లేకపోవడమువల్ల accounts లో జమకాలేదని మళ్లీ వసూలుచేస్తున్నారు? 1,500 రూపాయలు తీసుకున్నారు, అక్కౌంటులో జమలేదు. చెల్లించాలి అంటే—ఏపది సంవత్సరాలనాడో చెల్లించివుంటే ఆరసీదు ఎక్కడదొరుకుతుంది? వేలంవేస్తున్నారు; అరకలుతెచ్చి వేలాలువేస్తే ఎట్లా? శ్రేయోరాజ్యం అని, పంచవర్ష ప్రణాళికల అమలులో సహకరించాలని పదేపదే చెబుతూ, ఎన్నికలు అయిపోగానే పూర్వమురూపాయికి 2 అణాలుండే cess 3 అణాలకు పెంచడము ఏమిటి? 100 రూపాయలు శిస్తుచెల్లించేవారు పైన 18 రూపాయిలు చెల్లించుకోవలసి వస్తోంది. తెలంగాణాలో local fund అంటారు. ఎవరిదగ్గర వసూలు చేయాలో, ఎవరిదగ్గర వసూలుచేయకూడదో నిర్ణయిస్తూ సర్క్యులరులు యిచ్చారా, లేదా? 50, 100 రూపాయల శిస్తు చెల్లించేవారిదగ్గరతప్పితే మిగతావారిదగ్గర బకాయిలు వసూలుచేయడములేదు. కొందరు మంత్రులుకూడ 10, 15 వేల రూపాయల బకాయిలు చెల్లించవలసియున్నది. మామూలుప్రజానీకం మంత్రిగారిదగ్గరకువెళ్లి డబ్బులేదు, మీరు ఎన్నికలలో వాగ్దానాలు చేశారుకదా మేము యిప్పుడు ఏమి చేయాలి అంటే 15, 20 రోజులలోపల యివ్వకపోతే వేలంవేసి తీసుకపోతామని చెప్పారు. నేను ఇప్పుడు ఆమంత్రిగారి పేరు చెప్పడం మంచిదికాదనుకొంటున్నాను. Cabinet decision తీసుకొన్నా మంత్రిగారే యివ్వలేని పరిస్థితిలోవున్నప్పుడు మామూలు ప్రజానీకము ఎట్లాయిస్తారు? ఇది చాల విచారకరంగా వున్నది. దీని మీద యీవేళ discussion కు అవకాశముయిస్తే మంచిది. ఎవరిదగ్గర ఎంతవసూలు చేశారో, ఇకముందు ఏమిచేయబోతున్నారో మంత్రిగారు ఒక comprehensive statement యివ్వాలని కోరుతున్నాను.

*రివెన్యూశాఖమంత్రి (శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి) :—అధ్యక్షా, శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు, నారాయణరెడ్డి గారు యిచ్చిన తీర్మానం, వారి భాషణలు విన్నతరువాత ఏమిజవాబు చెప్పాలో నాకే అర్థం కావడంలేదు. వారు మాట్లాడిన ధోరణిచూస్తే మనస్సుకు కొంతబాధకల్గింది. రైతులను యిబ్బందిపెట్టాలనే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికిలేదు. మనది బాధ్యాతాయుత ప్రభుత్వం. ప్రభుత్వానికి ప్రజలకు సన్నిహిత సంబంధం వుండాలికాని, ప్రభుత్వము రాక్షసకృత్యంచేసి ప్రజలనుంచి, రైతులనుంచి డబ్బువసూలుచేయాలని ఎన్నడూ తలంచలేదని మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి కొన్ని భాధ్యతలున్నాయి. ప్రభుత్వయంత్రాంగాన్ని ముందుకు జరపాలంటే collections, disbursements కూడా చేయవలసియుంటుంది. ల్యాండు రెవెన్యూ బకాయిలు వసూలుచేయాలని ప్రభుత్వము ఒక నిర్ణయము తీసుకుంది. రైతులకు అక్కడక్కడ కొన్ని యిబ్బందులువచ్చియుండవచ్చు. అవి ప్రభుత్వదృష్టిలోకికూడా వస్తున్నాయి. తొలగించడానికి ప్రభుత్వము ఎప్పటికప్పుడు చర్యలు తీసుకొంటూనేవుంది. సుందరయ్యగారు, నాగిరెడ్డిగారు, తదితరమిత్రులు—ప్రత్యేకంగా వచ్చి కొన్ని విషయాలు సెలవిచ్చారు. పలుప్రాంతాల శాసనసభ్యులు అప్పుడప్పుడు Telegrams ద్వారా వ్రాతమూలకంగాకూడా ఇబ్బందులు చెప్పారు. ప్రభుత్వము ఎప్పటికప్పుడు బోర్డుమెంబర్లకు, కలెక్టర్లకు ఉత్తర్వులిస్తూనేవుంది. ఏవిధమైన coercion వుపయోగించవద్దని ఉత్తర్వులు జారీచేయబడ్డాయి. కేవలం ఉత్తర్వులు జారీచేసి ఇక్కడనేకూర్చున్నారు, ఏమీపట్టించుకోలేదు, అని భావించడానికి అవకాశములేదు. నేను ప్రత్యక్షముగా మూడుప్రాంతాల—సర్కారు, రాయలసీమ, తెలంగాణ—కలెక్టరులను పిలిపించి చెప్పాను. నాదృష్టికివచ్చిన కేసులగురించి యిక్కడనుంచి Telegrams ఇప్పించాను. Trunk telephone లో కూడా మాట్లాడాను. Coercive methods ఉపయోగించవద్దని తాకీదులు జారీచేయబడ్డాయి. కలెక్టరులతోనే ఆగిపోయాయి, ఆవుత్తర్వులుక్రిందకు పోవడములేదనుకోడానికికూడా ఆస్కారంలేదు. తాకీదులిచ్చిన వెనువెంటనే కలెక్టరులు—తహశీల్దారులు, R.D.O లను సమావేశపరచి ప్రభుత్వానికి ఏవిధమైన complaints రాకూడదని చెప్పడం జరిగింది. మధ్యతరగతి, చిన్నరైతులనుంచి complaints రానేరాకూడదని చెప్పడము జరిగింది. శక్తి వున్నవారినుంచి వసూలుచేస్తే బాగుంటుందనికూడా చెప్పడం జరిగింది. చేతినుండి డబ్బుపోతుంటే బాధ పడడం మానవస్వభావము. ఈవేళ ఇవ్వడంకంటే రేపుయిస్తే బాగుంటుందని ఎవరైనా అనుకొంటారు. అది సహజం. దీనినిబట్టి complaints వస్తే వచ్చివుంటాయి. కాని సరైన time కాకపోయినా రైతుపై మోయలేనిరాయి పెట్టాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి ఎన్నడూలేదు. ఇకముందుకూడావుండదు అని మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. వేలాలు వేస్తున్నారు, ఆస్తులు జప్తుచేస్తున్నారు, పశువులను వేలంవేస్తున్నారు, అవి చెబుతున్నారు. ప్రతిజిల్లానుంచి, తాలూకానుంచి నేను figures తెప్పించాను. వేలంవేసినది చాలా జిల్లాలనుంచి 'nil' అని వచ్చింది. కొన్నిజిల్లాలలో ఒకటి రెండుచోట్ల రైతులను బెదరించివుండవచ్చు. మేము tactful గా collect చేయాలని చెప్పాము. వేలాలువేయమని చెప్పలేదు. వేసినట్లు ప్రభుత్వానికి ఛోగట్టాలేదు. ఇంకా 3, 4 జిల్లాలనుంచి కొన్ని figures రావలసియున్నది. అవి వచ్చిన తరువాత మొత్తము 20 జిల్లాలలో ఎన్ని వేలాలు వేశారో చెబుతాను. రైతుల శ్రేయస్సుంటేనే దేశ శ్రేయస్సుంటుంది. సర్కారు ప్రాంతాలలో డబ్బు వసూలుచేయడానికి యిది సరైన time కాదనడానికి అవకాశములేదు. గోదావరి డెల్టాజిల్లాలలోను, క్రిష్ణా, నెల్లూరు జిల్లాలలోను కొంత రెండవ పంట వచ్చింది. తెలంగాణాలో వసూలు చేయడానికి యిది సరైన వ్యవధికాదని నేనుకూడ ఒప్పుకుంటాను. రాయలసీమప్రాంతములో కరువువున్నది. కనుక ఈరెండుప్రాంతాలలోను మధ్య చిన్న తరగతిరైతులనుంచి వారెంతయివ్వగలిగితే అంత $\frac{1}{2}$ గాని $\frac{1}{4}$ గాని collect చేయుమని ప్రత్యేకముగా instructions

యివ్వబడ్డాయి. ఇప్పటికి collect అయిన figures బట్టి బకాయిలులేకుండా వసూలైనపరిస్థితి ఎక్కడాలేదని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాలలో వసూలుచేసిన figures ను బట్టిచూస్తే 10, 20 ఏండ్లనుంచీ బకాయిలున్నాయని తెలుస్తుంది. ప్రత్యేకంగా మహబూబునగర్‌జిల్లా కొల్లాపూర్‌తాలూకాలో అక్కౌంట్లు సక్రమముగాలేవు కాబట్టి వెంటనే వసూలుచేయకూడదని తాఖీదు యివ్వబడింది. నారాయణఖేడ్ తాలూకాలోకూడ accounts సరిగాలేవు కాబట్టి వెంటనే వసూలు చేయవద్దని చెప్పడంజరిగింది. కరీంనగరముజిల్లానుంచికూడ కొంతమంది మిత్రులువచ్చారు. War time లో అలుగడ్డ పండించడానికి విత్తనాలిచ్చారు, యిప్పుడు వసూలుచేస్తున్నారంటే కలెక్టరును పిలిపించి తగువిధంగా చేయడముజరిగింది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని నడిపించాలనేదృష్టితో అధికముగా చేయడము జరిగింది. ప్రభుత్వానికి 14 కోట్లరూపాయల overdraft వున్నది. ఇండియా గవర్నమెంటునుంచి రిజర్వు బ్యాంకునుంచి ప్రత్యేకముగా ఒత్తిడివస్తూనేవుంది. ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ముందుకు నడిచే పరిస్థితికూడ లేకుండావున్నది. కనుక కొంతయినా collect చేస్తే బాగుంటుంది. Collections ద్వారా 2 కోట్ల రూపాయలువస్తాయని estimates వేసుకున్నాము. Plan provisions అన్నీ దృష్టిలో వుంచుకొని కొంత డబ్బు సేకరిస్తేనేగాని స్కీము అసలు చేయడానికి వీలుండదని collect చేయడం జరుగుతోంది. ప్రత్యేకముగా రైతుల కిబ్బందిపెట్టాలనే ఉద్దేశము ప్రభుత్వానికిలేదు. అటువంటి అభిప్రాయం గౌరవసభ్యుల మనస్సులోవుంటే తీసేసుకోవాలని మీద్వారా ప్రార్థిస్తున్నాను. ఈవసూలు చేయడంకూడ 5, 6 రోజులలో ముగిసిపోతుంది. రాయలసీమ, తెలంగాణా ప్రాంతాలకు సంబంధించి ఒక స్టేటుమెంటుకూడ సభవారిముందు వుంచుతాను.

ఎంతెంత amount write off చేసామో తమముందు పెడతాము. కొన్ని జిల్లాలపరిస్థితి నావద్ద ఉంది. ప్రభుత్వానికి సక్రమముగా రావలసిఉన్నా రాబట్టుకోలేని arrears జాగీరు arrears ఎక్కడ వున్నాయో, ఎంత write off చేసారో సభముందు పెడతాను. అనంతపురముజిల్లాలోకూడా 1367 ఫసలీకి మూడు సంవత్సరాలు consecutive గా బకాయిలువుంటే మాఫీచేయాలనే జివో ప్రకారము, దాదాపు 83 లక్షలు. ...... ఆ figure తరువాత చెబుతాను, తెలంగాణా ప్రాంతములోకూడా ప్రతిజిల్లాలోను జాగీరులు ఎబాలిషన్‌వచ్చిన తరువాత write off చేయడానికి ప్రభుత్వము త్వరగా చర్యతీసుకున్నది. Write off కూడా చేశారు. హైదరాబాదుజిల్లాలో 95 లక్షల......

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరము) :—Write off చేసినది రైతుల బకాయిలా, జాగీరుదారులదా?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—రైతులదే.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ప్రభుత్వానికి కట్టవలసింది జాగీరుదారులు, 'మీరు' write off చేస్తే జాగీరుదారులకు చేస్తారు, రైతులకుకాదు.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—రైతులకే write off చేసారు.

ముఖ్యమంత్రి శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—అనంతపురముజిల్లాలో జాగీరుదారులులేరు.

This is an insinuation which is really most damaging. I would request the Hon'ble Leader of the Opposition to show a little consideration for us.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ముఖ్యమంత్రిగారు—రివెన్యూమంత్రిగారు చెబుతున్నప్పుడు సరిగా వినలేదేమో. అనంతపురముజిల్లా విషయము చెప్పినంతవరకు నేనేమి మాట్లాడలేదు. అడిగినా, ధనిక రైతులకా, పేదరైతులకా అని అడిగేవాణ్ణి. హైదరాబాదుజిల్లా విషయము చెప్పిన తరువాతనే జాగీరుదారులకు write off చేశారా అని అడిగాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—జాగీరు ఏరియాలలో write off చేశారు. అటువంటివి ప్రతిజిల్లాలోను వున్నాయి. మహబూబ్‌నగర్, ఆదిలాబాదు, ఖమ్మం అన్నిచోట్ల relief ఇచ్చారని మనవిచేస్తున్నాను. అనంతపురముజిల్లా figure తరువాత మనవిచేస్తాను, ఎక్కడనో misplace అయినది. అక్కడకూడా write off చేయడం జరిగింది. విశాఖపట్నంజిల్లాలోను ముఖ్యముగా వర్షాభావముఉన్నచోట్ల కలెక్టర్లకు ఉత్తర్వులు జారీచేయబడ్డాయి. కొన్ని ప్రపోజల్సుపంపారు. కొంతజాప్యం జరిగినమాట వాస్తవమే. అయినా విచారించి త్వరలోనే చర్యతీసుకుంటారు. ఆందోళన చెందవలసిన అవసరంలేదు. జాగ్రత్తతో కరుణతో రైతులకు ఏతీరుగా relief ఇవ్వాలో ప్రభుత్వానికి తెలుసు. దానిని అనుసరించి relief measures తీసుకుంటూనే ఉన్నారు. Lower levelsలో ఉత్తర్వులు జారీచేయబడుతున్నాయి. సీనియర్‌బోర్డు మెంబరు కున్నిథన్‌గారు అన్నిప్రాంతాలలోను పరిస్థితులను చూస్తున్నారు. కళ్ళుమూసుకొని కూర్చున్నదేమీలేదు. ప్రభుత్వానికికూడా హృదయముఉంది. రైతులను వత్తిడిచేసి కష్టపెట్టాలనే ఉద్దేశములేదని మనవిచేస్తూ ఈ విరామ తీర్మానాన్ని విరమించుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఈ drive ఎంతకాలమువరకు అమలులో ఉంటుంది.

Sri. N. Ramachandra Reddy :—Till the end of this month.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—మంత్రిగారి నోటీసుకు ఏవైనా particular instances తీసుకువెడితే drop చేశారు అనుకోండి. వచ్చినబాధఏమిటంటే కొంచెము బెదిరిస్తే వస్తుంది, వత్తిడిచేస్తేవస్తుంది అనేభావముఉంది. ఇంక కొద్దిరోజులేఉంది అనుకోండి. ఇప్పుడు మంత్రిగారుచెప్పిన explanation వల్ల అలాంటివేవీ జరుగవని ఆశిస్తున్నాను. ఇప్పుడు విత్తనాలువేసేకాలమువచ్చింది. కనుక రైతులకు తగిన సహాయము చేయడానికి మంత్రిగారు పూనుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :— అలాచేస్తూనే వున్నారు.

The figure for Anantapur district in respect of arrears of land revenue is to the tune of Rs. 83,852–2 nP. relating to fasli 1367.

Mr. Speaker :—The adjournment motion of which notice has been given by Mr. P. Sundarayya and others reads as follows :—

"This House stands to discuss the following urgent matter of public importance, *viz*:

"Grave and explosive situation that is being created by forceable and untimely collection of land revenue, cesses,

taccavi loans, etc., of the past three years in these lean months in Telangana and in famine-affected areas of Rayalaseema and thus causing great hardships and dislocating the sowing operations in these areas ".

After hearing the Hon'ble Member Mr. Nagi Reddy who has given notice of this motion and also Mr. Narayana Reddy who has given notice of a similar motion and the statement of the Hon'ble Minister for Revenue, I consider that it is not desirable to allow this motion for these reasons: It is true, as pointed out by some of the Hon'ble Members, that in some cases, the revenue officials in the lower rung who have been entrusted with the task of collection of arrears might have over-stepped their limits and abused their powers. It is also true that at times these officials do not comply with the rules of procedure for the collection of arrears. But whatever havoc has been done has already been done and it is not possible to undo what has been done. Now, since this drive itself is coming to an end towards the end of this month and in view of the assurance given by the Hon'ble Minister for Revenue that as far as possible, no coercive steps should be resorted to, I do not consider it is desirable to allow this motion. I am disallowing it.

GOVERNMENT BILL

THE ANDHRA PRADESH (ANDHRA AREA) DISTRICT MUNICIPALITIES (SECOND AMENDMENT) BILL, 1962

Mr. Speaker :—Now we will take up consideration of the Andhra Pradesh (Andhra Area) District Municipalities (Second Amendment) Bill, 1962. I would like to hear Mr. P. Sundarayya about the points raised.

*శ్రీ పి. సుందరయ్య :— అధ్యక్షా, నిన్న నేను పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం ఏమిటి, అక్కడ రూల్సు ఏమిటి, మన శాసనసభలో రూల్సు ఏమిటని చెప్పాను. ఈరూల్సు ఏరీతిగా ఏర్పడినవో, చెప్పాను. మన రూల్సుప్రకారము మనము పోవాలనుకున్నప్పుడు మీరు strict గా letter నుబట్టి జనరల్ డిస్కషన్ రెండవ రీడింగులో allow చేయను అని చెప్పడానికి మీకు హక్కుఉంది. మాకుహక్కు ఎంతవరకు అంటే ఇప్పుడున్న rules ప్రకారం సెలెక్టు కమిటీకి, circulation for public opinion కి పంపడానికి ప్రతిపాదించేహక్కు మాకుఉంది. ఎప్పుడైతే ప్రతిపాదించామో అప్పుడు జనరలు డిస్కషను వస్తుంది. అందుచేత ఇప్పుడున్నరూల్సుప్రకారము జనరల్ డిస్కషన్‌కు strict గా టెక్నికలుగా రూలు follow కావాలంటే మా amendments తీసుకుంటే సరిపోతుంది. కాని అనేక సందర్భాలలో ఇదివరకు అది లేకపోయినా సెకెండు రీడింగులో జనరలు డిస్కషను జరుగుతూఉంది. ఢిల్లీలో పార్లమెంటులో

జరిగేపద్ధతి ప్రకారము యిక్కడ రెండుపర్యాయములు జరుగుతూఉన్నది. దాని ప్రకారము చేసినా చేయవచ్చు. ఇకముందు మొదటిరీడింగులో జనరల్ డిస్కషను రెండవరీడింగులో జనరలు డిస్కషను ఈరకముగాఉంటే అది అంత బాగుండదు. ఢిల్లీసాంప్రదాయము అనుసరిస్తాము అంటే మనరూల్సుకూడా అదేరీతిగా మార్చాలి. ఆరీతిగా మార్చినప్పుడు నేను నిన్న మీకు విజ్ఞప్తిచేశాను; ప్రభుత్వము ప్రతి బిల్లుకూడ ఏదో extra-ordinary circumstances లోతప్ప గెజిటులో అచ్చువేసి ఈశాసనసభలో ఎజెండాలో పంచిపెట్టి శాసన సభ ముందుకు మంత్రిగారు వచ్చి "ఈ బిల్లును ప్రవేశ పెట్టడానికి శాసన సభ అనుమతిని కోరుతున్నాను" అని ప్రతిపాదన చేయాలి. చేసినప్పుడు పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం ప్రకారం ఏవోకొన్ని కొన్ని taxation measures లాంటివి Preventive Detention Bill వంటి వాటిని ప్రవేశ పెట్టడానికి కూడా వ్యతిరేకిస్తే వ్యతిరేకించ వచ్చు. అటువంటి సందర్భంలో మామూలుగా convention క్రింద 'accepted' అని ఉంటుంది. ఆ convention తో పాటు ఇంకో convention ఎందుకు ప్రభుత్వం అనుసరించడంలేదు ? అనధికార సభ్యులు యిచ్చిన బిల్లులు కూడా అదేరీతిగా House కి వచ్చినప్పుడు non-official days లో ఆ బిల్లును వ్యతిరేకించ కుండా circulate చేయడానికి, గెజిటు పబ్లికేషన్ చేయడానికి ఒప్పుకోవలసి వస్తుంది. Consideration stage లో త్రోసివేయవలసి వస్తుంది. అంతవరకు first reading పరిమితి. సెకండు రీడింగు వచ్చినప్పుడు the motion is "That the Bill be taken for consideration" అని సెకెండు రీడింగు వస్తుంది. "That the Bill be taken for second reading" అని రాదు. For consideration అని వచ్చినప్పుడు Select Committee కి పోవాలనే సవరణ అప్పడే పెట్టాలి. Public opinion కావాలనే సవరణ అప్పడే పెట్టాలి. పెట్టినప్పుడు జనరల్ డిస్కషన్ అవుతుంది. జరిగిన తరువాత సెలెక్టు కమిటీకి పంపించేది గాని Public opinion కి పంపించేదిగాని సవరణ మిగిపోయిన తరువాత సభముందు ఉండే motion యిది. "That the Bill be taken for consideration". That motion will be put to vote. అది పాసయిన తరువాత clause by clause వస్తుంది. Once the motion for consideration of the Bill is passed, then it means that clauses should be taken one by one. అప్పుడు మరల జనరల్ డిస్కషన్. ఉండదు. అందుచేత మొదటి రీడింగులో జరిగే జనరలు డిస్కషన్ introductory stage లో జరుగవలసినది యిక్కడ జరగడం లేదు. ఆ రీతిగా రూల్సు మారిస్తే అభ్యంతరం లేదు. దానితో పాటు స్పీకరుకు ఉంటున్న అధికారాలు మామూలుగా House యొక్క permission తీసుకోవాలని. "Not withstanding anything said above the Speaker has got right to permit" అన్నారు. Substantive గా House యొక్క పర్మిషను తీసుకోవాలంటే ఈ ఏడు సంవత్సరాలుగా ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఎప్పుడూ కూడా ఈ House యొక్క పర్మిషను తీసుకోవడం introductory stage లో లేకుండా చేయడం జరిగింది. స్పీకరుకు మంత్రివర్గం పెట్టిన బిల్లుకు మాత్రం ప్రవేశ పెట్టే అధికారం యిచ్చే హక్కు యిచ్చారు. కాని మెంబర్సు పెట్టే బిల్లు విషయంలో స్పీకరు తన discretion ఉపయోగించే అధికారం యివ్వలేదు. అది చాల wrong rule. స్పీకరు హక్కును ఆరకంగా పరిమితి చేయడం అనేది లీగల్‌గా constitutional గా పెట్టి ఉంటే ఉండవచ్చు. స్పీకరును మంత్రులకు వీలుగా discretion ఉపయోగించండి మిగిలిన వాటికి ఉపయోగించ కూడదు అంటే దాని అర్థం ఏమిటి ? స్పీకరు discretion ఎప్పుడూ మంత్రుల

favour లో ఉండాలి తప్పితే individual members కు favourable గా ఉండ కూడదన్న మాట? అంటే స్పీకరు పక్షపాత రహితంగా వ్యవహరించే వాని మీద కొంత aspersions ఆరకంగా వ్యవహరించ డానికి వీలులేదనే అభిప్రాయం యితరులకు కలిగేటట్లుగా ఆ రూలు చేస్తూ ఉన్నది. ఇటువంటివి కొన్ని చూపించాను. ఒప్పుకోలేదు. వాటిని మారిస్తే అభ్యంతరం లేదు. అయితే రూల్సు మార్పు చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ లోపల బిల్సు గెజిటులో ప్రకటించరు, నోటీసు కూడా లేకుండా వస్తున్నాయి. అందుచేత యిప్పుడు మాత్రం మీరు చేయగలిగింది యిదివరకు ఈ House లో ఉన్న convention బట్టి second reading లో జనరలు డిస్కషన్ allow చేయకుండా ఇంకొకటి చేయగలిగింది ఏమీలేదు. టెక్నికలుగా జనరలు డిస్కషన్ యిక్కడ లేదంటారా? నిన్న సవరణ యిచ్చాను. మీకు చిక్కు ఎందుకు? Public opinion తెలుసు కొనడానికి పంపించాలని సవరణ యిచ్చాము. Select Committee కి పంపించాలని యింకో సవరణ యిచ్చాను. ఆ సవరణ ప్రకారం Second reading లో జనరల్ డిస్కషన్ ఎట్లానూ జరుగుతుంది కాబట్టి అది కంటిన్యూ చేయవలసినదని కోరుతున్నాను. ఇంతకన్న చెప్పేది ఏమీ లేదు.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—ఇక్కడ 29వ పేజిలో Rules 103 (*c*) (2) లో ఈ విధముగా వ్రాశారు.

Rule 103-C (2), regarding First Reading says:

"On the first reading of a Bill the principle of the Bill and its general provisions may be discussed ; the detailed provisions shall not be discussed nor shall any amendment to the Bill be moved at this stage".

తరువాత Rule 104 (*a*) (*b*) ఈ విధముగా ఉంది :

Rule 104 (*a*) and (*b*) reads as follows :—

(*a*) that it be read a second time either at once or on some future day to be then stated ; or

(*b*) that it be referred to a Select Committee composed of such members of the Assembly and with instructions to report before such date as may be specified in the motion ; or

(*c*) that it be circulated for the purpose of eliciting opinion thereon, within such period as may be specified in the motion.

ఆ విధముగా Rule 104 లో specific గా ఉంది. కాబట్టి రూల్సు ప్రకారం మనం చూస్తే first reading అనేటటువంటిది గవర్నమెంటు పెట్టిన బిల్లును consideration లోకి తీసుకుందామని introduce చేస్తున్నామన్న దాని మీద discussion ఒకటి second reading సందర్భంలో ఆ discussion జరిగిన తరువాత public opinion కి పంపించాలనుకుంటేనో అప్పటికీ మెంబర్సు convince కాక సెలెక్టు కమిటీకి పంపించాలో తీర్మానం ప్రతిపాదించడం.........

Mr. Speaker : Rule 104 reads :

"After a Bill has been read for the first time the Member-in-charge may make one of the following motions in regard to the Bill, namely :

(*a*) that it be read a second time either at once or on some future day to be then stated ; or

(*b*) that it be referred to a Select Committee composed of such members of the Assembly and with instructions to report before such date as may be specified in the Motion ; or

(*c*) that it be circulated for the purpose of eliciting opinion thereon, within such period as may be specified in the motion.

Sri P. Sundarayya :—If you give a liberal interpretation to Rule 106, then by way of amendment you can move that the bill be circulated either for eliciting public opinion or be referred to a Select Committee under Rule 104. That applies only to the Member-in-charge.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—First reading లో general discussion తరువాత దీని Select Committee కి పంపించాలనే motion second reading లో పెట్టి దానిమీద discussion జరగడానికి అవకాశం ఒకటి ఉన్నది.

బిల్లును సెలక్టు కమిటీకి పంపించాలని member-in-charge motion పెట్టినా లేకపోతే second reading లో అటువంటిది పెట్టవలసినదని......

Mr. Speaker :—Lok Sabha rules are clear that any Member can move that the Bill be referred to the Select Committee or for eliciting public opinion.

Sri T. Nagi Reddy:—"No motion that a bill be read or be passed shall be made by any member other than the member in-charge of the Bill and no motion that a bill be referred to a Select Committee of the Assembly or be circulated for the purpose of eliciting opinion thereon shall be made by any member other than the member-in-charge except by way of amendment to a motion made by the member-in-charge".

"Provided that where a member-in-charge of the Bill is unable to be present in the Assembly, any other member may, if authorised in writing by such member, be permitted by the Assembly to carry the bill through its further stages." అని ఉన్నది.

అది ఆ బిల్లు introduce చేసిన వారికి సంబంధించి సంతకరారు. కాని members గా "సెలక్టు కమిటీకి move చేస్తున్నాము" అని ఒక అమెండుమెంటు ఇవ్వడానికి అధికారము వుండి వుంది. ఆ అధికారము second reading లో వస్తుంది.

Mr. Speaker :—It is only by way of amendment that you can move under rule 106.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—Constitutional point చాల clear గా వుంది. Except non-official Bills all other bills are moved by the Ministers. That Minister can take it to the second reading. That is one motion. The second reading may be for circulating it for eliciting public opinion or to refer the Bill to the Select Committee. When the member in charge moves it, any other member can certainly move to that motion as an amendment.

Mr. Speaker :—I have no dispute with regard to that. I would like to hear everybody in detail before I come to a decision. Have you got anything more to say Mr. Nagi Reddy ?

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—చాల clear గా వుంది. second reading లో తప్ప first reading లో సెలక్టు కమిటీకి move చేయరు. Second reading లో move చేసినపుడు ఆ motion యొక్క అమెండుమెంటు మీద discussion జరుగక తప్పదు.

Where a motion that a Bill be circulated for the purpose of eliciting public opinion is carried.

Mr. Speaker :—No scope for discussion there again.

Sri T. Nagi Reddy :—When an amendment is moved, it naturally means that the member who moves the amendment should be able to explain why he is moving the amendment.

Mr. Speaker :—That is of a general nature.

Sri T. Nagi Reddy :—The general nature comes in this process that the amendment itself is of a general nature.

Mr. Speaker:—Whoever that moves the amendment may speak on that but not everybody.

శ్రీ. పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, తను interpretation సరియైనది కాదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. House ముందు ఒక motion వున్నప్పుడు, దానికి అమెండుమెంటు వున్నప్పుడు ఆ అమెండుమెంటు మీద దానిని ఇచ్చిన మెంబరు ఒక్కరే మాట్లాడాలని ఏ పార్లమెంటు rules

లోను, ఏ శాసనసభ rules లోను లేదు. నేను ఎమెండుమెంటు ఇస్తాను. నాకు కొన్ని వాదనలు వుంటాయి. Convince అవుతారాలేదా అనేది వేరే విషయము. అనేకమైన facts ఇతర మెంబర్లకు కూడ వుంటాయి. వారంతా కూడ మాట్లాడడానికి అవకాశం వుంటుంది. స్పీకరు discretion ఏమిటి అంటే కొత్త Points వస్తున్నవా లేవా? Same points repeat అవుతున్నవా అనేది చూసి అవసరములేకపోతే discussion ను reduce చేయవచ్చును. తగినంత చర్చ జరిగినది కాబట్టి మంత్రిగారిని పిలుస్తానని చెప్పి మంత్రిగారిని పిలవవచ్చు. ఏ సవరణ వచ్చినా కాంగ్రెసు పార్టీ తరఫున ఆ మెంబర్లు move చేయరనుకోండి. అమెండుమెంట్సు move చేసేది అంతా మేమే. అలాంటప్పుడు మేము తప్ప కాంగ్రెసు మెంబర్లు మాట్లాడడానికి అవకాశము లేకుండా పోతుంది. ఆ రూలింగు మాకు అనుకూలమే. అమెండుమెంటు ఒక్క పేరుతో ఇచ్చేబదులు 65 మంది చేత సంతకాలు చేయించి మా పార్టీ తరఫున submit చేస్తాము. మేము అంతా మాట్లాడ డానికి right వుంది. అప్పుడు కొత్త points లేకపోతే మీరు time ను cut చేయవచ్చు. అమెండుమెంటును move చేసిన తరువాత సభ్యులు అంతా పాల్గొంటారు. అమెండుమెంటు ఇచ్చిన వారే మాట్లాడాలని ఎక్కడా లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—I am sorry you have not understood me. I think I have not made myself clear. I do not dispute for a moment the inherent right of every member to express his views on any matter which comes up for consideration before this House. Every member has got the inherent right to express whatever he feels about any matter which comes up before this House. I do not deny that right. But what I say and what I mean is that when an amendment by way of a motion is made, it is left to the discretion of the Speaker to allow only the mover of the amendment to speak and not all. That is what I am saying. If every member wants to speak, the Speaker will exercise his discretion and say 'enough of discussion over this'. Everybody would like to speak. All these are subject to certain restrictions framed under the rules. The right of every member to express his views is subject to certain restrictions framed under the rules for the conduct of the business of this House.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, ప్రతిమెంబరుకు inherent right వుంది అన్నప్పుడు ఇక్కడ 300 మంది వున్నాము. General discussion stage లో అంతా participate చేయడము సాధ్యముకాదు. తమ discretion ప్రకారం పాల్గొంటారు.

It is not only that a member who moved the amendment has got a right to speak. The amendment and the clause are both being discussed. Either in support of the amendment or in support of the clause, members have got the inherent right to speak. Even when there is no amendment, members may stand up and say "we want to oppose the whole clause".

కొంత చర్చ జరిగిన తరువాత reasonable discussion జరిగినదనిచెప్పి మీరు మంత్రిగారిని సమాధానము చెప్పుటకు పిలవవచ్చు. నేను సవరణ ఇస్తాను. నేను ఒక 50 పాయింట్లు చెప్పుతాను. నాగిరెడ్డి గారికి ఇంకొక 50 పాయింట్లు వుంటాయనుకోండి. అలాంటప్పుడు same points కాకపోతే allow చేయాలి. You cannot stop it.

*శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం (మాడుగుల) :—అధ్యక్షా, మనరూల్స్ ఆఫ్ ప్రొసీజర్ ఇన్ కాండక్ట్ ఆఫ్ బిజినెస్ (Rules of Procedure) లో మనము వ్రాసుకొన్న భాషవల్ల ఈ ఇబ్బంది వచ్చింది. మనము ఇంగ్లీషు ప్రొసీజర్ ప్రకారము భాష వ్రాసుకొన్నాము. హౌస్ ఆఫ్ కామన్స్‌లో సెకండ్‌రీడింగ్‌కు ఏ ప్రొసీజర్ ఏడాప్టు చేస్తారో అది మనదానిలో ఫస్ట్‌రీడింగ్ క్రింద వ్రాశారు; ఎవరు వ్రాశారోకాని. పొరపాటు అక్కడ ప్రారంభమైనది. ఇది రూల్సుకమిటీ ఒక దానినివేసి ఆలోచించవలసిన విషయము. లోకసభలో సెకండ్‌రీడింగ్‌లో జనరల్ డిస్కషన్‌వస్తుంది.

No formal question is now put that the Bill be read a second time on a future date. The Bill originated in the Commons. When a Bill originating in the Commons has been presented with or without an order of the House or on the Speaker's request, the member names the day for the second reading.

Mr. Speaker :—That is what is happening in Lok Sabha.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధము :—ఫస్ట్ రీడింగ్‌లో బిల్లు ప్రవేశపెట్టడమేకాక కృప్పక్‌కూడా వేయరు.—ఆ ప్రొసీజర్ ప్రకారము. బిల్లు ప్రవేశపెట్టగానే ఫస్టురీడింగ్ అయిపోయిందంటారు. అప్పుడు 'second reading will be taken up' అంటారు. సెకండ్‌రీడింగ్‌లోనే జనరల్ డిస్కషన్‌కు ఇంతసమయం ఎలా చేస్తున్నామని ముందే బిజినెస్ ఎడ్వైజరికమిటిలో చెప్పుకొంటాము. ఇంతవైన్ప జనరల్ డిస్కషన్‌కు ఇంత టైము క్లాజెస్ కన్సిడర్‌చేయుటానికి అనే అలవాటువుంది. మనము ఇంగ్లీషు పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసులోవున్న పదాలనే వాడి వారి సెకండ్ రీడింగ్‌లోవున్న ప్రొసీజర్‌ను మన ఫస్టు రీడింగ్‌లోనేవుంచి 103C (2) లో ఆవిధముగా వ్రాశారు. అందుచేతనే ఈ ఇబ్బంది వచ్చింది. అందువల్లనే నిన్న లీడర్ ఆఫ్ అపోజిషన్ సెకండ్ రీడింగ్‌లో మాట్లాడుతూవుంటే 'రెండవసారి మాట్లాడటానికి మీకుహక్కు ఏమివుంది' అనే అనుమానము మీకువచ్చింది. రెండవ రీడింగ్‌కు సంబంధించి కొన్ని వాక్యాలు చదివి వినిపిస్తాను.

"The stage of the second reading is primarily concerned with the principle of a measure. Hence matters of detail *i.e.*, committee points as they are called ought not to be discussed at the second reading. On the other hand, at this stage, debate is not strictly limited to the contents of a bill but other methods of attaining its proposed object may be considered and even the inclusion of cognate objects recommended".

"The member who is incharge of the Bill or any other member acting on his behalf moves that the Bill be now read a second time and takes this opportunity of explaining its objects"

ఆ సెకెండ్‌రీడింగ్ స్టేజిలోనే సెలక్టుకమిటీకి పంపించాలనికాని, సర్క్యులేషన్‌కు పంపించాలనికాని ఎమెండ్‌మెంట్ పెట్టవచ్చు. దాని పైచర్చకూడ జనరల్ డిస్కషన్ అవుతుంది. ఎమెండ్‌మెంటు పెట్టినా, పెట్టక పోయినా జనరల్ డిస్కషన్‌కు అందరకూ హక్కువుంది. ఎమెండ్‌మెంట్‌పెట్టినా, పెట్టకపోయినా వాదించ వచ్చు. ఎమెండ్‌మెంటు ఇచ్చినవారి నొక్కరినే మాట్లాడనిచ్చి ఇతరులను మాట్లాడనివ్వము అని మీరు చెప్పారు. ఇతరులు మాట్లాడటానికి అవకాశముండదు కాబట్టి చర్చ సమగ్రముగా జరిగిందనే ఉద్దేశముతోనూ చర్చను పరిమితంచేసే ఉద్దేశముతోనూ ఇతరులు మాట్లాడకూడదని అనవచ్చును కాని, ఎమెండ్‌మెంటు మూవ్‌చేయనివారు మాట్లాడకూడదని ఏ సాంప్రదాయములోనూలేదు. నిజముగా సెకండ్ రీడింగ్‌లో జరగ వలసినది ఫస్ట్ రీడింగ్‌లో జరగటమువల్ల తిరిగి ఎందుకు మాట్లాడుతున్నారు? రూల్స్ అలా లేదే అనే సందేహం రావటము, ఈ కన్‌ఫ్యూజన్‌రావటం జరిగింది. మనభాషను ఇంగ్లీషు పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసు ప్రకారము సరిచేసుకొంటే ఈ ఇబ్బందివుండదు. ఫార్మల్‌గా ఫస్టురీడింగ్‌మూవ్‌చేసి సెకండ్‌రీడింగ్‌లో జనరల్ డిస్కషన్, క్లాజు బైక్లాజు కన్సిడరేషన్‌కు తీసుకొంటే బాగుంటుంది. ఏదో కన్వెన్షన్‌క్రింద పెడితే సరే లేకపోతే మాకూ గవర్నమెంటువారికి ఇలాంటి అభిప్రాయభేదమువచ్చినప్పుడు మాత్రము ఇబ్బందివస్తుంది. కనుక త్వరలోనే ఒక రూల్స్‌కమిటీని ఏర్పాటుచేసి లోక్‌సభలోని సాంప్రదాయప్రకారముగా, హౌస్ ఆఫ్ కామన్స్ సాంప్రదాయ ప్రకారముగా సవరించి వ్రాసుకొంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—(సత్తెనపల్లి) అధ్యక్షా, అసలు డిస్కస్‌చేసిన కన్‌టెంట్సు సరికాదని నా అభిప్రాయము. ఫస్టు రీడింగ్ అన్నప్పుడు leave of the House తీసికోవటమే కాకుండా ఇంట్రడక్షన్‌స్టేజిలోనికి వచ్చాము. లీవ్‌ఆఫ్ ది హౌస్ (leave of the House) తీసుకొంటే ఇంట్రడక్షన్ వస్తుంది. ఫస్టు రీడింగ్‌లో జనరల్ డిస్కషన్ జరిగింది అంటున్నాము. సెకండ్ రీడింగ్ గురించి రూల్ 104 లో ఇలావుంది :

"Motion for second reading : After a Bill has been read for the first time, the member-in-charge may make one of the following motions in regard to the Bill."

"Debate on a motion that the Bill as reported by the Select Committee be read a second time shall be confined to the consideration of the report of the Select Committee and the matter referred to in that report or any alternative suggestions consistent with the principle of the Bill."

సెకండ్ రీడింగ్ అనాలి, లేకపోతే రిఫర్డ్‌టు సెలక్టుకమిటీ (Referred to Select Committee) అనాలి, లేకపోతే సర్క్యులేషన్‌కు పంపించాలని అనాలి. ఈమూడు ఆల్టరేషన్స్‌వున్నాయి. సెలక్టుకమిటీకి పంపించా లన్నప్పుడు, సర్క్యులర్ అన్నప్పుడు చర్చిస్తాము. అటువంటప్పుడు మొదటిదానిమీద అంటే సెకండ్‌రీడింగ్ అన్నప్పుడుకూడా చర్చిస్తాము. ఏ ఒక్కదానిమీద చర్చించటానికి అధికారమువున్నా మూడింటిమీదా ఆ అధికారమువుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—రూల్ 128 చూడండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అది సెలక్టుకమిటీ రిపోర్టువచ్చిన తర్వాత చేసే డిస్కషన్‌గురించి. దానికి దీనికి సంబంధములేదు. సెలక్టుకమిటీకి పంపాలన్నప్పుడు డిస్కషన్‌లేకుండా మూవ్‌చేసి పంపటం అవే

ప్రశ్నలేదుకదా. సెలక్టుకమిటీకి పంపాలన్నప్పుడు డిస్కషన్ చేస్తున్నాము. అలాగే పబ్లిక్ ఒపినియన్‌కు అన్నప్పుడుకూడా డిస్కషన్ జరుపుతున్నాము. ఈరెండు ఆల్టర్‌నేటివ్స్‌మీద డిస్కస్‌చేస్తున్నప్పుడు మొదటి అప్లికేషన్‌కుకూడా జనరల్ డిస్కషన్‌జరిపే అధికారమువుంది. ఇక, పబ్లికేషన్ అనే విషయములోకూడావచ్చింది. లీవ్ ఆఫ్ ది హౌస్‌కు ముందు స్పీకర్‌గారి పర్మిషన్ తీసుకొని పబ్లిష్‌చేయవచ్చునని దానిలో వుంది. దానిలో రెండుభాగాలువున్నాయి. అఫిషియల్‌మెంబర్స్ (మినిష్టర్) అయితే వారు స్వయముగారి పర్మిషన్‌లో ప్రిపబ్లికేషన్‌కు ఇవ్వవచ్చు. ఆ హక్కు నాన్ అఫిషియల్స్‌కులేదు. ఫస్టురీడింగ్ అయిన తరువాత పబ్లిష్ చేయవలసిన అవసరంలేదు. ఒకసారి పబ్లిష్ అయినది కనుక, ఇంట్రడక్షన్ స్టేజివచ్చింది కనుక సెకండు రీడింగ్‌లోనికివచ్చింది. సెకండ్‌రీడింగ్‌కు సంబంధించినట్టి మూడు ఆల్టర్‌నేటివ్స్‌ను దృష్టిలో పెట్టుకొన్నప్పుడు చివరి రెండు ఆల్టర్‌నేటివ్స్‌పైన డిస్కస్‌చేసే అధికారము సభ్యులకు వున్నప్పుడు మొదటిదానిమీదకూడ వుంటుంది. ప్రతి ఒక్కదానిమీదా వారు డిస్కస్‌చేయవచ్చును.

అందువల్ల, two alternatives మీద discuss చేయడానికి అధికారమున్నదని మీరుకూడ అంగీకరిస్తున్నారు. Select Committee మీద ప్రారంభించి, move చేసినప్పుడు ఎవ్వరూ దానిని మీరు కాదనరు. Select Committee కి refer చేసే stage మీద మేము discuss చేయవచ్చుకదండి.

Mr. Speaker :—I am asking you to go through the rules and tell me whether there is scope for discussion at the select committee stage. I have gone through the rules. The same procedure that is adopted in the second reading stage, when the Bill is not referred to a select committee or public opinion, the same applies to second reading stage when the bill is referred to a select committee.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈవేళవరకు procedure ఏమి జరుగుతున్నదంటే Select Committee మీద మేము discuss చేస్తున్నాము. Public opinion మీద discuss చేస్తున్నాము. అందువల్ల, ఇదివరకే procedure అంత establish చేసింది; రెండింటికి establish అయిన right equal గా powerful గా ఉన్నటువంటి మూడు alternatives కు అన్వయం అయి తీరుతుంది. ఇది established right కాదంటారా. దానికికూడా పోతుంది. కనుక ఇది established right అని నేను అంటున్నాను. అందువల్ల ఈ రెండింటికికూడా హక్కుఉన్నది. అది alternative మాత్రమేగాని, అది ఒక stage కాదు, ఆ stage లో మనం discuss చేయడానికి question లేదు. ఈ మూడింటికి సమానమైన హక్కుఉన్నది. Established right రెండింటికి ఉన్నదే same alternative కు apply అవుతుంది. Second reading లో discuss చేయడానికి అవకాశము లేదంటారా, దీనికికూడాపోతుంది. నేను ఊరికే ఆవిధముగా proposition పెడుతున్నాను.

Mr. Speaker :—Rules do not provide.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—Rule 108 చూడండి. దాంట్లో general discussion prohibit చేయబడిందని అంటున్నారు. ఆ Rule చూడండి.

Mr. Speaker :—It is limited in scope.

Sri P. Sundarayya :—But, what is the difference ? How are you going to make a differentiation between Rule 103-C and Rule 128 ? Rule 128 says that 'the debate on a motion that the Bill as reported by the Select Committee be read a second time shall be confined to consideration of the report of the Select Committee and the matter referred to in that report or any alternative suggestions consistent with the principle of the Bill'. So, this does not mean general discussion. Then, what is general discussion ? Rule 103-C (2) says that 'on the first reading of a Bill the principle of the Bill and its general provisions may be discussed ; the detailed provisions shall not be discussed nor shall any amendment to the Bill be moved at this stage'. Now, I will put these same words in Rule 128: 'On the first reading of the Bill the general provisions may be discussed and the matter referred to in that Bill or any other alternative suggestion'. The Bill is based on one principle, but I can suggest an alternative principle. One cannot make any distinction. I say that 'this Bill is based on this principle and this is the alternative suggestion I make'. (The Law Minister was seen nodding his head). There is no use of our breaking heads. I know the Law Minister will not agree with me and I will not agree with the Law Minister.......... It may not be an actual amendment, but a principle involved at the Select Committee stage. Whether the Government accepts it as a principle or not, I am least bothered. As long as you allow me to make an alternative suggestion to every clause, it is as good as discussing of the principles. We have been doing it. Actually it means that it shall be confined to the principle of the Bill or any other alternative suggestion consistent with the principle of the Bill..........Nothing stops me. Under the rules I am permitted to make alternative suggestions consistent with the principle ; consistent with the principle of the Bill, I can make hundreds and thousands of suggestions ; only in the case of money bills like Land Tax, I cannot move an amendment and I can understand it. When the House is discussing Land Tax, I do not think that any Member will start discussion on Sales Tax. Rule 128 is not going to restrict any Member from referring to the principle or making alternative suggestions. It has been there in the Parliament and it has been here for so many years. I do not see any reason why all this discussion comes up now. So, it is very difficult to stop that kind of general discussion. After all. what is the

principle of a Bill ? Yesterday, on the discussion on this Bill, as far as the principle is concerned, we are all agreed. But, is it the principle we discussed? The point is whether it is democratic to extend the period from 3 to 5 years and the discussion centered round the way in which the Government is conducting the municipalities. Every Member has said 'I do not want the term of the municipality to be extended to five years' ; it is not the principle of the Bill ; What is the reply of the Government ? The Government said that the municipalities to which the Members referred, are functioning perfectly as model municipalities. Is it the principle that we have discussed ? It is a general debate ; only concrete instances have been shown to strengthen the argument that this period should not be extended. This is a general debate. Therefore, I do not see how the general debate is different from the discussion of the principles. Anyhow, it is for you, Sir, to decide.

*శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఈమూడు readings లోకూడా ఇంక ఏ Member కూడా move చేయకూడదు, ఒక in-charge Member మాత్రమే move చేయాలన్నట్లయితే, అదే correct అన్నట్లయితే, అసలు ఇప్పుడు discuss చేయడానికి, ఎక్కువ అవకాశము ఉన్నది. ఎట్లాగంటె మనవిచేస్తున్నాను. "The debate on a motion that the Bill as reported by the Select Committee" అంటె ఏ stage కి Select Committee కి వస్తుంది. "The minister will move that it will go to the Select Committee" కనుక Select Committee కి వస్తుందని ఆయన చెప్పినప్పటికీ, మాకు చర్చించడానికి వీలులేదనే contention తీసుకొంటె గనుక మళ్ళీ second reading వచ్చింది. Select Committee వచ్చినతరువాత మళ్లీ second reading వచ్చి కూర్చొన్నది, కాని, Select Committee కాక move చేసిన తరువాత కూడ second reading ఉన్నది. There is a stage for second reading where there is a Select Committee. There is a second reading where there is no Select Committee. So, the main report stands. అందువల్ల మొదట, బిల్లులోఉన్న ప్రాతిపదికలనే discuss చేయుటము జరుగుతుంది. ఒక stage అయినది deviation వచ్చింది. ఇంకా రెండవ స్టేజీ రాలేదు. ఇక second reading అంటే ఏమిటో చూద్దాము. ఏమీ ప్రతిపాదనలు లేకపోతే—అనగా సెలెక్టుకమిటీకిగాని, public opinion కు గాని పంపాలా—అనేది లేకపోతే—second reading అంటారు. అది అనకపోతే బిల్లు సెలెక్టు కమిటీకి పోతే వారినుంచి వచ్చినతరువాత second reading అడుగుతారు. ఇప్పుడు second stage వస్తుంది. సెలెక్టుకమిటీనుంచివచ్చిన తరువాత discuss చేసే అధికారము శాసనసభకుఉన్నది. ఇప్పుడు ఈసందర్భములో సెలెక్టుకమిటీలేదు కనుక Original Bill మీాద మళ్లీ discuss చేయటానికి అవకాశము ఉంటుంది. That must be the interpretation. గాని Law established ప్రకారము (ఇందుకు రెండింటికి సంబంధించి చర్చ జరుగుతోంది, అది వదలుకొనుటలేదు) శాసన సభసభ్యులకు ఈ

మూడు సందర్భాలలో చర్చచేయటానికి వీలులేదని వప్పుకుంటాము ఉన్నదని వప్పుకుంటే రూలు 128 లో సెకండురీడింగ్‌లో అందరూ discuss చేయవచ్చునని ఉన్నది. అందువల్ల ఇప్పుడు second reading stage లో ఉన్నాము. Whether it is before the Select Committee stage or after the Select Committee stage, there is a second reading. So, we have to discuss and we are entitled to discuss the details only at the second reading stage.

*న్యాయశాఖమంత్రి (శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు) :—అధ్యక్షా, మిత్రులు సుందరయ్యగారు, ఇతరులు యిచ్చిన ఉపన్యాసాలు విన్నతరువాత నాకు ఏమి అనిపిస్తున్నదంటే: "They have tried to salvage a bad case. But they have not been successful in salvaging it". బ్రిటిష్ పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీస్‌గాని, లోక్‌సభప్రాక్టీస్‌గాని, లెజిస్లేటివ్ అసెంబ్లీ ప్రాక్టీస్‌గాని, ఏదిచూచినప్పటికీ ఈమూడింటిలో ఒక common feature ఉన్నది. సాధారణచర్చకు ఒకేఒకసారి అవకాశము యివ్వటము జరుగుతుంది. అది first reading లోనా, లేక second reading లోనా అనేది— it is a matter of detail. మన రూల్సులోని first reading, second reading ఈ రెండూకలిపి వారు అక్కడ second reading అని పెట్టుకొన్నారు. వారి first reading లో ఏమీలేదు. కేవలం introduction మాత్రమే ఉన్నది. "Then, they go to the 2nd reading." మనం deliberate గా మనరూల్సును తయారుచేసుకొన్నప్పుడు parliamentary procedure, Lok Sabha procedure అవన్నీ చూచుకొని మనకు అనుకూలముగా ఉండేట్లు ఈమూడు వేరువేరుగా పెట్టుకొని సాధారణచర్చ first reading లో జరుపుకొని second reading లో details లోకిపోవటం, సెలెక్టుకమిటీకిగాని, పబ్లిక్ ఒపీనియన్‌కుగాని పంపాలని member-in-charge వైపునుంచి motions వస్తే వాటిమీద consideration గాని, అది లేనప్పుడు వెంటనే బిల్లును తీసుకోవాలని Member-in-charge అంటే దానిమీద ఇతర మెంబర్లనుంచి Public opinion కు గాని, Select Committee కి పంపాలని అమెండ్‌మెంట్‌వస్తే దానిమీద consideration చేయవచ్చును. అంతవరకు జరుగుతుంది. అయితే ఇప్పుడు సుందరయ్యగారు సెలవిచ్చారు—రూలు 103లో, 128 లో ఏమి భేదములేదన్నారు. అది నాకు చాల ఆశ్చర్యముకలిగించినది. ఎందుచేతనంటే ఆరెండింటికి చాల భేదముున్నది. There is a world of difference between them. మొదట principles చర్చించవచ్చును. ఈ principle బాగాలేదు గనుక ఇంకొక principle తీసుకొనవచ్చునని alternate principle సూచించవచ్చును. ఈరెండింటిలో చాల భేదమున్నది. Second Readingలో, బిల్లును సెలెక్టుకమిటీకిపంపాలా లేదా, అని చర్చవచ్చినప్పుడు, ఆచర్చకు స్పీకర్ అనుమతించినప్పటికీ ఆచర్చకు, first reading చర్చకు చాల భేదము ఉంటుంది. First reading చర్చలో దాని పుట్టుపూర్వోత్తరాలు, ఇతర దేశాలలోఉన్నవి, ఇతరకాలాలలో ఉన్నవి. మనుస్మృతిలోఉన్నవి, అన్ని చర్చించవచ్చును. దాని scope కు పరిమితిలేదు—unlimited గాని, public opinion కు పంపాలా, లేదా, అనే stage వచ్చినప్పుడు కేవలం, public opinion కు పంపటానికి ఏమికారణాలు, పంపకపోవటానికి ఏమికారణాలు— అవేవి చర్చించటానికి వీలుంటుంది, ఆవిధముగా చర్చను regulate చేయాలిగాని, మళ్లీ దానిపుట్టుపూర్వోత్తరాలలోకిగాని, చరిత్రలోకిగాని, తదితర విషయాలలోకిగానివెళ్లి ఈసందర్భములో మాట్లాడే అవకాశం ఉండదు.

But, under Rule 128 the principle underlying the Bill cannot be departed from and it cannot be questioned. Only taking for granted that the principle has been accepted that alternative suggestions could be made. There is qualitative difference between general discussion as envisaged at the first stage and another discussion that may ensue at the subsequent stages and because the latter discussions would be specific, they would be confined to the motion or the amendment as the case may be. So, Sir, I beg to submit that there is very clear provision in our own rules, that every stage is different from the other stage and the discussion also that has to be allowed at each stage has its own peculiarities which should not be confused with any other stage.

ఇక గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఒక point raise చేశారు. మూడు motions ఉన్నవి. ఆ మూడింటిలో ఒకటి Member-in-charge—alternative గా తేవచ్చు. (B), (C) లలో చర్చజరిగినప్పుడు (A) లో ఎందుకు జరుగరాదు—అన్నారు. అనివార్యంగా అప్రస్తుతమైనవే ఉన్నవి. వెంటనే consider చేయాలని Member-in-charge అంటే, ఆ motion రాక పోతే, 138 ప్రకారం clause by clause reading కు పోవచ్చును. అంతే. మధ్యన వేరే stage లేదు.

<u>శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి</u> :—అధ్యక్షా, ఏమీ అమెండ్‌మెంట్ లేకపోతే తప్పనిసరిగా ఆ stage వదిలి తరువాత దానికి automatic గా పోయేటట్లుగా అంటున్నారు.

Supposing we are discussing clause by clause and there is no amendment for any particular clause, does it mean that we just skip over that clause and go to the next clause, and that we do not allow discussion on that clause even though there is no particular amendment to that particular clause ? I think that in such cases also discussion is allowed. To my knowledge, even in Lok Sabha, discussion on such clauses is allowed even when there is no amendment because there may be certain members who have not given an amendment but who would like to oppose it or give alternative suggestions to that clause ; the clause is under consideration by the House so long as that clause has not been passed and every clause has to be passed if it is to become law and so it must also be put to the vote of the House. At least it must be discussed ; it is the practice in the Lok Sabha.

Sri P. V. Narasimha Rao :—We are speaking on the motion and not on the amendment.

Sri T. Nagi Reddy :—It makes no difference. After all, a motion is one that gives amendment to a clause. When there is provision in the Rules for a second reading, automatically it means that second reading has to be crossed only after discussion.

Sri P.V. Narasimha Rao :—That is the crucial point that we have been discussing.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Mr. Speaker, Sir, let the hon. Minister read Rule 106 together with Rule 128.

Mr. Speaker :—Let the Minister finish ; let him have his full say.

అందుకని నేను మనవిచేసేది—ఈమూడు స్టేజెస్‌లో—ఒకస్టేజిలోజరిగేచర్చకు, ఇంకొకస్టేజిలో జరిగేచర్చకు భేదము ఉన్నది. అది మనరూల్సులోఉన్నది. interruption ఈ అన్నింటిని confuse చేసి అదే సాధారణ చర్చ first reading లోను, అదే సాధారణచర్చ second reading లోను అదే మళ్లీ third reading లోను చేయుటవల్ల balance of convenience ఏముంటుందో నాకు అర్థముకావటంలేదు. Practical considerations బట్టిచూస్తే ఏచర్చకు ఆచర్చ వేరుగా ఉండటమే బాగుంటుంది. మన రూల్సులో confusion లేదు; అయితే రూల్సు మార్చాలని కొందరు గౌ. సభ్యులు చెప్పారు; మార్చవలసిన అవసరంలేదు. ఈవిధంగా deliberate గా మనరూల్సులో ఏర్పరచుకొన్నాము. బ్రిటిష్ పార్లమెంటరీ ప్రొసీజర్‌లోగాని, లోక్‌సభలోని ప్రొసీజర్‌లోగాని, మనవద్దనున్న రెండుస్టేజిస్‌ను వారు ఒకేస్టేజిగా పెట్టుకొన్నారు. మనము దానికి bifurcate చేసి జనరల్ డిస్కషన్ మొదటిస్టేజిలోను, తక్కిన సెలెక్టుకమీటి మొదలైనవి రెండవస్టేజిలోను పెట్టుకొన్నాము. Confusion ఏమీలేదు. ఈవిధముగా తమరు రూలింగ్‌యిచ్చి అట్లాగే ఈ procedure ను మనము adopt చేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

<u>శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధము</u> :—తప్పు ఏమీలేదని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. తప్పు చాలా ఉన్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఆ భాష అయినా మార్చండి. లేకపోతే—ఏ అర్థములో అయితే బ్రిటిష్‌పార్లమెంటువారు "ఫస్టురీడింగ్—సెకండ్‌రీడింగ్" అని వారిరూల్సులో వ్రాసుకొన్నారో అలాగైనా వ్రాయండి. కాని మేము మార్చాము అంటే—ఇంగ్లీషుభాషకు మనము అర్థం మార్చటం ఎలాగా? పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసు యొక్క, పార్లమెంటరీ ట్రెడిషన్‌లోఉన్న భాషంతా మనము తీసుకొని, దానిని మేము బైఫర్‌కేట్ చేశామంటే దానిని ఎట్లా బైఫర్‌కేట్‌చేస్తారు? ఫస్టురీడింగ్‌లో డిస్కషన్‌లేదని క్లియర్‌గా అందులోఉంది. సెకండ్ రీడింగ్‌తోనే జనరల్ ప్రిన్సిపల్స్ డిస్కషన్‌చేయాలని ఉంది. అందులో జనరల్ డిస్కషన్ చేయవచ్చును. తర్వాత అమెండ్‌మెంట్స్ పెట్టవచ్చును. "మేము మార్చుకొన్నాము"—అంటే, అందులో మనభాష వ్రాయండి. కేవలము హైదరాబాద్‌భాష ఏదన్నాఉంటే, అది వ్రాయండి. కాని హవుస్ ఆఫ్ కామన్స్ వాడేభాష లోక్‌సభ, మిగిలినరాష్ట్రాలన్నీ ఒప్పుకొన్న తర్వాత, కాంపోజిట్ మద్రాసుస్టేటులో ఉన్నంతకాలము కూడ మేమంతా ఒప్పుకొన్నతర్వాత—ఇవాళ అకస్మాత్తుగా హైదరాబాద్‌లో ఇంగ్లీషునంతటికీ అర్థము

మార్చుమన్నట్లయితే—ఇది కొంచెము విపరీతముగా ఉంటుంది అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. అందుచేతనే నేను రూల్సుమార్చుమన్నాను. గౌ. మంత్రిగారు చెప్పినమాట్లుగానే రూల్సుమార్చవచ్చును. వారు చెప్పినట్లు చేయవచ్చును. ఇందులో భేదాభిప్రాయములేదు. కాని "ఫస్టు రీడింగ్—సెకండ్‌రీడింగ్" అని అన్నప్పుడు మాత్రము దానికి విపరీతార్థాలు ఇవ్వరాదు. ఎందుచేతనంటే ఇంగ్లీషుభాషను కేవలము డిక్షనరీ మీనింగేగాక సాంప్రదాయ్యసారముగా, పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసు ప్రకారముగా ఒక అర్థము క్లియర్‌గా ఏర్పడిపోయింది. అందుచేతనే మనము ఇష్టమున్నమాయను మార్చాలి; లేదా రూల్సును మార్చాలి. "ఇందులో అంతా బాగానేఉంది" అని మంత్రిగారు అన్నట్లయితే—బాగాలేదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు :—ఇక్కడ కొన్ని స్టేజెస్ ఉన్నవి. ఏ స్టేజిలో ఏ ప్రొసీజర్ అవలంబించాలి అని నిర్ణయించుకోవలసింది మనమేనని నేను అనుకొంటున్నాను. ఫస్టురీడింగ్ అనే స్టేజిలో, సెకండ్‌రీడింగ్ అనే స్టేజిలో, తర్డురీడింగ్ అనే స్టేజిలో ఏమేమి చేయవలెను అనేది వివరముగా ఆలోచించి మనకు అనుకూలముగా చేసుకొనే అధికారము మనకు ఉన్నదని నేను భావిస్తున్నాను. బ్రిటిష్ పార్లమెంటులో వారు పెట్టుకొన్నటువంటి ప్రొసీజర్‌ను అప్పుడప్పుడు వారు సస్పెండ్ చేయటముకూడ జరుగుతూ ఉంటుంది. కొన్ని ఎక్సెప్షనల్ కేసెస్‌లో అందుకు అనుమతి ఇవ్వటముకూడ జరుగుతుంది. అదికాదు సమస్య. సాధారణచర్చ—సెలక్టుకమిటీలో చర్చ—కమిటీనుండి వచ్చిన తర్వాత చర్చ—ఇవంతా ఒకే రీడింగ్‌లో—సెకండ్‌రీడింగ్‌లో— ఉండటమా? లేక ఆభాగాన్ని కొంత వేరుచేసి, ఫస్టురీడింగ్‌లో ఈబిల్లులోని ప్రధానాంశాలు; దానికి సంబంధించినచరిత్ర అంతా ఆలోచించుకొన్నతర్వాత, సభ్యులు ఒక అండర్‌స్టాండింగ్‌కు వస్తారు. ఆస్టేజి అయిపోతుంది. రెండవస్టేజిలో ఆబిల్లును సెలక్టుకమిటీకి పంపించాలా? లేక పబ్లిక్ ఒపీనియన్‌కు పంపించాలా? అన్నది ఆలోచించటానికి అవకాశం ఉంటుంది. మన స్కీమ్ ఆఫ్ థింగ్స్ ఏమంత ఇల్లీగల్‌గా ఉన్నట్లుగాని, పొరపాటుగా ఉన్నట్లుగాని నాకు అనిపించటములేదు. విశ్వనాథముగారికి నాకు ఆవిషయములో అభిప్రాయభేదము ఉండవచ్చును. కాని నేను మనవిచేసేదేమిటంటే—ఇక్కడ ఉన్నటువంటి పేట్రన్‌వల్ల పెద్ద ప్రమాదము ఇంతవరకు జరగలేదు. ఇకముందుకూడ జరిగేటటువంటి అవకాశము ఏమీ కనబడటములేదు. గౌరవసభ్యులు ఇన్నిసార్లు చర్చించినప్పటికీ, ఇన్ని ఆర్గ్యుమెంట్సు చేసినప్పటికీ ఇందులో ఉన్నటువంటి క్లేరిటీని వారు క్లౌడ్‌చేయటానికి వీలుకాలేదు. ఆ క్లేరిటీ ఏమాత్రముపోలేదు. అది ఉన్నప్రకారము ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. కాబట్టి దానినే మనము ఫాలోచేస్తే బాగుంటుందని నామనవి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథము :—మన ఇష్టప్రకారము భాషంతా మార్చవచ్చునంటున్నారు. అదెట్లా వీలవుతుందో నాకర్థంకాదు. ఫస్టురీడింగ్ అర్థము అంతా మార్చేశారు. సెకండ్‌రీడింగ్ అర్థము అంతా మార్చేశారు. అలా మార్చవచ్చునా? లేదా? అనేటటువంటిదిప్రశ్న. ఇప్పుడు ఇక్కడ ఏమిచేయాలి అన్నదాంట్లో వారికి నాకు భేదాభిప్రాయంలేదు. ఒకమారు జనరల్ డిస్కషను—తర్వాత క్లాజు బైక్లాజు చర్చ—తరువాత తర్డ్‌రీడింగ్—ఇదంత బాగానేవుంది. అయితే ఆ మాటలకు ఒక ప్రత్యేకమైన అర్థముకూడ ఉన్నది. 300 సంవత్సరాల ఆ ఇంగ్లీషుభాషకు ఒక అర్థము వచ్చింది. "ఫస్టు రీడింగ్" అని మంత్రులు లేచినుంచుని చదువుతున్నారు. "సెకండ్‌రీడింగ్" అని చెబుతున్నారు. తర్డు రీడింగ్‌కు మూవ్‌చేస్తున్నానని అంటున్నారు. ఏభాష అయితే బ్రిటిష్ పార్లమెంట్‌లో వాడుతున్నారో ఆభాష మనము మాట్లాడుతున్నాము. మనము వాటికి వేరే ప్రత్యేకమైన డిఫినిషన్స్ ఎక్కడా ఇవ్వలేదు. మన కాన్‌స్టిట్యూషన్ లోకూడ ముఖ్యముగా మనకు అనుమానము వచ్చినప్పుడల్లా ఇంగ్లండ్ పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసు

చూచుకోవచ్చును అన్నటువంటి సూచనకూడ చేసి ఉన్నారు. కాబట్టి అక్కడ వాడేటటువంటి మాటలు ఆ అర్థముతోనే మనముకూడ వాడాలి. ఇప్పుడు ఆ అర్థముమార్చి, ఈ ప్రభుత్వము మాకు కన్‌ఫ్యూజన్ ఎందుకు క్రియేట్‌చేస్తారు? ఫస్టురీడింగ్‌లో అనవసరముగా మమ్మల్ని జనరల్ డిస్కషన్‌కు ఎలా చేయటము ఎందుకు? సెకండ్‌రీడింగ్‌లో ప్రిన్సిపుల్ ఆవ్ ది బిల్ పై మేమంతా మాట్లాడవచ్చునని మాకు తెలుసును. "అట్లాకాదు; మీరంతా ఫస్టురీడింగ్‌లో మాట్లాడారు—సెకండ్‌రీడింగ్‌లో జనరల్‌గా డిస్కస్‌చేయటానికి వీలులేదు; అవిధముగా మేము ఏర్పాటుచేశాము"—అని అంటే అది ఇక్కడ చాలా పెద్ద కన్‌ఫ్యూజన్‌కు దారితీస్తుంది. మాటలయొక్క యాక్‌సెప్టెడ్‌మీనింగ్‌తప్పించి—వాటికి ప్రత్యేకమైన ట్రెడిషన్స్ ఎస్టాబ్లిష్‌చేయబోతే—కన్‌ఫ్యూజన్ అవుతుంది. ఇతర రాష్ట్రాలలో, లోక్‌సభలో బ్రిటిష్ పార్లమెంట్‌వారు వాడిన అర్థప్రకారమే పదాలు వాడుతుండగా—మేము మాత్రము ఆ ఇంగ్లీషుమాటలకు ప్రత్యేకమైన అర్థాలు చేస్తామంటే—మనందరికీ కన్‌ఫ్యూజన్‌వస్తుంది. సెకండ్‌రీడింగ్ ఎలా జనరల్ డిస్కషన్ చేస్తారని నిన్న స్పీకర్‌గారు అడిగినప్పుడు, మేము పుస్తకాలన్నీ చూశాము. సెకండ్‌రీడింగ్‌లో ప్రిన్సిపుల్ ఆఫ్ ది బిల్‌పైన మాట్లాడవచ్చునని ఉంది. కాదని ఇక్కడ వ్రాశారు. ఇది చెల్లదు. ఇంగ్లీషు పార్లమెంటరీ ప్రాక్టీసులోఉన్న మాటలకు మనము వేరే డెఫినిషన్స్ శాసనరూపములో చేసుకొనేవరకు ఆ అర్థాలే వర్తిస్తాయి. అందుచేత సెకండ్‌రీడింగ్‌లో తప్పకుండా మేము జనరల్ డిస్కషన్‌చేయటానికి మాకు హక్కుఉన్నది. ఆ పార్లమెంటరీవర్డ్స్ మనము వాడినప్పుడు, ఆ అర్థప్రకారమే మనము వాడుకొంటే బాగుంటుందని నేను మనవిచేశాను. జనరల్ డిస్కషన్ రెండుమూడు పర్యాయాలు జరగవలెననికూడ మేము క్లెయిమ్ చేయటములేదు. అదికూడ మాకు అనవసరము. ఎవరికీకూడ చెప్పిందేమళ్లా చెప్పాలనే సంతోషము ఉండదు. ఒక్కొక్కసారి—ఆ రెలెవెన్సీనిబట్టి, మరొకసారి మాట్లాడవచ్చును. పార్లమెంట్‌లో కూడ ఎప్పుడైనా సభ్యులు స్ట్రిక్ట్లీ రెలెవెంట్‌గాగాక, కొంచెము ప్రక్కప్రక్కకు స్ట్రే అవుతుంటే, స్పీకర్‌గారు ఇండల్‌జన్స్ ఇవ్వటముకూడ మామూలుఉన్నది. మాఅందరిదీ ఒకటే అభిప్రాయము. జనరల్‌డిస్కషన్ ఒకమారు కావాలి. సెలక్టుకమిటీస్టేజి అయినతర్వాత—ప్రిన్సిపుల్ ఆఫ్ ది బిల్‌ను మేము ఎటాక్‌చేయకూడదని చెప్పారు. అది అందరము ఒప్పుకొన్నాము. "సెలక్టుకమిటీ" అన్నమాటకు ఇంగ్లీషువారు ఇచ్చిన అర్థము ఇచ్చారు. "రిపోర్టు" అన్నపదానికీ వారిచ్చిన అర్థమే ఇచ్చారు. "లెజిస్లేచర్" అన్నమాటకు వారు తెల్పిన అర్థమే ఇచ్చారు. లోయర్‌హవుస్, అప్పర్‌హవుస్—అన్న పదాలకుకూడ వారు వాడిన అర్థమే వాడారు. ఒక్క ఫస్టురీడింగ్, సెకండ్‌రీడింగ్, తర్డురీడింగ్ అన్నపదాలకు మాత్రము మేము ప్రత్యేకమైన అర్థాలు చెబుతున్నాము. అది బాగానేఉంది, వాటిని మేము దిద్దము—అని అంటే ఎట్లా? మనకిక్కడ కన్‌ఫ్యూజన్ ఏమీ లేకుండా ఉండేటట్లు మనరూల్సులో భాష మారిస్తే మంచిది. యాక్‌సెప్టెడ్ మీనింగ్ ఉన్నటువంటి మాటలకు తామిచ్చిన అర్థము మార్చకపోయినా తప్పులేదని మంత్రిగారు చెబితేమాత్రము మావంటివారికి కొంచెము కష్టముగా ఉంటుంది.

<u>శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు</u> :—నిన్న సెకండ్‌రీడింగ్‌లో సాధారణచర్చ తిరిగి ఎలా చేయవచ్చునన్న ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు మాత్రమే శ్రీ విశ్వనాథముగారికి పుస్తకాలన్నీ చదువుకొనే, తడుముకొనే అవసరము కలిగింది. నిన్న ఫస్టురీడింగ్‌లో 20 మంది సభ్యులు మాట్లాడారుకదా? బ్రిటిష్‌పార్లమెంటరీ సిస్టమ్‌లో ఫస్టురీడింగ్‌లో సాధారణచర్చలేదుకదా? అప్పుడా సందేహము వారికి ఎందుకురాలేదు? అది నాకేమీ అర్థము కావటములేదు.

<u>శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథము</u> :—హక్కు ఎన్‌లార్జ్ అయినప్పుడు క్వశ్చన్‌చేయము. హక్కు రెస్ట్రిక్టు చేసినప్పుడే క్వశ్చన్ చేస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—లా మినిస్టర్‌గారు జవాబుచెప్పినప్పుడు రూలు 128 గుర్తుకు పెట్టుకొని ఉంటే, వారికి బాగా పరిస్థితి బోధపడేది.

"The debate on a motion that the Bill as reported by the Select Committee be read a second time shall be confined to consideration of the report of the Select Committee and the matter referred to in that report or any alternative suggestion consistent with the principle of the Bill".

ఒకబిల్లుపై జనరల్‌డిస్కషన్ తర్వాత సెలక్టుకమిటీకి రిఫర్‌చేసే విషయము ఉన్నప్పుడు, సెలక్టుకమిటీ మెంబర్లు ఆ జనరల్ డిస్కషన్‌లో పార్టిసిపేట్‌చేయకూడదు. అది కన్వెన్షన్. ఎందుకంటె వారు తమ అభిప్రాయాలు ఇప్పుడే చెబితే, తర్వాత సెలక్టుకమిటీలో వారు ఫ్రీగా ఆలోచించటానికి ప్రతిబంధకము అవుతుందనే అభిప్రాయము ఉన్నది. కాబట్టి వారు సెలక్టుకమిటీలో తమ అభిప్రాయాలు తెలియజేస్తారు; అక్కడ వారుచేసిన సూచనలు తిరస్కరించబడితే, ఆ సెలక్టుకమిటీనుండి తిరిగి అసెంబ్లీ ముందుకు బిల్లు వచ్చినతర్వాత—సెకండ్‌రీడింగ్‌లో వారు జనరల్‌డిస్కషన్‌లో పాల్గొంటారు. దీనినిబట్టిచూస్తే, సెకండ్ రీడింగ్‌లోకూడ జనరల్‌డిస్కషన్‌కు అవకాశము ఉన్నట్లు తేలుతుంది. ఏదైనా ఒకబిల్లు ప్రధానాంశాలు సెలక్టుకమిటీలో మార్పుయోచన ఉన్నట్లయితే, ఇక్కడ ఫస్టు రీడింగ్‌లో ఎక్కువమంది మాట్లాడకుండానే దానిని సెలక్టుకమిటీకి రిఫర్‌చేసి, సెలక్టుకమిటీనుండి వచ్చినతర్వాత, జనరల్‌డిస్కషన్‌లో ఎక్కువమంది పాల్గొన్న ఉదాహరణలుకూడ మనవద్ద ఉన్నవి. సెలక్టుకమిటీనుండి బిల్లువచ్చిన తర్వాత—సెకండ్‌రీడింగ్‌లో రోజులతరబడి జనరల్ డిస్కషన్‌చేసిన ఉదాహరణలుకూడ ఉన్నవి. కాబట్టి సెకండ్‌రీడింగ్‌లో మొత్తము డిస్కస్‌చేయవచ్చును. ఫస్టురీడింగ్‌లో జనరల్‌డిస్కషన్ చేయకూడదని నిషేధము ఎట్లా లేదో, అట్లాగే, సెకండ్‌రీడింగ్‌లోకూడ జనరల్‌డిస్కషన్ చేయకూడదనే నిషేధములేదు. బిల్లు సెలక్టుకమిటీనుండి వచ్చినతర్వాత జనరల్‌డిస్కషన్‌కు ఎలోచేస్తూనే ఉన్నారు. ఆ బిల్లుకు సంబంధించిన మినిస్టర్ మూడు ప్రపోజల్స్‌లో ఏమోషన్ అయినా తీసుకురావచ్చును. ఒక మోషన్—సెకండ్‌రీడింగ్—అని అంటే—రూలు 128 లో ఇచ్చిన ప్రొవిజన్స్ ప్రకారము డిస్కషన్ చేయటానికి అవకాశము ఉంటుంది.

Second reading stage ఏది ? Select Committee తరువాత ఏవైనా మార్పులు వస్తాయేమో చూసుకొని discuss చేసే position అది. ఆ stand నుంచి మేము discuss చేయడానికి అవకాశం ఉన్నదని Rule 128 confirm చేస్తుంది. ఈ pointకు జవాబు చెపుతారేమో నని wait చేశాను. అందువల్ల నేను మళ్ళీ ఈ మాట చెప్పవలసివచ్చినది. నాకేమి confusion లేదని మనవి చేస్తున్నాను. Alternative తప్పితే యిది absolute కాదు. Alternative గా వాళ్ళు తీసుకొన్నటువంటి choice ఏదైతే ఉన్నదో దాని తరువాత second reading ఆఖరున ఎక్కడ ప్రారంభం అవుతుంది అంటే Select Committee Report దగ్గర ప్రారంభం అవుతుంది. Select Committee Report లేకపోయినా second reading ప్రారంభం అవుతుంది. అందువల్ల యిప్పుడు second reading ప్రారంభం అయింది. Select Committee stage వరకు discuss చేసే అవకాశం ఉన్నది. అందువల్ల second reading లో confine అయిన subject వరకు

discuss చేయవచ్చునని, second reading కు కూడ అవకాశం ఉన్నదని తమకు మనవి చేస్తున్నాను.

Mr. Speaker :—The whole question arose yesterday. I felt some doubt when Hon. Sri Sundarayya was speaking at the second reading stage. He went on speaking on some general aspects of the Bill, with regard to administration also and with regard to some points raised by the Hon. Minister for Municipal Administration in the course of his reply. I wanted to have the matter clarified. Since the rules as they stand at present are not very clear about the position, I have gone through the procedure which is laid down in the Lok Sabha Rules and also in the May's Parliamentary Practice. I have also gone through the 'Parliamentary Topics' published by the Bombay Legislature Secretariat. We are now guided only by the Rules as they are in force at present. This kind of general discussion in the stage of first reading is not only peculiar to Andhra Pradesh as was pointed by my Hon. friend, Sri Tenneti Viswanatham, that seems to be the procedure in Maharashtra State Legislature. I do not know the procedure that is followed in other State Legislatures.

At the first reading stage in Maharashtra and the consideration stage in the Lok Sabha (*i.e.* second reading) the general principles of the Bill and its provisions can generally be discussed and debated. After this, the Bill can go to a Select Committee or to a Joint Select Committee, or can be circulated for eliciting public opinion. Then follows the detailed consideration of the clauses, or what is called clause-by-clause reading either straightaway or after report from the committee, when amendments can be tabled and moved. Both in the House of Commons and Lok Sabha and also in all the State Legislatures, there are what are called three stages—three readings. But, so far as our State Assembly is concerned, the third reading is only a formal one. Absolutely there is no scope for discussion at all. But in Maharashtra there is scope for general discussion in the third reading stage also, though the scope of the discussion is very much limited. Debate on third reading of a Bill is confined to arguments either in support of the Bill or its rejection. Debate is allowed and confined to third reading only. But unfortunately, in our rules debate is not allowed at all.

Sri T. Nagi Reddy :—Sir, as I hear, there has been a third reading and a debate was allowed in the last stage of the Bill before it was passed, even in this Assembly. I do not know

whether the rules allow it or not. But, as Hon. members say, there is a tradition of allowing a debate even in the third reading.

Mr. Speaker:—I might request the Hon. Members to make note of one thing. If the Speaker is very indulgent and liberal and allows the Members some times to speak, let not every thing be made a convention. I mean, for a practice to gain the force of convention it should be followed for some time—for six months or one year or for some years. But simply because today if I allow Hon. Sri Sundarayya to speak at the second reading stage, it does not make a convention.

Sri P. Sundarayya :—My submission is that this tradition was for seven years. It was not for six months or one year as you kindly put it, Sir. Therefore, the convention has become much more firm about third reading also.

Mr. Speaker :—Whatever that may be, although in the House of Commons in England discussion is allowed at every stage and in the Lok Sabha fairly lengthy discussion is allowed during the second reading stage, first reading is purely a formality. Both in the House of Commons and in the Lok Sabha, that is purely of formal matter.

I feel that there should be only one full-dressed debate—let it be either in the first reading stage or second reading stage. In that debate every member has got full scope to submit whatever he wants to. It may be in the first stage or in the second stage or in the third stage. But, according to the existing rules that debate will be only in the first stage—till the rules are amended. Of course, this matter will be placed before the Rules Committee. They are at liberty to make whatever amendments they want. But, till then, it is better we have a full-dressed debate in the first stage. So far as second reading stage is concerned, Members are at liberty to send their amendments. And, on the amendments, not only the mover of the amendment, but even other members who are permitted by the Speaker may also speak. When clause-by-clause consideration is taken up, every Member, of course, has got a right to express whatever he feels. The scope of the discussion will be very much limited. So, this shall be the procedure which will hereafter be adopted.

During third reading stage, as it is, it is better, I think, we try to be brief and not allow lengthy discussion. Because hon

Sri Sundarayya says that there has been a convention which has been followed for seven years, I do not like to violate that convention if it has been there for a good seven years.

I would request the hon. Members to follow this procedure hereafter till the rules are amended ; and they will certainly be amended in due course when it is found necessary.

Sri P. Sundarayya :—So, where do I stand, Sir ? I was in the midst of my speech yesterday.

Mr. Speaker :—You may wind up your speech now.

Sri P. Sundarayya :—I have given two amendments and I want your special permission to move them because here the procedure is different from that in the Parliament. In Parliament as long as the Bill continues, for any clause that may be taken the next day, amendments can be sent. Here our rule says that amendments can be moved only till the motion for the second reading is moved. Since the motion for second reading was moved yesterday, strictly according to rules my amendments cannot come and perhaps that was the reason why my amendments have not even been circulated. Some of my friends are saying that they are circulated. I do not know, Sir. Anyway, in my corner I did not get those amendments. In any case, Sir, before I move the amendments, I want your permission.

Mr. Speaker:—My own opinion is that if there is any one member in this House who does not resort to dilatory tactics it is Mr. Sundarayya. Of course, if he wants to express any view he is at liberty to do so. I am sure he realises his responsibility and simply because he wants to speak or if he wants to give notice of amendments, I do not think it is necessary. I am prepared to allow him to speak provided he has got important suggestions to make. I am not allowing any amendments at this stage. But if any member wants to speak on any clause I am prepared to allow him.

శ్రీ టి. బాపయ్య (విడుమోలు):—అమెండు మెంట్సు అన్ని సర్క్యులేట్ చేయబడ్డాయి, అవి [illegible] తోనే ఆ విధంగా సర్క్యులేట్‌చేయ బడ్డాయనుకుంటాను.

Mr. Speaker :—Only notice of the amendments is given. They have not yet been admitted.

Sri Sundarayya can take about 5 minutes and close. Then we can proceed.

Sri P. Sundarayya :—Then I do not want to proceed on that basis.

Mr. Speaker :—I do not want that you should leave your speech incomplete in the middle. Because I interrupted you in the middle—I did not know what you had in your mind—it is only for that reason I wanted you to finish.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారి సమాధానం మొదటి రీడింగు స్టేజిలో తృప్తికరముగా వుంటే మేము క్లాజు బై క్లాజు వచ్చినప్పుడు చేయవలసినది చేసి వుండేవారము. కాని వారు తృప్తికరమైన సమాధానం చెప్పలేదు. 'అది మీరు ఆ విధంగా అనుకుంటున్నారు' అంటే అది వేరే విషయం. రెండవ రీడింగ్ కు సంబంధించి మీరూలింగ్‌ను నేను కొశ్చన్ చేయడంలేదు. ఇంక రూల్సు ప్రకారం దీనిని సెలెక్టు కమిటీకి, ప్రజాభిప్రాయానికి పంపించమని ప్రతిసారి అమెండుమెంట్సును మూవ్‌చేసే హక్కు వున్నది.

It may be dilatory ; it may be only an occasion to start the discussion again so that we may reply to the Minister also.

అందుచేత second reading కి మీరు ఆ విధంగా ruling యిచ్చినప్పుడు.....

whatever the feelings of the Hon. Speaker or the Minister concerned, we have no other go except to move for every Bill a motion that the Bill be referred to a Select Committee or an Official Committee.

మెజారిటీ వుంది కాబట్టి బిల్లు పాస్ అయితే కావచ్చును. అదికాదు యిప్పటి సమస్య. రూల్సును ఆ విధంగా ఇంటర్‌ప్రెట్ చేసినప్పుడు....

To protect our own rights the only course is this, but we are very late.

If you are going to strictly follow it before the Bill is taken for second reading, that means we have to give all possible alternatives and permutations and combinations—of amendments for every clause. That of course we are prepared to give ; only the legislative office will have to go on unnecessarily multiplying those things. Anyway that is a different matter. Since your ruling is there—you may permit me as a special case to finish my speech—I do not want, Sir, to speak and proceed further with my speech. You may please take it

clause by clause and in that connection our amendments may come. Whatever I have got to say I will say then, and during the third reading stage.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం—:ఇప్పుడు తమ అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ motion యొక్క స్టేజి ఏమిటి?

Mr. Speaker :—Yesterday, the Hon. Minister moved that the Bill be read a second time. Now that question has to be put to vote. According to rules, after the motion to read the Bill a second time is carried, clauses will be taken up. I suppose you are demanding a division.

Sri Tenneti Viswanatham :—There is no purpose in calling for a division unless the names are noted.

Mr. Speaker :—The sitting arrangements are not yet over.

Sri Tenneti Viswanatham :—That does not matter ; but that is why we stood wherever we sat.

Mr. Speaker :—We will have it done from tomorrow.

The question is :—" That the Andhra Pradesh (Andhra Area) District Municipalities (Second Amendment) Bill, 1962 be read a second time ".

The motion was declared adopted. A poll was demanded.

The House divided thus : Ayes 87 ; Noes 69.

The motion was adopted.

CLAUSE 2

* *Sri Vavilala Gopalakrishnayya* :—Sir, I beg to move :

" In sub-clause (*i*) of clause 2 for the words ' five years ' substitute the words ' four years '. "

Mr. Speaker :—Amendment moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—5 సంవత్సరాలుండాలని ఈ బిల్లులో తెచ్చారు. ఇప్పుడున్న పరిపాలనను బట్టి 3 సంవత్సరాలకంటే ఎక్కువ చేయడం న్యాయంకాదు; పార్టీల ప్రభావంలో, మార్పులు చేసుకోడానికి వీలులేకుండా, వున్నవారే settle అయిపోయి తమ గ్రూపును బలపర్చుకోవడమే అవుతుంది కాబట్టి 3 సంవత్సరాలకంటే ఎక్కువ వుండడానికి వీలులేదని కొందరు కాంగ్రెసు సభ్యులే అన్నారు. Via media గా 4 సంవత్సరాలు అనేది నా సవరణ. అసెంబ్లీ సభ్యులకు 5 సంవత్సరాలు వుంది,

వారికి కూడ పొడిగిస్తే ఎట్లాగనేది ప్రశ్న. మైసూరు స్టేటులో జిల్లా బోర్డుల కాలపరిమితి 4 సంవత్సరాలే వుంది. అసెంబ్లీ కాలాన్ని 6 సంవత్సరాలు చేసుకోడానికి మనకు అధికారం లేదు; లేకపోతే అదికూడా చేసే వారమే. ఇదివరకు ఒక తడవ 7 సంవత్సరాలు చేయాలనుకొంది. ఆంధ్ర తెలంగాణాల సంబంధంలో అధికార శక్తి 7 సంవత్సరాలు చేసింది. ఇప్పుడు కూడ అవకాశం వుంటే 6 సంవత్సరాలు చేసే ప్రయత్నం వుండేదేమో, నాకు తెలియదు. ఈ సిద్ధాంతం ఒప్పించినట్లయితే 5 సంవత్సరాలు కాదు; ఆరు సంవత్సరాలే correct అవుతుంది. మైసూరు మున్నగు యితర రాష్ట్రాలలో 4 సంవత్సరాలే ఉండాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. 3 సంవత్సరాల కాలంలో అనేక మున్సిపాలిటీలు supersede అయినాయి. Supersede కాకుండా వుంటే, membership పోకుండా, అందరికీ 5 సంవత్సరాలుండా లంటున్నారు. శాసనసభను supersede చేయడం అంటే మొత్తం రద్దు చేయడం. అది ఎప్పుడూ జరుగదు. మున్సిపాలిటీలు ఎన్నికలు లేకుండా వుంటున్నాయి. అందువల్ల 4 సంవత్సరాలుంటే బాగుంటుందనే ఉద్దేశంలో ప్రతిపాదించాను.

*శ్రీ పి. సుందరయ్య:—అధ్యక్షా, నేను ఈ క్లాజును వ్యతిరేకిస్తున్నాను. 3 ఏండ్లు కాదు; 5 ఏండ్లు చేయాలని అంటున్నారు. 4 ఏండ్లు అని సవరణ వుంది. మేము అసలు ఈ బిల్లుకే వ్యతిరేకం. ప్రతి క్లాజుకూ వ్యతిరేకం. మేము ప్రభుత్వానికి ఒక సూత్రం చెప్పాము. ఇప్పుడున్న వాటికి ఎన్నికలు జరుప మన్నాం. ఎన్నికలు ఏ విధంగా జరిగినా మూడేండ్ల కాలం అయిపోతోంది; ప్రభుత్వం supersede చేయగావున్న మున్సిపాలిటీలలోకూడ అనేక గొడవలు జరుగుతున్నప్పుడు మరొక రెండేళ్ళు కొనసాగించడం సరైనది కాదు. ఇప్పుడు ఎన్నికలు జరిపి 1964 నుంచి 5 ఏండ్ల విషయం చూడవచ్చు. Mid-term elections గురించి 84 టౌను కమిటీ ఎన్నికలు జరపబోతున్నాము; విజయవాడ మున్సిపల్ ఎన్నికలు జరపబోతున్నాము అంటున్నారు. ఎన్నికలు జరపాలనే దానికి మంత్రిగారిచ్చిన సమాధానం ఏమిటి? విజయవాడ మున్సిపాలిటీకి నాలుగు నెలల్లో ఎన్నికలు జరుపుతామని చెప్పినప్పటికీ, మేము ఆఫీసరును పంపించాము అన్నారు. జనాభాను బట్టి వార్డులను సమానంగా విభజిస్తామని కూడ చెప్పలేదు. జనాభాను దృష్టిలో పెట్టుకుంటాము; యింకా అనేక విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని మా యిష్టం వచ్చినట్లు వార్డుల విభజన చేస్తాము అంటున్నారు. వార్డుల విభజన అయిన తరువాత మున్సిపల్ కౌన్సిలున్నట్లయితే, వారి comments తీసి తరువాత finalise చేయాలి. విజయవాడ మున్సిపాలిటీని supersede చేయక ముందు వారు చేసిన వార్డు విభజన Special Officer తలక్రిందులు చేసినారు. జూన్ నెల అయిపోతోంది; ఎప్పుడు వార్డుల విభజన చేసి ప్రకటిస్తారో మాకు తెలియదు. అక్కడి ప్రజలుగాని, యితర పార్టీలుగాని ఎప్పుడు తమ objections తెల్పుకోడానికి అవకాశం యిస్తారో తెలియదు. ఎప్పుడు నోటీసు యిస్తారో తెలియదు. ఇవన్నీ జరిపి, ఎన్నికలు జరిపాలంటే సాధ్యం కాదు. ఈ పరిస్థితులలో legitimate గా ఏ ఆఫీసరైతే ఈనాడు వార్డుల విషయం కోసం వెళ్ళి చేస్తున్నారన్నారో ఆయన హయాంలో వార్డుల విభజన అన్యాయంగా జరిగింది అని మంత్రి వర్గం దృష్టికి తెచ్చినప్పుడు, ఒకటి, రెండు అన్యాయంగానే జరిగాయని అంగీకరించి మార్చిన తరువాత కూడ యీనాడు మంత్రిగారిచ్చిన statement ప్రకారం ఈ ఆఫీసరే వెళ్ళి చేయడా... జనాభా దృష్ట్యానే కాదు; మా యిష్టం వచ్చినట్లు అనేక considerations తో చేస్తాము అంటున్నారు. అయితే, ఆ అనేక considerations ఏమిటో మాకు చెప్పలేదు. అందువల్ల

వారి పార్టీ వారికి అనుకూలంగా చేస్తారనేది మా charge. అధికార పార్టీకి ఎన్నికలలో అను కూలంగా వుండడానికి వార్డులను విభజిస్తారనే అనుమానంతో చెప్పాము. Objections చెప్పుకోడానికి అవకాశం వుంటుందో లేదో మాకు తెలియదు. విజయవాడ మున్సిపాలిటీకి ఆవిధంగా ఎన్నికలు జరుపుతూ మిగతా మున్సిపాలిటీలకు జరపకుండా మరొక రెండేళ్లు పొడిగించి ఈవిధముగానే కొనసాగించడము ఏమిన్యాయము? 1964 తరువాత 5 ఏండ్లువుండడమా లేదా, అనే సమస్యవచ్చినప్పుడు; 5 ఏండ్లు అవసరము ఏటేటా జరిపినా గొడవలేకుండాపోతుంది అని ఆమోదించే పరిస్థితి రావచ్చు. విజయవాడ మున్సిపాలిటీగురించేకాదు; భీమవరము మున్సిపాలిటీ గురించి చెప్పాము. అక్కడ కమ్యూనిస్టులు ఏదో చేశారని మాజీ కమ్యూనిస్టు సభ్యులు ఉపన్యసించారు. దోమలను చంపడానికి మందు వుపయోగించాలని కమ్యూనిస్టులు ఓటుచేస్తే ఉపయోగించకూడదని కాంగ్రెసు సభ్యులు ఓటుచేశారట. కమ్యూనిస్టులుండబట్టే భీమవరము మున్సిపాలిటీకి నష్టమువచ్చింది, అక్కడ కమ్యూనిస్టులు కౌన్సిలర్లుగావున్నారు. కాబట్టే నష్టంవచ్చింది అంటున్నారు. కమ్యూనిస్టులు యిద్దరో, ముగ్గురో వున్నారు. మిగతావారంతా కాంగ్రెసువారే. అయినా వీరివల్లే ఆ గతి పట్టింది. వీరి ఆటలు సాగనీయకుండా చేయడముకోసము ఆ మున్సిపాలిటీని supersede చేశారు, అది సరైనదేనని ఒక గౌరవసభ్యుడు శాసనసభలో చెపితే దానిని గురించి మంత్రిగారు ఏమీచెప్పలేదు. అయితే, వీరిదృష్టి ఏమిటి? కమ్యూనిస్టులు ఎక్కడవుంటే అక్కడ గొడవలు జరుగుతాయి కాబట్టి కమ్యూనిస్టులురాకుండాచేయాలి, వస్తే ఆమున్సిపాలిటీలనురద్దయినాచేస్తాము, అటువంటివాటిని supersede చేయడముతప్ప మరొకటి కాదనే దృష్టివారికున్నట్లు అర్థమవుతోంది. అధికార పార్టీవారు ఆరకంగా ఉపన్యాసముచేసి నప్పుడు భీమవరంలో జరిగిన వాస్తవ పరిస్థితి ఏమిటోచూడాలి. అధికారంలోవున్నపార్టీ తమపార్టీలోనే అధికారంలోవున్నగ్రూపుకాక ఇంకొకగ్రూపు వస్తుంది అంటే ఎన్నికలు జరపకుండా supersede చేయడము జరిగితే అది సవ్యమైనదే అని కాంగ్రెసుసభ్యుడు చెప్పుతున్నప్పుడు మంత్రిగారు మౌనభావం వహిస్తే దాని అర్థం ఏమిటి? వారి ఉద్దేశం అదేనని conclusion కు మేము రావలసివుంటుంది. సామర్లకోట విషయంలో యిస్మాయిల్‌గారుచెప్పిన సమాధానము మంత్రిగారికి చాలా సంతృప్తిగా ఉండిపోయింది. అత్యధిక సభ్యులు కమ్యూనిస్టులు అయినప్పుడు పరిపాలనావిధానములో ఒంటెద్దుబండిమీద రెండెడ్లబండిమీద రూపాయి పన్నువేస్తే తగ్గించేశారు కాబట్టి, కాంగ్రెసువారు చెప్పినట్లు చేయలేదు కాబట్టి supersede చేయాలని మంత్రివర్గానికి చెప్పితే అందులో ఒకమంత్రి యిందులో అర్థంలేదు, supersede చేయకూడదు అంటే—యింతలోనే మంత్రివర్గములోమార్పులు రావడము, కొత్తగా వచ్చిన మంత్రి సామర్లకోట మున్సిపాలిటీని supersede చేయడము అందరికీ తెలిసిన విషయమే. ఇప్పుడు మంత్రిగారు supersession చేయడానికి సరైన కారణాలున్నాయి. మా శాసన సభ్యుడు సామర్లకోట మున్సిపాలిటీని supersede చేయడం సక్రమంగానే జరిగిందని అన్నారు అని సమర్థించారు. భీమవరము విషయము, సామర్లకోట విషయము కూడ సమర్థించారు. గుంటూరులో ఎన్నికలు ఎందుకు జరపలేదంటే అక్కడి ప్రజలు ఎండలు భరించలేరు, అందుచేత జూన్‌నెలకు వాయిదావేశామన్నారు. విశాఖపట్టణములో భానోజీరావుగారు మా కాంగ్రెసువారే అయినా ఎందుకుచేశాము అన్నారు. అయితే ఎందుకుచేశారో మంత్రిగారికి తెలుసు. ప్రపంచానికితెలుసు. వారికి మెజారిటీవున్నది. బాధ్యతకలిగిన భానోజీరావుగారు అధ్యక్షుడుగానుంటే ఎందుకు రద్దుచేశారు? ఏ గ్రూపును సంతృప్తిపరచడానికిచేశారు? విశాఖపట్నమునుంచి మదనపల్లివరకు వారి యిష్టంవచ్చినట్లు మున్సిపాలిటీలన్నిటిని supersede చేస్తున్నారు. ఇప్పుడు ఈబిల్లు పాసయితే వాటికన్నింటికి ఎన్నికలు జరుపకుండా సూపర్‌సెషన్‌తో స్పెషల్‌ఆఫీసర్లతో—

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధము :—విశాఖపట్నం భోగట్టాచెప్పారు. అక్కడ ఛైర్మన్‌గారు కాంగ్రెసుపార్టీ సభ్యుడు, ఇక్కడ గౌరవసభ్యుడు కావచ్చును. కాని ఆయనకు అక్కడ మెజార్టీలేదు. మెజార్టీ కాంగ్రెసేతరులకు ఉంది. అందుచేత సూపర్‌సీడ్‌చేశారు. వారి ఇన్‌ఫర్మేషన్‌కోసము ఈవిషయము స్పష్టముచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—గౌరవసభ్యులు విశ్వనాథంగారిచ్చిన సమాచారానికి చాలా సంతోషము. నిన్న మంత్రిగారుఇచ్చిన సమాధానములో అక్కడ అధ్యక్షులు, కాంగ్రెసువారైనా సూపర్‌సీడ్ చేశామనే రీతిగా మాట్లాడారు. వారికి అక్కడ మెజార్టీలేదనికూడా ఇప్పుడు తెలిసింది. మా న్యాయంటు ఇది—ప్రభుత్వ పార్టీకి వారిగ్రూపుకు మెజార్టీలేనిచోట సూపర్‌చేయడము జరుగుతోంది. వారికేతిరిగి రెండు సంవత్సరాలవరకు ప్రాణంపోస్తున్నారు. ఎన్నికలుజరపడానికి తయారుకావడంలేదు. మునిసిపాలిటీలలో జరుగుతూంటే ఈ పొరపాటు విధానాలుగురించి చెబుతూంటే వాటిగురించి సరియైన సంతృప్తికరమైన సమాధానంలేకుండా, తిరిగి రెండుసంవత్సరాల కాలం పొడిగించడంఅంటే మాకు అర్థంకావడంలేదు. ఒక గౌరవసభ్యులులేచి మినపల్లిలో ఫలానావ్యక్తికి ఇంతపన్నువేశారు, ఫలానా కమిషనర్ ఈ రకంగా వేశారు. అని డెఫినెట్‌గా చెబుతూంటే—అది తప్పలయితే చెప్పండి, నాకు అభ్యంతరంలేదు—దానిపై ప్రభుత్వముఇచ్చే సమాధానం ఏమిటి? ఇదివరక రూపాయివుంటే ఇప్పుడు పదిరూపాయిలువేస్తేవేసి ఉండవచ్చును. కాని పదిరూపాయిలు వందరూపాయిల చేయడం అసంభవంఅన్నారు. రూపాయిపన్నును పదిరూపాయిలుచేయడమంటే పేదవారి గుడిసెలపై ఇంకా ఎక్కువ పన్నువేయడమన్నమాట. పదిరూపాయిలు కట్టేవాడికి వందరూపాయిలు వేయాలని అనను కాని ఒకరూపాయికట్టే వాడికంటే మెరుగుగా ఉంటుంది.

(*Sri K. Punnayya in the Chair*)

ఈ పరిపాలనా విధానము చాలా పొరపాటులని చెప్పవలసి ఉంటుంది. ఎంతవేశారు మొదలై వివరాలనుగురించి మాశాసనసభ్యుడు మరొకసారి మాట్లాడుతాడు. మంత్రిగారు చెప్పినది సరియైనది అవున కాదో, ఆసభ్యుడు చెబుతారు. మాఆఫీసర్లు ఏదోచెప్పారుకదా అని మంత్రిగారు సమాధాన పడి పడవచ్చునుకాని మేము సంతృప్తిపడడానికి తయారుగాలేము. 56 మునిసిపాలిటీలుంటే వాటిలో 10, 1 వరకు ఎందుకు సూపర్‌సీడ్‌చేయవలసివచ్చింది? నేను విజయవాడ మునిసిపాలిటీ విషయమే తీసుకుంటాన విజయవాడకు అజిత్‌సింగ్ చాలాచేశారు, వెనుక సుందరయ్యగారే శాసనసభలో చెప్పినట్లు నాకు జ్ఞాపకము అ మంత్రిగారు అన్నారు. ఒప్పుకుంటాను. అజిత్‌సింగ్ చేసిన అన్నిపనులు మేము సమర్థించినా సమర్థించ పోయినా ఆయన కొన్ని మంచిపనులు చేశాడని సమర్థుడైన ఆఫీసరు అని ఒప్పుకుంటాను. ఆయనను ఎన్నిక రాబోతుంటే ఎందుకు transfer చేశారు? సమర్థుడైన ఆఫీసరు; విజయవాడను బాగుచేయడాని వచ్చినవాడు; ఏపార్టీచెప్పినా వినకుండా న్యాయము అనుకుంటే చేసేవారు. ఈసారి ఎన్నికలు ఘర్షణ జరుగబోయేటప్పుడు వార్డుల విభజన సరిగా జరుగదని భయపడుతున్నప్పుడు అజిత్‌సింగ్‌ను మార్చి మరొకరి ఎందుకు స్పెషలాఫీసరుగా వేయవలసివచ్చింది? క్రొత్తస్పెషలాఫీసరుతో నాకేమీ పరిచయములేదు. ఆయ ఏమిచేస్తాడో నాకు తెలియదు. ఆయనమీద aspersions ఏమీ నేను చేయడంలేదు, అయినా సమర్థుడై వాణ్ని ఎందుకు transfer చేయవలసివచ్చింది? రెండవ ఆఫీసరు ఏమిచేస్తారో మాకు తెలియకపోయిన మాకువచ్చిన అనుమానము ఏమిటంటే—ప్రభుత్వపార్టీవారు చెప్పినమాటలను నిరాకరించిన అజిత్‌సిం వంటి ఇండిపెండెంట్ ఆఫీసరు వార్డులు విభజించవలసివస్తే, ప్రభుత్వపార్టీవారు చెప్పినవి అంగీకరించకపో మంత్రిగారు జోక్యం కలిగించుకోవలసివస్తుందని అలా జోక్యం కలిగించుకుంటేగొడవ అవుతుందేమో, ఏగొ

లేకుండా ఈస్పెషల్ ఆఫీసరును మరొకచోటికి పంపితే క్రొత్త ఆఫీసరుపై ఏదోపలుకుబడి, వత్తిడి ఉప యోగించితే మాకు అనుకూలముగా వార్డుల విభజనచేసుకోవచ్చుననే ఉద్దేశముతో ఈవిధంగా చేశారని ప్రతిపక్షాలు అనుకుంటే తప్పులేదు, మేము మాత్రం ఇప్పుడున్న కవున్సిల్సు ప్రమాణము రెండుసంవత్సరాలు పొడిగించడానికి ఏపరిస్థితులలోను సిద్ధంగాలేము, అటువంటి ప్రజాతంత్రానికి వ్యతిరేకమైన పద్ధతి ఒప్పుకోలేము. Integrated Bill వచ్చినప్పుడు కూడా మునిసిపల్‌కవున్సిల్సుకు అయిదుసంవత్సరాల పరిమితి ఉండడం అవసరమా అనేది ఆలోచించవలసిఉంది. అయిదుసంవత్సరాలు ఇష్టంవచ్చినట్లు చేసే పద్ధతిలోకాక సంవత్సరం సంవత్సరం ప్రజలముందు సమాధానంచెప్పుకునేరీతిగావుంటే మంచిదేమోఅనికూడా మాకు అనిపిస్తున్నది. దీనిని సీరియస్‌గా ఆలోచించాలి. ఇది ఒక్కమంత్రిగారి బాధ్యత అని నేను అనుకోవడంలేదు మంత్రి వర్గానికి అంతకు సమాన భాధ్యత ఉందనే అనుకుంటూను. పంచాయితీలకు పంచాయితీ సమితులకు కూడా తాత్కాలికంగానైనా అయిదు సంవత్సరాలకు ఒప్పుకోవడం పొరపాటుచేస్తామేమో అనిపిస్తోంది- ప్రభుత్వ విధానాలు, సమర్థించుకునేపద్ధతిచూస్తే. ఈక్లాజును మేము పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాము.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధము :—అధ్యక్షా, నేనుకూడా దీనిని సంపూర్ణంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను. స్టేట్మెంట్ చదివిచేసాను, కారణాలుఏమీ చెప్పలేదని, కారణమల్లా uniform గావుండాలని, దేనితో uniform ఇప్పుడుఉన్నది uniform గానే ఉంది. మూడేళ్ళుఅని, వారి mind లో—అంటే మనస్సులో—ఊహా ప్రపంచములో ఎప్పుడోమరొకదానికి చేస్తాము; దానిని బట్టి మరొకదానికి చేస్తాము; దానినిబట్టి అన్నీ uniform ఉండాలని, ప్రస్తుతము ఉన్నది మూడు సంవత్సరాలే—లోకల్‌బాడీస్ అన్నింటికి మూడు సంవత్సరాలు Integration అంటారు. ఎందుకు అంటున్నారో నాకు తెలియదు. బిల్లు రివైజుచేస్తే చేయవచ్చు Integration అంటే అర్థము మాకుచెప్పాలి. అది వస్తోందికాబట్టి అన్నారు. అది reason కాదని స్పష్టముగా తెలుస్తోంది, పార్టీ whip మీద ఆధారపడేవారికి తప్ప మిగిలిన యావన్మందికి కూడా. రెండవది అయిదు సంవత్సరాలుకోసము రెండుసంవత్సరాలు పొడిగించాలనుకుంటే drafting ను మార్చుకోవాలి

Notwithstanding anything contained in the present District Municipalities Act the term of office of the present councillors is five years అని వ్రాయాలి. ఆమాటవ్రాయడం మానివేసి సెక్షన్ 8 క్రింద మునిసిపల్ కవున్సిల్ life 3 years నుంచి 5 years చేసారు. దీనిఅర్థం integrated Bill వస్తే రావచ్చు రాకపోతే రాకపోవచ్చు, వారి term మాత్రం 5 సంవత్సరాలు అయిపోతుంది. వారి term extend చేయాలనుకుంటే అలాచేయకుండా అసలు section మార్చివేసారు, వారు చేస్తున్నమార్పుఇది. Integrated Bill లో ఏమివ్రాస్తారో తెలియదు. ఏమి ఇబ్బందులువస్తాయో ఊహించుకోలేదు. ఊహించు లేవడమువల్ల అది చేస్తాముకదా అని ఇలాచేస్తామన్నారు. Term extend చేయడం ఒకటే ... life extend చేసాము అని వ్రాయాలి. ఇప్పుడున్న మునిసిపల్ కౌన్సిల్సు మూడు సంవత్సరాలు ఫలానాతేదీవరకు exfend చేసాము. 'Notwithstanding anything to the contrary in the Act' అని వ్రాయాలి.

అందుచేత చాల అనుమానముగాఉంది. Integrated Municipal Act Pass చేసేలాగ కనిపించడంలేదు. ఒకవేళ చేసినప్పటికికూడా ఇప్పుడున్న పరిస్థితులను మార్చేమోస్త్రర చేసేలాగలేదు. మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషను ఇబ్బందిగా ఉండడానికి కారణము మంత్రిగారికికూడా తెలుసు ఇదివరకు ఆయన చైర్మనుగా ఉన్నారుకాబట్టి, అసలు కవున్సిలుకి కమీషనరుకి Internal confl

చట్టేన Act అది. కమిషనర్‌మీద చాల limited authority పెరికిఉంది. తరువాత హెల్తు ఆఫీసరు ఉన్నాడు. ఆయన పబ్లిక్‌హెల్తు డిపార్టుమెంటు కంట్రోలులో ఉంటాడు. కమ్మిషనరుకి ఆయనమీద కంట్రోలులేదు. ఒకరిమీద ఒకరు checks and counter-balances గా ఉంటారు. పూర్వకాలములో జస్టిసుపార్టీరాజ్యము నడుస్తున్నప్పుడు కాంగ్రెసువారు తొందరతొందరగా మునిసిపాలిటీలలో ప్రవేశిస్తున్నట్లయితే ఇబ్బందివస్తుందని కాంగ్రెసుయొక్క on rush ఆపడం కోసము కమీషనర్సును సృష్టించారు. కొంతకాలము తర్వాత హెల్తు ఆఫీసర్సును సృష్టించారు. సృష్టించి వారికి ప్రత్యేకమైన పవర్సు యిచ్చారు. మాటవరుసకు చెబుతున్నాను. ఒక కమీషనరు ఏమిచేశారంటే office hours 11 to 5–0 అని ఉంది కాబట్టి 5 గంటలకు ఆఫీసుకి తాళాలువేసుకుని వెళ్లిపోయాడు. ఆయన బారిస్టరీకూడా చదువుకున్నవాడు. అట్లా చదువుకున్నాడు 5 గంటలయేసరికి ఆఫీసుకి తాళాలువేసుకుని వెళ్లిపోయాడు. Non-official చైర్మనుగా ఉన్నప్పుడు మామూలుగా ఊహించవచ్చు. సాధారణముగా పగటివేళ ఇతరపనులుచేసి సాయంత్రం మునిసిపల్ ఆఫీసుకి వెళ్లడము, కావలసిన గుమాస్తాలు, ఆఫీసర్సు ఉండడం పరిపాటి. ఇది 30–40 సంవత్సరాలుగా జరుగుతూఉన్నది. రూలులో అలాఉంది కాబట్టి. ప్రత్యేకమైన అధికారముఉందికాబట్టి ఈ property నాది, ఈ building నా care లో ఉందని వ్రాశారు. కాబట్టి ఆయన 5 గంటలకు తాళాలువేసుకుని వెళ్లిపోయారు. చైర్మనువచ్చేసరికి తలుపులు వేసిఉన్నాయి. ఇది extreme case అనుకోండి. కాని జరిగినకేసు మాఊర్లో (విశాఖపట్టణంలో) జరిగింది. అది conflicts ఉన్న Act. కమీషనర్సుకి పవర్సులేకపోతే మ్యునిసిపాలిటీమీద ప్రభుత్వానికి కంట్రోలు ఉండదేమోననే internal fear ఉంది. ఆకారణముచేత చైర్మన్ కాన్ఫరెన్సులలో ఎన్ని పర్యాయములు మునిసిపాలిటీలకు కమీషనరులమీద హెచ్చుపవర్సు యివ్వాలని చెప్పినప్పటికీ జాప్యము జరుగుతున్నది. అధికారమువచ్చినతర్వాత మాకంట్రోలు మునిసిపాలిటీలమీద తగ్గిపోతూతుందేమో, వారు మనమాట వింటారా, తర్వాత జనరలు ఎన్నికలకు పనికివస్తారా అని అనుకున్నా అనుకోకపోయినా హృదయాంతరాళంలో భయంఉంటుంది. Internal conflict ను resolve చేయాలనే ఉద్దేశ్యము మంత్రిగారికి ఉన్నప్పటికీ అక్కడఉండేది ఆఫీసర్లు అందుచేత ఆరిపోర్టులన్నీ అలాపడిఉన్నాయి. పదిసంవత్సరాలక్రిందటని నాకు జ్ఞాపకం; కాన్ఫరెన్సుజరిగి రిపోర్టువ్రాశారు. అది అమలుచేయకపోవడానికి కారణము ఏమంటే మంత్రిగారికి సదుద్దేశ్యం ఉన్నప్పటికీ ఎవరో కొంతమంది ఆఫీసర్సు మంత్రులను పట్టుకుని అడ్డారు. అందుచేత మునిసిపాలిటీ సరిగ్గా నడవలేదంటే సదుద్దేశ్యంఉన్న ఛైర్మను, కౌన్సలర్సు ఉన్నప్పటికీ చట్టములోఉన్న internal conflicts వల్ల, కమీషనర్లకు Independent authority యివ్వడంవల్ల ఇబ్బందివస్తున్నది. ఇబ్బందులను తీర్చడానికి వారుసిద్ధముగాఉన్నారా? ఏమోఏమవుతుందో? పదిసంవత్సరాలుగా మార్చనిది యిప్పడు మారుస్తారోలేదో తెలియదు. మొట్టమొదట వీరి జీవితము మాత్రము 3 సంవత్సరాలనుండి 5 సంవత్సరాలవరకు పొడిగిద్దామని ఆక్టులో సవరణతెచ్చారు. Life extension కోసము అయితే అర్థమవుతుంది. అదికాకుండా ఆక్టుమార్చేశారు. Internal conflict అలాగేఉండిపోయింది. దానిని మార్చడానికి రెండేండ్లుపడుతుందా ఎంతపడుతుందో, తెలియదు. అందుచేత ఈసవరణ రెండువిధాలుగా పొరపాటు. మూడు సంవత్సరాలనుంచి 5 సంవత్సరాలు చేయడం పొరపాటు. పాత ఆక్టును amend చేయడం మరీతప్పుఅని నాఅభిప్రాయము. పొడగించదలచుకుంటే దానికి సంబంధించి ఒక శిక్షను వ్రాయవలసిఉంది. ఉన్నఆక్టుమంచిదికాదు. Democratic Act కాదు అని యావన్మంది ఒప్పుకున్నవిషయము. ఈరెండు కారణాలచేత నేను దీనిని సంపూర్ణముగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను.

*శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :—అధ్యక్షా, ఈక్లాజును నేను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తూ ప్రత్యేకముగా మునిసిపల్ పరిపాలనావిధానము ఏవిధముగా అధ్వాన్నముగా తయారవుతోందని చెప్పడానికి అనకాపల్లి మునిసిపాలిటీయొక్క వ్యవహారాలను తమదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఈనాటికి రెండుసంవత్సరాలనుంచి మొత్తము మునిసిపల్ పరిపాలన అనేది దాదాపు స్థంభించిపోయి ఏఒకపనికూడా జరుగకుండా మొత్తము వసూలు చేసినపన్ను సుమారు 10 లక్షల రూపాయలు Banks లో నిలువచేసి ఏఒక్కపనీ జరుగకుండా ప్రజలలో తీవ్రమైన అసంతృప్తిని కలిగించడానికి దోహదముయిస్తున్న పరిస్థితిని మొట్టమొదట చెప్పదలచుకున్నాను. ఈనాడు అనేకమైన కారణాలుచూపించి కొన్నాళ్లపాటు కమీషనరులేదని, కొన్నాళ్ళపాటు ఇంజనీరులేదని, హెల్తుఆఫీసరులేదని రెండుమూడు సంవత్సరాలనుంచి పట్టణములో ఒకపనికూడా జరుగకుండా అధ్వాన్న పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. కొన్నిప్రాంతాలలో దుర్గంధ భూయిష్టముగాతయారై మనుష్యులు నివసించడానికి అవకాశములేని పరిస్థితులవరకు వెళ్లినదని ఈసందర్భములో మీదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఈమధ్య మునిసిపల్ అడ్మినిస్ట్రేషను మంత్రిగారు అనకాపల్లివచ్చినప్పుడు, ఒక ప్రాంతానికి తీసుకువెళ్లిచూపాను. అక్కడ drain ఉంటే దానికి అడ్డంకట్టారు. ప్రక్కన water scheme యొక్కనీరు over-flow అవుతోంది. వర్షాకాలంలో కాలువనీరుకలిసి అక్కడ నివసించే మూడునాలుగు వార్డుల ప్రజలందరికి epidemic వ్యాపించేప్రమాద పరిస్థితి యీరోజు ఉన్నదని యీసందర్భములో చెప్పదలచుకున్నాను. ఏపన్నులనూ వసూలు చేయకుండా విడిచిపెడితే ఫరవాలేదు. కాని పన్నుల రివిజను ప్రారంభించారు. ఆస్తిపన్నులను రివిజను చేశారు. చేయడములో ఎవరూ ఊహించలేని పద్ధతులలో, ఎన్నడూ జరగని పద్ధతులలో చాల విపరీతముగా ఆస్తిపన్నులను పెంచడము జరిగింది. Valuation Officers హరిజన గుడిసెలపైన లక్షాధికార్ల మేడలపైనను పన్నుహెచ్చించారు. ఆదాయాలు పెరిగాయని scientific basis మీదవేశారని చెప్పలేను. ప్రేమసమాజము బిల్డింగుదగ్గరనుంచి కోఆపరేటీవు సొసైటిబిల్డింగ్సువరకు, చివరకు మెటర్నిటీ హాస్పిటల్బిల్డింగ్సును అయినా విడిచిపెట్టకుండా పన్నులు విపరీతంగాపెంచిపారేశారు. 5 సంవత్సరములలో 30% విలువపెరిగిందని వేస్తే అర్థంచేసుకోవచ్చు. శాస్త్రీయవిధానము అవలంబించకుండా వారికి తోచిన పద్ధతులలో పెంచేశారు. మొత్తంపట్నంపైన average చూచిపెంచకుండా 75% వరకు పెంచేశారు. ఈరకంగా పెంచినందువల్ల మొన్నమొన్న ఇండ్లుకట్టుకున్న మధ్యతరగతిప్రజలు పొరుగూర్లకు పల్లెటూర్లకు పోదామనుకునే పరిస్థితికి వస్తున్నారు. రివిజను జరుగుతున్న సమయములో అసలే పాతచట్టముప్రకారము హక్కులు పరిమితముగాఉన్న యీరోజులలో ఎగ్జిక్యూటిక్ ఆఫీసరే మొత్తము అంతా చేస్తున్నరోజులలో కవున్సిలుకు ఆపీల్సుపవర్సు రద్దుచేసినది ప్రభుత్వం. అది పూర్వము ప్రభుత్వం చేయడమేకాకుండా తర్వాత వచ్చిన ప్రభత్వము, మంత్రిగారు జూన్నెలాఖరువరకు పొడిగించారు. క్రింద Valuation officer వేసినరేట్లపైన అపీలుపెడితే revision officer విచారిస్తున్నారు. High Court లో Rate-payers Association వారు writ వేసి తీసుకురావడము జరిగింది. ఆచరణలో Revision officer ప్రొసీడింగ్సుమీద stay యివ్వలేదు. అవిమాత్రము మామూలుగా జరిగిపోతున్నాయి. రేపు ప్రొద్దున్న రివిజన్ ఆఫీసరు యిచ్చిన తీర్పుపైన కౌన్సిలుకి అపీలుచేసుకునే అధికారము లేకుండాపోతుంది.

ఎవరువున్నవారు, ఎవరులేనివారు ఎవరికిఎక్కువ పన్ను పడినది, ఎవరికి తక్కువ పడినది అని ఆలోచన చేయడానికి, appeal చేసి కొంత consider చేయడానికి అవకాశమువుండేవిధముగా మునిసిపల్ కౌన్సిళ్లకు పవర్సు powers ఇవ్వకపోతే యీకౌన్సిళ్లు ఎందుకువుండాలనే కోరకు

క్రమక్రమముగా ప్రజలలో వ్యాపిస్తోంది. ఈవిధముగా మొత్తము మునిసిపాలిటీల పరిపాలన చాల అధ్వాన్న పరిస్థితులలోకి పోతోంది. అనేకమంది సభ్యులు మాట్లాడుతూ పక్షపాతము ఏమీలేదని చెప్పారు. మా అనకాపల్లి ప్రత్యక్ష ఉదాహరణ. ఎన్ని ప్రతిష్టంభనలు వచ్చినప్పటికి ఏమీచేయలేదు. దానిని supersede చేయాలని నేను కోరడములేదు. ప్రజాస్వామ్యముగా పనిచేయించమని నాకోరిక. ఇతరచోట్ల చిన్నచిన్న కారణాలతో supersede చేసిన విషయము వాస్తవమని అంగీకరించాలి. కాబట్టి Integrated Bill ఎంత త్వరగా వీలయితే అంత త్వరగా తీసుకొనివచ్చి సరియైన పద్ధతులలో మునిసిపల్ పరిపాలనను నడిపించాలని మనవి చేస్తున్నాను. సుమారు సంవత్సరముపాటు అక్కడ ఇంజనీరులేడు. ఇంజనీరువచ్చిన తర్వాత కమీషనరు లేకపోయాడు. కమీషనరువచ్చిన తర్వాత Health Officer వెళ్లిపోతాడేమో తెలియదు. వీటన్నిటిమీద శ్రద్ధవహించాలని కోరుతూ యీసవరణను వ్యతిరేకిస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మదు ఇస్మాయిల్ (సామర్లకోట) :—అధ్యక్షా, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు move చేసిన సవరణను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను. దానికి కారణాలు విశ్వనాధంగారు, సుందరయ్యగారు చెప్పినవికావు. తదితరకారణాలవల్ల oppose చేస్తున్నాను. Oppose చేసేసమయములో కొన్ని విషయాలు చెప్పవలసి వున్నది. తెన్నేటి విశ్వనాధంగారు చాల తెలివితేటలుగలవారు. Bill లో drafting తప్పుగావుందని ఈ section ను మార్చివేయడమువల్ల ముందు ఎలక్షన్సు జరుగుతాయని అనుకోడానికి అవకాశము లేదని చెప్పారు. దానిలో ఎంతవరకు సబబువుందో నాకర్థముకాకుండావున్నది. 3 సంవత్సరాల కాలపరిమితిని 5 సంవత్సరాలకి పెంచాలనే section ను మార్పుచేస్తున్నారు. అంటే దానిలో ఎన్నికలు జరుగుతాయనే అర్థమువుంది. మనస్సులో ఏదోవుంచుకొని ప్రభుత్వము ఏదో చేయబోతోందని నిన్న అన్నారు. అదే అర్థముతో నేడుకూడ అన్నారు. మునిసిపల్ ఎన్నికలను ఆపువేయడంవల్ల కాంగ్రెసుపార్టీకి ఏదో లాభము కల్గుతోంది అనే అర్థమువచ్చేటట్లు మాట్లాడారు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాధం :—అధ్యక్షా, కాంగ్రెసుపార్టీకి లాభమువస్తుందని నేను అనలేదు. లాభమువచ్చినా నాకు సంతోషమే. ఇది ప్రజాస్వామికానికి సంపూర్ణముగా వ్యతిరేకముగావుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ ఇస్మాయిల్ :—వ్యతిరేకముగా వుందని మనవిచేస్తున్నారు. అయితే ఒక విషయము మనవిచేస్తాను. 1959 లో సంజీవరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఇక్కడవుండగానే కాలపరిమితి 5 సంవత్సరాలకు హెచ్చుచేయాలనే ఆలోచనలు జరిగినవి. దీనిలో ఏమీ ఆంతర్యములేదు. ప్రజలుకోరారు. పురపాలకసంఘ సభ్యులుకోరారు. ఎక్కువ వ్యవధివున్నప్పుడు ఎక్కువ పనులు చేయడానికి అవకాశమువుంటుంది. Integrated Bill వస్తుందనే ఉద్దేశముతో ఇలాచేయడానికి సంకల్పించారేగాని మరొకటికాదు. పూర్వము యిచ్చినవాగ్దానాలను పూర్తిగా చేసుకోడానికి, ప్రజల కోరికలను మన్నించి ఈప్రకారముచేస్తున్నారు. కాబట్టి ఇది democratic amendment అని మనవిచేస్తున్నాను. ఈసందర్భములో సామర్ల కోట మునిసిపాలిటీగురించి సుందరయ్యగారు పదేపదే చెప్పారు. ఆమునిసిపల్ కౌన్సిల్‌లో నేనుకూడ గ్రామసే సంఘ తరఫున ప్రతిపక్షము సభ్యునిగావుండేవాడిని. అప్పుడు జరిగిన వృత్తాంతాలు చెపితే సుందరయ్యగార ఆశ్చర్యపోతారు. బండ్లపన్ను తగ్గించాము అని చెప్పారు. దానిని తగ్గించమని కోరినవారలము మేము అ మనవిచేస్తున్నాను. ఆసంగతి బహుశా సుందరయ్యగారికి తెలియదు. బీదలయొక్కపన్నులు తగ్గించమని ప్రభుత్వమ ఏదో ఆదేశము ఇచ్చినది కాని వారు తగ్గించలేదు. తరువాత అక్కడ వారుచేసిన చెడ్డపనులనుబట్టి 19 charge level చేయబడినవి. వాటిల్లో చాలమట్టుకు prove అయినవి. కొన్నిటిని public interest

త్వము బయటపెట్టదు. అటువంటి సందర్భములో 3,4 విషయాల ఆధారముగా ఆమునిసిపాలిటీని ేయడానికి నోటీసు ఇచ్చారు. అప్పుడు ఆమునిసిపాలిటీలోని కమ్యూనిస్టుసభ్యులు హైకోర్టులో writ వేశారు. writ allow చేయబడలేదు. రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీనికూడ కమ్యూనిస్టులవర్గమే నడిపిస్తున్నది. ంటప్పుడు ఆమునిసిపాలిటీని ప్రభుత్వము రద్దుచేసినదా అని అడుగుతున్నాను. అక్కడ ప్రజలకు నపద్ధతులలో పనులుచేస్తున్నారు కాబట్టి రద్దుచేయవలసిన అవసరముకల్గదు అని మనవిచేస్తున్నాను. ుకసంఘం ప్రతిపక్షమువారి చేతులలోవుంది కాబట్టి రద్దుచేసినదని ఆరోపించడం మంచిదికాదని ేస్తున్నాను. రాజమండ్రి మునిసిపల్ కమీషనరు అయిన బషీర్ అహమ్మద్‌గారిని బెజవాడ మునిసిపాలిటీ insfer చేస్తే తప్పు అర్ధముతీసి చెప్పడం సబబుగాలేదని మనవిచేస్తున్నాను. పేర్లుపెట్టి చెప్పుకొనడము మంచిదికాదేమో అని అనుకొంటాను. అజిత్‌సింగ్ ఎన్నోమంచి కార్యక్రమాలలో కొన్ని తప్పులుచేశారని న్న ప్రజలు ఎంతోమంది చెప్పడమువిన్నాము. కాబట్టి ఈవిధముగా ఒక ఆఫీసరుమీద ఆరోపణలు ము చాల ఇదిగావుంటుంది. రాజమండ్రి మునిసిపాలిటీ కమ్యూనిస్టులు నడిపిస్తున్నది. వారు చాల ప్పైనసేవ చేశారని, వారి services ను ఎంతో regard చేస్తున్నాము అని ఒక తీర్మానముకూడ ; చేశారు. Promotion మీద బెజవాడ మునిసిపాలిటీకి బషీర్‌అహమ్మద్ గారు వచ్చారు. అప్పుడు ంగ్‌ను ఎక్కడకువేయాలి? కొన్నాళ్లమాత్రము అక్కడక్కడవుంటారు. ఎల్లప్పుడు అక్కడనే వుంచడానికి ు. వారు ఐ. ఏ. ఎస్. ఆఫీసర్, ప్రత్యేక కారణాలవల్ల, ప్రత్యేక పరిస్థితులలో బెజవాడ మునిసి ి బాగుపరచాలనే ఉద్దేశముతో ప్రభుత్వమువారిని అక్కడకు పంపించటం జరిగింది. ప్రభుత్వము సహకరించి అక్కడ ఎన్నో కార్యక్రమములు జరిపించింది. అయితే ఒక డెమోక్రెటిక్‌కౌన్సిల్, ఎన్ను కౌన్సిల్‌పెట్టిన తరువాత అజిత్‌సింగ్‌గారు వ్యవహరించినట్లు వ్యవహరిస్తే ఆకౌన్సిల్ ఒప్పుకోదు. ేత ఆకౌన్సిల్‌చేసేపనులను దృష్టిలోవుంచుకొని వ్యవహరించగల, ఆ శక్తి సామర్ధ్యములుగలవారిని కు తీసుకురావలసిన అవసరమువచ్చింది. అందుకే మంత్రిగారు బషీర్‌అహమ్మద్‌గారిని వేశారని అను న్నాను. అంతేగాని వార్డుల డివిజన్‌లో బషీర్‌అహమ్మద్‌గారిని తీసుకువచ్చి, వారిని లొంగదీసి ఏదో ్టమనుకొన్నారనుకోవటము చాలా పొరబాటని మనవిచేస్తున్నాను. కమ్యూనిస్టుపార్టీ నడిపిస్తున్న ండ్రి మునిసిపాలిటీలో మన్ననలు పొందినవ్యక్తి ఆయన. వారిమీద ఆరోపణలుగాని, అపార్థాలుగాని ంటే అది పొరబాటని మనవిచేస్తున్నాను. గోపాలకృష్ణయ్యగారు మూడు సంవత్సరాలనుండి నాలుగ్స రాలకు మార్చాలనే సవరణకునుపెట్టాను. అంటేవారు ప్రిన్స్‌పుల్‌ను ఒప్పుకొన్నారన్నమాట. మూడు రాలు మార్చి నాలుగుసంవత్సరాలను ఒప్పుకొన్నా ఒకటే, అయిదు సంవత్సరాలకు ఒప్పుకొన్నా ఒకటే. రు స్టేటులో పురపాలకసంఘాలకు నాలుగుసంవత్సరాల టరమ్‌వుంది. కాబట్టి ఇక్కడకూడ అలా ని వారి ఉద్దేశమేమో. కాని దీనిలో పొరపాటు ఏమీలేదు. ఇది చాల చిన్నసవరణ. అయిదుసంవత్సరాలకు ాలనేడిది ప్రజాశ్రేయస్సును దృష్టిలోపెట్టుకొని చేసిందేకాని డెమొక్రెటిక్ ప్రిన్స్‌పుల్స్‌కు వ్యతిరేకముకాదు నేను యీక్లాజును బలపరుస్తూ గోపాలకృష్ణయ్యగారి ఎమెండ్‌మెంట్‌ను తీవ్రముగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను.

<u>శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య</u> :— అధ్యక్షా, ఈబిల్లుపైన నిన్నటినుండికూడా చాలచక్కని విమర్శలు ు. ఈరోజుకూడ కొన్ని ఎమెండ్‌మెంట్స్‌వచ్చిన సందర్భములో ప్రతిపక్షనాయకులైన సుందరయ్యగారు విషయాలనేతిరిగి యీరోజుచెప్పారు. ఎన్నిసార్లుచెప్పినా వారు బెజవాడ మునిసిపాలిటీని దృష్టిలో నే చెప్తూవున్నట్లు అర్థమవుతున్నది. బెజవాడ మునిసిపాలిటీకాని, మరి ఏదైనా మునిసిపాలిటీకాని

ఎప్పటిజనాభాలెక్కలో కాకుండా డెమొక్రటిక్ సిద్ధాంతాలను అంగీకరిస్తున్నప్పుడు 1961 సంవత్స నూతనజనాభాలెక్కల ప్రకారం రేపటినుండి జరుగబోయే ఎన్నికలు జరపటం మంచిదికదా.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—రేపు బెజవాడలో జరుగు ఎన్నికల తరువాత ఏర్పడే కౌన్సిలు అయిదుసంవ కాలమువుంటుందా లేక 1964 జూలై వరకే వుంటుందా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :—అయిదుసంవత్సరాలవరకు అనివున్న యీక్లాజు పాస్ అయిన పిదప ఎన్నికల పిదప ఏర్పడే అన్ని మునిసిపాలిటీలు అయిదు సంవత్సరములువరకూ వుంటాయి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— పంచాయితీబిల్లు సందర్భంలో, అప్పుడు లీడర్స్ సమావేశముజరిగి అప్పటి మంత్రిగారు "ప్రతి సంవత్సరము ఎక్కడో అక్కడ వస్తూవుండటంవల్ల ఏసమస్యను పరిష టానికి తోడ్పడటంలేదు. అందువల్ల జనరల్ ఎలక్షన్ తరువాత రెండున్నర సంవత్సరాల పిదప సంస్థలన్నిటికి (పంచాయితీలకు, మునిసిపాలిటీలకు, పంచాయితీ సమితులకు) ఒకే పర్యాయం ఎన్నికలు ఇక మరల జనరల్ ఎలక్షన్స్‌వరకూ ఎన్నికలగొడవవుండదు కనుక అలా చేయడటం మా విధానం" అని చె ఇప్పుడు ఎప్పుడు ఏమునిసిపాలిటికి ఎన్నికలు జరుగుతాయో అప్పటినుండి ఆమునిసిపాలిటికి తిరిగి సంవత్సరాల తర్వాతే ఎన్నికలు జరుగుతాయని యీమంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అలా అయితే ఏటేటా అక్కడ ఎన్నికలు జరుగుతూనే వుంటాయికదా. మరి అసలు ప్రభుత్వ ఉద్దేశము, విధానం ఏమిటి ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :—ఈసవరణతో శాసనం అమలులోనికిరాగానే ఎన్నికలు జరిగితే తి మునిసిపాలిటి ఎన్నికలు అయిదు సంవత్సరాల తరువాతనే జరుగుతాయి. ఎప్పుడు ఎన్నిక జరిగినా తిరిగి సంవత్సరాల తర్వాతనే ఎన్నికలు రావటం యీబిల్లు ఉద్దేశ్యపూర్వకముగా, రూల్స్ ప్రకారము సహజము.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి :—తెలంగాణాలో టౌన్‌కమిటి ఎన్నికలు జరుపుతున్నాము. వాటిని దాదాపు పాలిటీలనే అనవచ్చు. ఇప్పుడు ఎన్నికలు జరిగే మునిసిపాలిటీలు అయిదుసంవత్సరాలు. 1964 సంవ ఎన్నికలు జరిగే మునిసిపాలిటీలు అప్పటినుండి అయిదుసంవత్సరాలు వుంటాయని మంత్రిగారి అభిప్రాయ

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :— తెలంగాణాలోని టౌనుకమిటీలు ఇంటిగ్రేటెడ్ బిల్లు వచ్చి మునిసిపాలిటీలుగా పరిగణింపబడవు; పంచాయితీలక్రిందకు రావటము జరుగుతుంది కనుక వాటికి ఇ వర్తించదని సభ్యులదృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. ఇకనుండి జరిగే ప్రతి మునిసిపాలిటీయొక్క ఎన్నికల అయిదు సంవత్సరాలకు జరుగుతాయని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— ఇదివరకు మాకు యీ శాసనసభముందుగాని, leaders సమావే గాని ప్రభుత్వముతరపున ముఖ్యమంత్రిగారు ఇచ్చినటువంటి అవగాహన అదికాదు. మునిసిపాలిటీలకు అయిదేళ్లయితే అప్పుడు, అది general ఎన్నికల సంవత్సరమైనాసరే, వాటికి ఎన్నికలు పె ఒక పంచాయితీలకు మాత్రం మేము మధ్యమధ్య పెడతాము అని గవర్నమెంటు అన్నట్లయితే వాటినిగురించి ఇంకోరకముగా దృక్పథముండేది. ఆసందర్భములో అయిదేళ్లు చేయవలసిన అవసరంలేనేలేదు యీప్రభు ప్రతిసంవత్సరం ఎన్నికలు పెట్టేదానికి ప్రభుత్వము తయారైనప్పుడు, ప్రభుత్వముచేత supe చేయించుకొని special officers తో పరిపాలనచేయించుకొనేదానికన్నా ఏటాఏటా ప్రజలదగ్గరకువెళ్లి

వచ్చినవాళ్లను ఎన్నుకొమ్మని చెప్పడము బాగుంటుంది. ఇప్పుడు మంత్రిగారు మాకు ఒక అవగాహన ఇచ్చారు. ప్రభుత్వముయొక్క విధానము ఒకరకముగాఉన్నదని చెప్పి, చర్చించి, ఇప్పుడు ప్రభుత్వవిధానం ఇంకొకరకంగా ఉన్నదని ఈసవరణసందర్భములో ప్రకటించడం అంటేమాత్రము, మేము ఏరకముగా వోటుచేయవలసి యుంటుందో, ఏరకంగా చర్చలలో పాల్గొనవలసి యుంటుందో మాకేమి అర్థంకావడంలేదు. ఇది సమంజస మైనదికాదేమోనని నేను మనవిచేసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :—అధ్యక్షా, ఇది ప్రభుత్వ విధానానికి వ్యతిరేకంగాఉన్నదని ప్రభుత్వవిధానంలో మార్పుఉన్నదని వారు పదేపదే చెప్పుతున్నారు; ఎక్కడైనా ఒక మునిసిపాలిటికి కొన్ని కారణాలవల్ల, ఎన్నికలు రావడం అనేటటువంటిది సహజమైన విషయము. శాసనాలను మనము చేసుకొన్నప్పుడు, వాటికి అనుగుణ్యంగా కార్యక్రమాలు నిర్వహించుకోవడమే ప్రజలయొక్క కర్తవ్యము. ప్రభుత్వముయొక్క కర్తవ్యంకూడా. అలాంటి సందర్భంలో ఎప్పుడైన ఎక్కడైన ఎన్నికలురావడం అనేటటువంటిది సహజమైన విషయమే. ముఖ్యముగా మునిసిపాలిటి wards division గురించి వారుచెప్పారు. జనాభానిష్పత్తిమీదకాకుండా, ఇంకా ఏవోకారణాలు పురస్కరించుకొని wards యొక్క విభజన జరుగుతుందనే ఉద్దేశంలో మంత్రిగారు చెప్పారని వారు చెప్పారు. కాని నేనుచెప్పింది, wards bifurcation చేసేటప్పుడు, రోడ్లు, ఇండ్లు ఉండేటటువంటి ప్రదేశాలు ఉంటాయి, కాబట్టి ఆ borders నిర్ణయించుకోవడంలో జనాభానిష్పత్తి కొంత అటూ, ఇటూ ఉండవచ్చు, జనాభా కొంత ఎక్కువ తక్కువగా ఉండడం సహజముగా సంభవిస్తుందని చెప్పానుగాని, ఏవేవోకారణాలుపెట్టుకొని wards bifurcation జరుగుతుందనేది కాదని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే wards bifurcation అనేది ఇప్పుడు చెప్పేటటువంటి సిద్ధాంతంప్రకారం మరి ఈ 1961 సంవత్సరములో కొత్తగా census వచ్చిన తరువాత, ఈwards bifurcation కొరకు ఎవరో ఆఫీసర్ల ను ప్రత్యేకముగా వేశారనేది పొరపాటని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామికమునకు అనుగుణ్యంగా ఉన్నటువంటి పరిస్థితులలోనే wards bifurcation జరుగుతున్నదేగాని వ్యక్తిగతముగా ఎవరికో అధికారం అట్టిపెట్టాలనే ఉద్దేశముతో చేస్తున్నారనే విధంగా చెప్పడం భావ్యంకాదని వారికి మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే మదనపల్లిలో tax గురించి చెప్పారు. నిన్నచెప్పినదాంట్లో, రూపాయికి పదిరూపాయలు అన్యాయంగా వేశారని విమర్శించారు. కాని, నేను చెప్పినదాంట్లో అక్కడ పంచాయితీ పరిపాలన ఉన్నప్పుడు, తెలిసితెలియ నటువంటి పరిస్థితులలో అన్యాయముగా రూపాయి ఉన్నచోట, పదిరూపాయలువేయడము జరిగిఉండదేమోనని ఉదాహరణకు చెప్పానేగాని, కేవలము రూపాయిని పదిరూపాయలుచేసి, పదిరూపాయలను నూరురూపాయలు చేయడముకాదని వారికి మనవిచేస్తున్నాను. అందువల్ల ఈపరిస్థితులలో ముఖ్యంగా special officer ను wards విభజనకోసము వేశారనేది సరిఅయినదికాదని మనవిచేస్తున్నాను. అట్లాగే విశ్వనాథంగారు పెద్దలు; వారుకూడాచెప్పారు; ఇప్పుడు పొడిగింపు అనేటటువంటిదిచేసి, మామూలుగా 5 సంవత్సరాలు అనేటటువంటిదిలేకుండాఉంటే బాగుంటుందని చెప్పారు. గతబిల్లులో ఉన్నటువంటి rules ప్రజానీకానికి అనుగుణ్యంగా లేవనే విషయము అందరు ఒప్పుకొన్నటువంటి విషయమే. దానినిగురించి ఏపరిస్థితులలోను గౌరవసభ్యులు ఎవరుగాని భయపడవలసిన అవసరంలేదు. ఆఫీసర్లు ఏదేదోచెప్పి ఈశాసనాలనుమార్పు చేయడానికి వీలులేకుండాచేస్తారని, వారికి ఉన్నటువంటిహక్కులు పోతాయనే ఉద్దేశం వారు వెలిబుచ్చినందుకు చాలా విచారపడుతున్నాను. అటువంటి పరిస్థితులుమాత్రం ఈనాడు ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వంలో జరగవని వారికి నేను గట్టిగా హామీఇస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—సంతోషము, ఇదివరకు ఎన్నాళ్లక్రిందట Municipal Administration Democratise చేయాలని report వచ్చింది. అది ఎన్నాళ్లు జాప్యంచేయడం జరిగింది. అందుచేత నేను అన్నానేగాని దానికి విచారించనక్కరలేదు, కాని, ఈనాడు తాము హామీ ఇచ్చారు. కాబట్టి సంతోషిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :—అందువల్ల, ఈపరిస్థితులలో అయిదు సంవత్సరాలు కాలపరిమితిని పెంచడం అనేటటువంటిది చాలా ఉత్తమమైనదని ప్రత్యేకముగా మరల నేను మనవిచేస్తున్నాను. తర్వాత గోవిందరావుగారు అనకాపల్లి మునిసిపాలిటీగురించి చెప్పారు. ఆవివరాలన్నీ వారు ఇదివరకే స్వయముగాకూడా చెప్పారు. వాటిమీద కొంతవరకు ఇప్పటికే action తీసుకోడానికి ఉత్తర్వులు ఇవ్వడంకూడా జరిగిందనే విషయము వారిదృష్టికి తెస్తున్నాను. మరి వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి amendment లోకూడా మూడు సంవత్సరాలుకాదు, నాల్గు సంవత్సరాలుఉండాలని అన్నారు. ఏమైనప్పటికి, ఆకాలము పెంచాలనే సిద్ధాంతాన్ని వారుకూడ గుర్తించారని దానినిబట్టి నేను అనుకొంటున్నాను. అందువల్ల Andhra Municipalities Chamber వారుకూడా 5 సంవత్సరాలు ఉండాలనే అభిప్రాయాన్ని ప్రకటించారు. చాలామంది అభిప్రాయముకూడా 5 సంవత్సరాలు ఉండాలనేఉన్నది. అందువల్ల గోపాలకృష్ణయ్యగారు తమ amendments ను ఉపసంహరించుకొని, ఇతర సవరణలనుకూడా అన్నీ ఉపసంహరించుకొని అందరు ఈ బిల్లును ఆమోదించవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ టి. పోతరాజు :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చెప్పినదానినిబట్టి ఒక్క విజయవాడ మునిసిపాలిటీతో మాత్రం బహుశా ఆగస్టులో ఎన్నికలు జరిగితే, మళ్ళీ 1967 లో జరుగుతాయన్నమాట, అంటే general elections కాలములో. తక్కినవాటికి మాత్రం కాలపరిమితిని పొడిగిస్తారు. అయితే supersede అయినటువంటి వాటికి ఏమైన ఎన్నికలు జరుపుతారా లేకపోతే special officer's కాలాన్ని పొడిగిస్తూ అన్నిటికి కలిపి అప్పుడే జరిపేటటువంటి ఆలోచన ఉన్నదా?

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :—Supersede చేసిన 3, 4 మునిసిపాలిటీలకుకూడా ఆ నిర్ణీతకాలములోనే తప్పకుండా ఎన్నికలు జరుగుబడునని చెప్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, వారు 5 సంవత్సరాలు అడిగితే, నేను 4 సంవత్సరాలకు సవరణ ఇచ్చానని, అందువల్ల మొత్తానికి పొడిగించే principle ను ఒప్పుకొన్నానని అంటున్నారు. క్రిందటి తడవ 5 సంవత్సరాలకు పంచాయితీలను extend చేయడానికి ఒప్పుకొన్నప్పుడు, అది principle ఒప్పుకొన్నట్లుకాదు. మరల ఏమి బిల్లువస్తుందో తెలియదు. అసలు ఇప్పుడు ఎందుకు ఒప్పుకోవలసివచ్చిందంటే ఈవేళ elections లేవు, ఏమిచేయాలంటారేమో, కాస్త time ఉంచుకొండని వారికి వ్యవధి ఇవ్వడానికని ఒక సంవత్సరం పొడిగించవచ్చునని అంటున్నాను. అదేకాకుండా అసలు ఇది main Bill కాదు. Main Bill లో ఒప్పుకొంటే, ఆ principle ఒప్పుకొన్నట్లే అవుతుంది. అందువల్ల గవర్నమెంటుకు కొంత time కావలసియుంటుందని, పైగా వారు ఇంత adament గా ఉన్నారని extension కు ఒప్పుకొంటున్నాను కనుక నా amendment ను press చేయడంలేదు.

Mr. Speaker :—I suppose the leave of the House is given.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, leave of the House ఇచ్చినట్లుగా తీసుకోడానికి వీలులేదు. ఎందుకంటె, మంత్రిగారు ఇప్పుడు కొత్తసూత్రమును చెప్పారు. దేనికైనాసరే, 5 సంవత్సరాల్కి ఎప్పుడు అయితే అప్పుడు ఎన్నికలు జరిపేదానికి వచ్చారు. ఇదివరకు ఇంకొకవిధముగా అనుకొని proceed అవుతూఉంటిమి. కనుక, అయిదేళ్లపొడిగించేదానికంటె, 4 ఏళ్లు అనే వారిసవరణ కొంచానికి కొంచెము మెరుగుకాబట్టి దాన్ని వారు ఉపసంహరించుకొన్నా దానిని ఈ House లో note కు పెట్టాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—I presume the leave of the House has been given to Sri Vavilala Gopalakrishnayya for withdrawing his amendment.

Sri T. Nagi Reddy :—He has already withdrawn.

Sri P. Sundarayya :—What has happened to it? I am objecting to the withdrawal of his amendment. The House must give permission.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—I am not pressing my amendment. I beg leave of the House to withdraw my amendment.

Mr. Speaker :—I suppose the leave of the House is given to the withdrawal.

Sri P. Sundarayya :—It is for the House to give permission to Sri Vavilala Gopalakrishnayya to withdraw his amendment.

Mr. Speaker :—The question is :

"That leave be granted to Sri Vavilala Gopalakrishnayya to withdraw his amendment".

The motion was declared adopted.

Sri *P. Sundarayya* :—Sir, I press for a division.

(The Speaker called the Members in favour of the motion to stand. Sri Vavilala Gopalakrishnayya was not seen standing.)

Sri N. Sanjeeva Reddy:—Mr. Speaker, Sir, is it proper that the Member who has asked permission of the House to withdraw the amendment is not partaking in the voting?

Sri P. Sundarayya :—A Member cannot be compelled.

Sri N. Sanjeeva Reddy :—I know, I cannot compel. I wanted to know whether it is normal democratic practice that the member who wanted the withdrawal should now not partake in the voting.

Sri Tenneti Viswanatham :—Is canvassing and counter-canvassing allowed, Sir ?

Mr. Speaker :—There is no canvassing.

The House divided. Ayes 75. Noes 49. Neutral 1.

The motion was adopted and leave granted for withdrawing the amendment.

Mr. Speaker :—The question is :

"That Clause 2 do stand part of the Bill."

The motion was declared adopted.

Sri P. Sundarayya :—Mr. Speaker, Sir, I demand a poll.

The House divided. Ayes 79; Noes 54; Neutral 1.

The motion was adopted.

Clause 2 was added to the Bill.

CLAUSE 3

Mr. Speaker :—The question is :

"That clause 3 do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 3 was added to the Bill.

CLAUSE 1

Sri T. Nagi Reddy :—Mr. Speaker, Sir, I beg to move:

"For sub-clause (2) of Clause 1 substitute the following:

'It shall come into force on the first day of July, 1964".

Mr. Speaker :—Amendment moved.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈచట్టమును ఇప్పుడు ఈరూపములో ప్యాస్‌చేయటంద్వారా indirect గా ప్రభుత్వానికి, మన మునిసిపాలిటీలలో ఏటా ఎన్నికలు జరుపనవసరంలేనట్లుగా ఒక అధికారం యిస్తున్నాము. ఇప్పుడు మేము ప్రతిపాదించిన సవరణ ప్రకారం 1964 నుంచి ఈచట్టం అమలులోకి వస్తుంది కాబట్టి, retro-spective effectతో అమలులోకి రావటం ఉండదు గనుక, తక్షణమే మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరుపవలసిన అవసరం ఏర్పడుతుంది. ప్రధానముగా మేము ఇన్నిరోజులుగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తిచేసి చెబుతోంది—కనీసం సూపర్‌సీడ్ అయిన మునిసిపాలిటీలలోనైనా ఎన్నికలు జరపాల్సిన అవసరం ఉన్నదని చెబుతూవచ్చాము; బెజవాడ మునిసిపాలిటీలో ఎన్నికలు జరపాలని చెప్పాము. అయితే ఎలెక్షన్సు జరిపినప్పుడల్లా (వార్డుయొక్క) డీ-లిమిటేషన్ జరుగుతూఉంటుందని నేను అనుకోలేదు. ఇది మునిసిపాలిటీలకు కొత్తరూలేమో! దేశమంతటా మొన్ననే జనరల్ ఎలెక్షన్సు జరిగాయి. 1961 లో కొత్తసెన్సస్ లెక్కలు వచ్చాయి. అవి వచ్చినప్పుడు తక్షణమే delimitation జరపాలని అనుకోలేదు. దానికి కారణం ఉన్నది. సెన్సస్ అంకెలు సరిగా రావాలని, జాగ్రత్తగా finalise చేయాలని, చేసిన తరువాత వివిధపార్టీలతో సంప్రదించాలని, ప్రజల అభిప్రాయాన్ని తెలుసుకొని delimitation చేయటం న్యాయమని, దానికిగాను ప్రజలకు, పార్టీలకు అవకాశం యివ్వడానికి, అందరి అభిప్రాయాలు వినడానికి దాన్నిప్రకారం delimitation చేయడానికి దానిద్వారా ఎన్నికలు జరపడానికి టైము ఉండాలిగనుక తొందరపడి delimitation చేయకూడదని, 61 లో సెన్సస్‌వచ్చినప్పుడు, 1962 లోనే ఎలెక్షన్సువచ్చినా, delimitation అనే process దేశంలో తీసుకోలేదు. ఇప్పుడు మంత్రిగారికి ఎందుకుగాను బెజవాడ మునిసిపాలిటీలో తక్షణమే delimitation జరగాలని తొందరపుట్టిందో తెలియదు; ఒకనెలలోపల delimitation జరగాలని, అందులో special officer ను కొత్తవారినివేసి జరిపించాలా, పాతవారితోజరిపించాలా, అది ప్రతిపక్షాలకు తెలియచెప్పనవసరంలేదు. Consultation అవసరంలేదు. ప్రజల అభిప్రాయం అడగవలసినపనిలేదు. ఎవరినీ అడగకుండ ఒక dictatorial పద్ధతిలో యిష్టము వచ్చినప్పుడు delimitation చేస్తాము, అది ఇష్టముఉన్నా లేకపోయినా అంగీకరించి తీరవలసినదే మీ (ప్రజల) సలహాలుగాని, సూచనలుగాని ప్రభుత్వం పాటించదలచలేదు, వినదలచుకోలేదు, అనే యీనూతన పద్ధతి కొత్తగావచ్చిన మంత్రిగారు తమ అనుభవంద్వారా—అలాంటిదే న్యాయం, అదే డెమాక్రసీ అనుకున్నారేమో నాకుతెలియదుగాని, ఈనూతనపద్ధతిని పట్టుదలతో అమలుజరపటంచూస్తే దేనికైతే మేము ఒకప్పుడు ఈవిధముగా అయిదేళ్లుఉంటే బాగుంటుందని అనుకున్నామో, ఆసూత్రాన్ని వీరిచేతుల్లో పెట్టేటట్లయితే దేశానికి చాల ప్రమాదకరమనే ఉద్దేశంతో ఈచట్టాన్ని మేము వ్యతిరేకించాల్సిన అవసరం ఏర్పడుతోంది. అసలు అయిదేండ్ల పీరియడ్‌ను అంగీకరించినప్పుడు ఉద్దేశం ఏమంటే—జనరల్ ఎలెక్షన్సు 62లో జరిగిన తర్వాత మళ్ళీ దేనికో ఒకదానికి 63 లో ఎలెక్షన్సు, 64 లో ఎలెక్షన్సు, 65 లో ఎలెక్షన్సు—అనేవిధముగా ప్రతి సంవత్సరంలేకుండ దీనిలోనుంచి తప్పించుకు బయటపడితే దేశానికి మంచిదని, ప్రభుత్వానికి మంచిదని, దేశంలో నిర్మాణ కార్యక్రమాలమీదనే దృష్టినికేంద్రీకరించి పనిచేయుటకు అవకాశం ఉంటుందని భావించి జనరల్ ఎన్నికలు ఒకసంవత్సరమూ, తర్వాత లోకల్‌బాడీసు ఎన్నికలు $2\frac{1}{2}$ సంవత్సరములకు జరిగితే మనశ్శాంతి ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో ఆసూత్రాన్ని ప్రతిపక్షం సూచించినప్పుడు అంగీకరించాము కాని ఆసూత్రాన్ని పాలించుటకు వీలులేకుండా చేయుటకు మునిసిపల్ మంత్రిగారు వ్యవహరిస్తున్నారు. ఎందుకంటె వరుసగా ఎన్నికలు జరుపుతాము, సంవత్సరం సంవత్సరం మునిసిపల్ ఎన్నికలు జరుపుతామని చెప్పటంవల్ల ఇంతకుముందు యిచ్చినహామీ సహజంగా overlap అయిపోయింది. ఆహామీని హద్దుపద్దులేకుండ నిరాకరించారు కాబట్టి ఈరూపములో యీబిల్లును అంగీకరించటం అనవసరమని మా రెండవకారణము. యీబిల్లును ఈరూపములో

అంగీకరిస్తే ఈమునిసిపల్ మంత్రిగారిచేతుల్లోమాత్రం డెమాక్రసీ అనేది ఉండదు, ఉండటానికి అవకాశం లేదనే భయముతో ప్రతిపక్షం ఈచట్టాన్ని వ్యతిరేకించవలసిన అవసరంవచ్చింది. సుందరయ్యగారు మాట్లాడిన తర్వాతైనా ప్రతిపక్షాలతో ఆలోచిస్తాము, లేక వ్యక్తులతో ఆలోచిస్తాము, బెజవాడలోని పెద్దలతో ఆలోచిస్తాము; delimitation గురించి అందరికీతెలియజేస్తాము, సూచనలు తీసుకొంటాము అనేమాట చెప్పటానికి వారు సిద్ధముగాలేనప్పుడు తప్పనిసరిగా మేము ఈచట్టాన్ని అంగీకరించి తీరాలని ఏమీలేదు. మేము 10 సూచనలుచేస్తే, ఒక్కసూచనైనా అంగీకరించటానికి నిరాకరించి అలాంటి డెమాక్రసీని వారు ప్రదర్శించిన తర్వాత, ఈబిల్లును మేము అంగీకరించటము అనవసరమనే అభిప్రాయానికి వచ్చాము. ఆకారణముచేతనే ఈబిల్లు మొత్తాన్ని వ్యతిరేకిస్తున్నాము. ఈబిల్లువల్ల ఉపయోగము ఉండే విధంగా నేను సవరణపెట్టాను. ప్రభుత్వం నాసవరణ ఒప్పుకొన్నట్లయితే, ఈచట్టము అమలుజరపట మవుతుంది; మునిసిపాలిటీలకు అయిదు సంవత్సరాల పీరియడ్‌ను మేము అంగీకరించటానికి వీలవుతుంది. నాసవరణ అంగీకరించటంద్వారా మునిసిపాలిటీలకన్నింటికీ తక్షణమే ఎన్నికలు జరపటానికి అవకాశం ఉంటుంది. తిరిగి 64లో మనము వాటికి ఎన్నికలు జరుపుకొన్నప్పుడు—యీలోగా వాటికి వార్డులు డి-లిమిటేషన్ చేయవచ్చును. మనమందరిసలహాలు తీసుకోవచ్చును. 64 లో డెమాక్రటిక్‌గా వాటికి ఎన్నికలు జరుపవచ్చును. అవి అయిదేండ్లు ఉండేరీతిగా మనం ఈలోగా కాంప్రహెన్సివ్ శాసనమే చేసుకోవచ్చును. కాబట్టి ప్రభుత్వము నాసవరణ అంగీకరించి, తద్వారా మేము ఈబిల్లును అంగీకరించే అవకాశం కలుగజేయవలసిందిగా వినయ పూర్వకముగా విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను.

*శ్రీ టి. పోతరాజు (విజయవాడ—నార్త్) :—అధ్యక్షా, ప్రభుత్వము ఈ అమెండ్‌మెంట్‌ను ఆమోదించాలని నేను కోరుతున్నాను. వాటికి ఎన్నికలు గందరగోళం ప్రతిసంవత్సరము ఉండకూడదనే ప్రభుత్వ అభిప్రాయాన్ని ప్రతిపక్షము సహకారదృష్టితో ఆమోదించింది. ఇప్పుడు ఈ అమెండ్‌మెంట్‌ప్రకారం వాటికి వెంటనే ఎన్నికలు జరుగుతాయి. తిరిగి 64 లో ఎన్నికలు జరుగుతాయి. "అప్పుడే జూన్ నెల అయి పోతున్నదికదా. జూలై ఒకటికి కొత్త కౌన్సిల్స్ రావలెనుకదా. కాబట్టి ఈలోగా వాటికి ఎన్నికలు జరపటం అసాధ్యం" అని అనుకోవచ్చును. దానికి కావాలంటే మూడుమాసాల వ్యవధి తీసుకోవచ్చును. ఈమూడు మాసాలకాలంలో ఈ 34 మునిసిపాలిటీస్‌కు ఎన్నికలు జరగవలసిఉంది. ఇప్పుడు ఎన్ని మునిసిపాలిటీలు సూపర్‌సీడ్‌చేయబడినవో మంత్రిగారికే తెలియకుండాఉంది. సూపర్‌సీడ్‌కాబడిన మునిసిపాలిటీలు అయిదారు అయినాఉన్నవి. వాటికి మూడుమాసాల వ్యవధిలో ఎన్నికలు జరిగేటట్లు ఈబిల్లుకు సవరణ చేసినట్లయితే, ప్రజలకు మనం ఉపయోగపడే శాసనంచేసినట్లు అవుతుంది. ప్రభుత్వపక్షము, ప్రతిపక్షముకూడ ప్రజలకు ఉపయోగపడే పనులు చేయటములో నిమగ్నులము కావటము మంచిది. ఇంతకుముందు మంత్రిగారు చెప్పిన సమాధానముబట్టిచూస్తే, సూపర్‌సీడ్‌చేయబడిన విజయవాడలాంటి పట్టణాలకు మునిసిపల్ ఎన్నికలు ఆరు నెలలకు, మూడునెలలకు, నాలుగునెలలకు, ఇలా తేడాలలో ఎన్నికలు జరుగుతూ ఉంటాయి అన్నమాట. 34 మునిసి పాలిటీల జీవితకాలం 64 వరకు పొడిగించబడుతుంది అన్నమాట. తిరిగి 64లో మునిసిపల్ ఎన్నికలు వస్తాయి. కనుక, మనం మొత్తానికి ఈ ఎన్నికల గందరగోళంనుండి బయటపడే అవకాశం లేకుండాపోతున్నది. త్వరలోనే ఒక కాంప్రహెన్సివ్‌యాక్టు తీసుకురాబోతున్నామని మంత్రిగారు వాగ్దానముచేశారు. ఇంటిగ్రేటెడ్‌యాక్టు అని కాసేపు, కాంప్రహెన్సివ్‌యాక్టు అని కాసేపు అంటున్నారు. ఆ బాతు వట్టిగుడ్లే పెడుతుందో, బంగారు గుడ్లే పెడుతుందో తెలియదు. ఏదో రెండు ప్రాంతాలకుకలిపి ఒక ఇంటిగ్రేటెడ్‌యాక్టుతెస్తే, అది ప్రజలకు పనికిరానిచట్టమే అవుతుంది. కాబట్టి రాడికల్ చేంజెస్‌తో, ప్రజలకు ఎంతో ఉపయోగపడేరీతిగా తగుమార్పులతో

సమగ్రమైనశాసనం తీసుకురావలసిఉంటుంది. 1964 వ సంవత్సరానికి పూర్వమే మనం ఆ సమగ్రచట్టం తీసుకువచ్చి, పాస్‌చేసి, ఆ కొత్తచట్టం ప్రకారమే 64లో ఎన్నికలు జరపటానికి ప్రయత్నించాలి. కాబట్టి, ప్రతిపక్షంపెట్టిన సవరణను తోసివేయాలనే దృష్టితోకాకుండా, సహకారభావంతో ప్రభుత్వంవారు ఈసవరణను ఆమోదిస్తే, అందరమూ ఏకగ్రీవంగా, ఈ అమెండింగ్‌బిల్లును పాస్‌చేయవచ్చునని నేను విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ :—అధ్యక్షా, నేను ఈసవరణను బలపరుస్తున్నాను. ఈబిల్లుపైనవచ్చిన విమర్శలెంత సక్రమమైనప్పటికీ, ప్రభుత్వము గ్రుడ్డిగా వాటిని త్రోసివేసే ప్రయత్నములిక్కడ కనబడుతున్నవి. మంత్రిగారు అనేక విషయాలకు సమాధానముచెప్పారుగాని, నేను నా ఉపన్యాసంలో అడిగిన ప్రజాస్వామ్యానికి సంబంధించినటువంటి అతి ముఖ్యమైన ప్రశ్నకుమాత్రం వారు సమాధానం చెప్పలేదు. భీమవరం మునిసిపాలిటీని ఎందుకు సూపర్‌సీడ్‌చేశారని నేను వారిని ప్రశ్నించాను. దానికి మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేదు. అకారణముగా ఆమునిసిపాలిటీ సూపర్‌సీడ్ కాబడిందనేది నాయొక్క ఆరోపణ. దానికి వారు సమాధానం చెప్పనప్పుడు—అది అకారణంగానే సూపర్‌సీడ్ కాబడిందని అక్కడి ప్రజలు అర్థంచేసుకోటానికి వీలుచిక్కింది. అలా అక్రమంగా సూపర్‌సీడ్‌కాబడిన మునిసిపాలిటీకి ఇంకా రెండు సంవత్సరాలవరకు ఎన్నికలు జరపకుండా ఉండే పరిస్థితి యీబిల్లుద్వారా ఏర్పడుతున్నది. ఈరెండు సంవత్సరాల తర్వాత ఎన్నికలు జరిగితే—అప్పుడు దానికాలపరిమితి అయిదేండ్లు ఉంటుంది. భీమవరం ప్రజలకు జరిగిన అన్యాయం ఈబిల్లుద్వారా పరిష్కరింపబడటంలేదు. అక్కడి ప్రజలు ఇంకా రెండు సంవత్సరాలు నోరుమూసుకొని ఉండవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడింది. శ్రీ ఇస్మాయిల్‌గారు ఈబిల్లుపై మాట్లాడుతూ, సామర్లకోట మునిసిపాలిటీ సూపర్‌సెషన్‌ను సమర్థించారు. దానిని సూపర్‌సీడ్‌చేయటానికి ప్రభుత్వమువద్ద 19 కారణాలు ఉన్నప్పటికీ, మూడు కారణాలుమాత్రమేచెప్పి, ప్రభుత్వము దానిని సూపర్‌సీడ్‌చేసిందని చెప్పారు. నామనవి ఏమిటంటే—వారు తెల్పిన ఆ 19 కారణాలుకూడ చాలా అవాస్తవమైన కారణాలు. ఏ ఒకటీకూడ రుజువుకానటువంటి కారణాలు. ఆకారణాలే నిజమైఉంటే, ప్రభుత్వం ఆ 19 కారణాలుకూడచెప్పి, ఆ మునిసిపాలిటీని సూపర్‌సీడ్‌చేసి ఉండేది. కాని ప్రభుత్వం ఓమూడు బ్రహ్మాండమైన కారణాలు చేపట్టింది. అవి ఏమంటే—గవర్నమెంట్ ప్లీడర్‌సలహాతో కేసుపెట్టినందుకు, కూడలిస్థలం ఆక్రమిస్తే అది తొలగించినందుకు, అంతకుక్రితమే కమీషనర్ ఆమోదించిన సైట్‌ను ఒక యూనియన్ ఆఫీసుకు ఇచ్చినందుకు. ఈమూడు బ్రహ్మాండమైన కారణాలవల్ల అది సూపర్‌సీడ్‌కాబడింది. ఇస్మాయిల్‌గారు ఒక విషయంచెప్పినందుకు నాకు సంతోషంగాఉంది. వారు తమ ఉపన్యాసములో ఆ కారణాలు నిజమో, అబద్ధమో నిరూపించబడటానికి బహిరంగ విచారణ చేయించండి అని అన్నారు. వారి చాలెంజును మేము ఆమోదిస్తూ, వాటి బహిరంగవిచారణ జరిపించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సామర్లకోట మునిసిపాలిటీ సరైనకారణాలనుబట్టి సూపర్‌సీడ్‌చేశారా, లేదా, అన్నదానినిగురించి మనయెదుట చర్చలేదు. ఇస్మాయిల్‌గారు ఏదోచెప్పారని, దానికి మీరు సమాధానం చెప్పటం, వారోక చాలెంజుచేశారని మీరు కౌంటర్‌చాలెంజుచేయటం అదంత బాగుండలేదు. సవరణను మీరు బలపరుస్తున్నారు కాబట్టి, అందుకుగల కారణాలేమిటో ఒకటిరెండు మాటలతోచెప్పి విరమిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— "సామర్లకోట మునిసిపాలిటీని సూపర్‌సీడ్‌చేసింది సవ్యమైనకారణాలచేత కాదు, పనికిమాలిన ఆమూడుకారణాలవల్లచేశారు, ఇప్పుడీబిల్లువల్ల దానికి వెనువెంటనే ఎన్నికలు

జరపటం సాధ్యంకాదు, ఆమునిసిపాలిటీకి వెనువెంటనే ఎన్నికలు జరగాలంటే, ఈసవరణను ప్రభుత్వము అంగీకరించాలి; ఈసవరణను ప్రభుత్వము అంగీకరిస్తేనే దానికి వెనువెంటనే ఎన్నికలు వస్తాయి." అని వారు ఈసవరణను బలపరుస్తూ మాట్లాడుతున్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సరైనకారణాలా? కావా? – అని డిటెయిల్స్ చర్చించటము బాగుండదేమో, ఫలానా కారణాలవల్ల చేశారని, అవి సరైన కారణాలుకావని చెబితే బాగుంటుంది.

శ్రీ కె. సత్యనారాయణ :—సుందరయ్యగారుచెప్పిన విషయాలే నేను చెప్పబోతున్నాను. Supersede కాబడిన అన్ని మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరగాలి అంటే ఈ amendment ను ఆమోదించినప్పుడే ఆ అవకాశం ఏర్పడుతుంది కనుక ఈ amendment ను ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. బాపనయ్య :— 5 సంవత్సరాల కాలపరిమితిని ఇప్పుడే అమలు జరపవలెనా? 1964 లో అమలుజరపవలెనని నాగిరెడ్డిగారి సవరణ. ఇప్పుడు ఉన్న మునిసిపాలిటీలయొక్క జీవితస్థాయిని ఇంక పొడిగించకూడదు. వాటికి వెంటనే ఎన్నికలు జరపాలి. ఈ 5 ఏండ్లు అనేదానిని 1964 నుంచి అమలుజరపాలి. 3 సంవత్సరాలలో ఈప్లాన్‌లు ఏవి మేము అమలుజరపలేకపోయినాము అని కొందరు మిత్రులు చెప్పారు. అదే నిజమే అయితే కొన్నికొన్ని మునిసిపాలిటీలలో 12 సంవత్సరాలనుంచి ఉన్నారు. బందరు మునిసిపాలిటీ తీసుకోండి. ఒక్కొక్క councillor జీవితం నా జీవితం కన్న ఎక్కువ ఉన్నది. 36 సంవత్సరాలు ఒక్కొక్కరుఉన్నారు. బందరురోడ్లు చూచుకుంటే మురికి కూపాలు. 1864లో ఎప్పుడో ఉప్పెనవచ్చిందట. అప్పుడు కొట్టుకుపోయిన మురికే మళ్ళీ ఇంకెప్పుడు కొట్టుకుపోలేదు. అటువంటి పరిస్థితిలో బందరు పట్టణముఉన్నది. ఇంకా వీరిగడువును పొడిగించాలని చెప్పడం అంటే— అటువంటి పట్టణాలను ఇంకా మురికి కూపాలుగా ఉంచడం. ఎవరైతే సామర్థ్యంతో పరిపాలించడం లేదో, ఎవరైతే తనకుతానుగా స్వయముగా చూసుకుంటున్నారో వారి జీవితాన్ని యింకా రెండుసంవత్సరాలు ఎక్కువచేయడం, పరిపాలనదక్షతను అభివృద్ధి చేయడానికిగాని, ప్లానింగ్‌ను అభివృద్ధిచేయడానికిగాని కాదు. ఆంధ్రదేశములో ఒక్క drainage scheme కూడలేదు ఈపట్టణముతప్ప. మద్రాసులో ఎన్నో drainage schemes ఉన్నాయి. ఈరెండు సంవత్సరాలు పెంచడం ఏ drainage scheme ను పూర్తిచేయడానికి. ఏమిచేయడానికి? ఏకార్యక్రమం ఎక్కడ మొదలుపెట్టారు ? ఎక్కడ దోమలుబాధలేకుండాఉన్నది? ఎక్కడ మలేరియాలేకుండా ఉన్నది? పారిశుధ్యము ఏపట్టణాలలోఉన్నది. ఎవరైన మంత్రిపొరపాటున బందరువెడితే ఉండడానికిచోటు ఉన్నదా? పౌరులకేలేదు. అట్లాఉన్నది ఆ Municipality ఆ Traveller's Bungalow లో ఉండవచ్చునా? దానికి ఏదైన సదుపాయం ఉన్నదా? ఈరోజున ఆపట్టణ పరిస్థితి ఆరకంగా ఉన్నది. ఒక్కొక్క పట్టణము జీవితచరిత్రచూస్తే ఈ 12 ఏండ్లకాలంలో వారుచేసిన తప్పులు కుప్పలుగాఉన్నాయి. ఆ తప్పులదృష్ట్యా ఇప్పుడుఉన్న సభ్యులగడువు ఏమాత్రం పెంచడానికి వీలులేదు. మన అసెంబ్లీ దానిని ఆమోదించడం అంటే మనం చాల అపకారంచేసినవాళ్లం అవుతాము. అందుచేత 2 సంవత్సరాల కాలపరిమితి పెంచకుండా నాగిరెడ్డిగారు చెప్పిన దానిని ఆమోదించవలసిందని తమద్వారా సభవారికి మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :—అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు, ప్రతిపక్ష ఉపనాయకులు అయిన నాగిరెడ్డిగారు కూడ చాల తీవ్రంగాచెప్పారు. ప్రజాస్వామ్యాన్ని సురక్షితంగా ఉంచాలనే భావంతో వారుచాలా చెప్పారు. 1964 తర్వాత 5 సంవత్సరాలు ఉండాలనే చెపుతున్నారు. యిప్పుడుకాకుండా తర్వాత పెట్టాలనేది ఎంతవరకు

సమంజసంగా ఉంటుందో గౌరవసభ్యులు ఆలోచిస్తున్నారని అనుకుంటాను. ప్రభుత్వంయొక్క విధానాలను, Rules ను, Acts ను ప్రజాస్వామ్యానికి అనుగుణంగానే పెట్టుకున్నాము. ఈ గౌరవసభ్యులచేతనే ఆమోదింపబడిన శాసనాలను అమలుపరుచుకోవడం అనేది ప్రజాస్వామ్యానికి వర్తిస్తుందా, లేదా, అనేది ఒక పర్యాయము వారు ఆలోచించుకుంటారని నేను అనుకుంటున్నాను. అందుచేత 'ప్రజాస్వామ్యము' 'ప్రజాస్వామ్యం' అని కేవలం ఉపన్యాసధోరణిలో మాట్లాడుకోవడం సమంజసంకాదు అని నేను అనుకుంటున్నాను. ఉన్నటువంటి శాసనాలను చక్కగా అమలుపరచి ప్రజలకు ఉపయోగించే కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించడమే ప్రభుత్వంయొక్క విధానం కాబట్టి దానికి అనుగుణంగానే ఇప్పుడు ఈశాసనాన్నికూడ 1964 వరకు, మూడు సంవత్సరాలనుంచి 5 సంవత్సరాలకు పొడిగిస్తున్నాము. ప్రతిసంవత్సరం ఎన్నికల కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించడమే ప్రభుత్వంయొక్క ఉద్దేశ్యం అని వారు విమర్శిస్తున్నారు. అది పొరపాటు. ఇవ్వాళ ఎన్నో మునిసిపాలిటీలు supersede లో ఉన్నాయని గౌరవసభ్యులు పోతరాజుగారు అంటున్నారు. మన ఆంధ్రదేశములో 60, 70 మునిసిపాలిటీలు ఉంటే ఇప్పుడు 4 మునిసిపాలిటీలు supersession periodలో ఉన్నాయనే విషయము అందరికీతెలుసు. వాటికి ఎన్నికలు జరుపుకోవలసిన పరిస్థితి ఉంటుందని కూడ ప్రథమంగా నేను మనవిచేశాను. ప్రతిరోజు ఎన్నికలు కార్యక్రమవిధానం ఈబిల్లువల్ల వస్తుందని అభిప్రాయపడవలసిన అవసరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను. భీమవరం మునిసిపాలిటీగురించి మంత్రిగారు చెప్పలేదు అని సత్యనారాయణగారు చాల తీవ్రంగా మాట్లాడారు. అక్రమమైన విధానమని వారు చెప్పారు. సక్రమమైన విధానం వారిదృష్టిలో అక్రమంకావడం సహజమేననుకుంటాను. ప్రజలకు అనువైన కార్యక్రమాలు నిర్వహించనప్పుడు ప్రభుత్వముచే శాసనసభ్యులచే నిర్మింపబడ్డ శాసనాలను చక్కగా అమలుపరచనప్పుడు అది ప్రజలకు ఉపయోగపడే మునిసిపాలిటీ అని చెప్పడానికి ఎంతవరకు అవకాశం ఉంటుంది? అది అక్రమమా సక్రమమా అనే విషయాన్ని గురించి తిరిగి వారు ఆలోచించుకుంటే మంచిదేమోనని మనవిచేస్తున్నాను. భీమవరం మునిసిపాలిటీని supersede వేయవలసిన పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. ఒకటి, రెండు మునిసిపాలిటీలలో జరిగిన విషయాలను దృష్టిలోపెట్టుకొని ప్రభుత్వము మునిసిపాలిటీలన్నిటిని supersede చేస్తుందని చెప్పడం సబబా?

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— భీమవరం మునిసిపాలిటీ సక్రమంగా పనిచేయకపోతే రద్దుచేశాము అన్నమాట వాస్తవం అయితే, అంతకుముందు మునిసిపల్ అధ్యక్షులుగాఉన్న నాచు వెంకట్రామయ్యగారిమీద విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానం రాకముందు చేసిఉంటే బాగుండేది. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానంవచ్చిన తర్వాత ఎన్నికలు పెట్టకుండా supersede చేసినందువల్ల ఈసమస్య అంతావస్తున్నది.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :—విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానం అంటున్నారు. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం వేరుగా ఉంది. ఈ Supersession notices పనులు సక్రమంగాలేవు అనే దానిమీదవచ్చాయి. దానికి సంబంధించి వేరేవిచారణ జరుగుతూవచ్చినది. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానానికి, supersession కు సంబంధం లేదు అని మనవిచేసుకుంటున్నాను. 5 సంవత్సరాలు అనేది చాల ప్రధానమైన విషయము కాబట్టి amendments ను withdraw చేసుకొని బిల్లును ఆమోదించవలసిందిగా గౌరవసభ్యులను కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker :—The question is :—

"For sub-clause (2) of Clause 1 substitute the following :—

'It shall come into force on the first day of July, 1964'."

The amendment was declared lost.

Sri T. Nagi Reddy :—I demand a division, Sir.

The House divided : Ayes : 54 : Noes : 79, Neutral : 1.

The amendment was negatived.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఇందాక నాసవరణకు సంబంధించి విత్‌డ్రాయల్‌కు పర్మిషన్ తీసుకునేటప్పుడు ఓటింగులో నేను సుందరయ్యగారికి భయపడి ఓటుచేయలేదని ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు. అప్పుడు నేను వినలేదు. నాజీవితములో నేను సుందరయ్యగారికి గాని మరొకరికిగాని ఎప్పుడూ భయపడలేదు.

Sri N. Sanjeeva Reddy :—I am very glad, Sir. I congratulate him. I am very happy.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—'మీరు విత్‌డ్రాయల్‌కు పర్మిషన్ అడిగారు. అది వచ్చినప్పుడు దానిని బలపరచకుండా న్యూట్రల్‌గా కూర్చున్నారు'' అని వారు అన్నారు తప్ప వారు మరోవిధంగా అనలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—వారు అన్నారు. ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారుకూడా దానిని డినై (deny) చేయలేదు. వారు కూర్చున్నమాటనిజమే. ఓటుకువచ్చినప్పుడు తటస్థంగా కూర్చున్నావేమని వారు అన్నారు. మా అభిప్రాయం మార్చుకోవచ్చును. లెమ్మని నేనన్నాను ' లేదు, సుందరయ్యనుచూచి కూర్చున్నాడని వారన్నారు. ' సంజీవరెడ్డిగారికే భయపడకపోతే సుందరయ్యనుచూచి భయపడవలసిన అవసరంలేదని నేను అన్నాను.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—సుందరయ్యగారు చెప్పిందే ఇంతకుముందు వారులేచి చెప్పారు. అంతకంటే మరేమీలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ముఖ్యమంత్రిగారి మైకు, నామైకు ఎదురెదురుగా వుండడం వలన ఆధ్వని త్వరగా ట్రావెల్‌చేయగలిగింది. అవసరమైతే వారు అంతకంటే గట్టిగానే చెప్పగలిగేవారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :—ఒకప్రక్కన గవర్నమెంటు దానినిగూర్చి ఆలోచించడంలేదు. మరొక ప్రక్క ప్రతిపక్షము వాలుగేండ్లసమయముకొరకు ప్రయత్నముచేస్తున్నది. నేనుసవరణను విత్‌డ్రాచేసుకున్నాను గనుక తటస్థంగా కూర్చున్నాను. అంతకంటే మరేమీలేదు. అది ఎవరికీ భయపడికాదు.

Mr. Speaker :—The question is :

"That clause 1 do stand part of the Bill."

The motion was declared adopted.

The Opposition Members pressed for a division.

The House divided. Ayes 82 ; Noes 55.

The motion was adopted. Clause 1 was added to the Bill.

PREAMBLE

Mr. Speaker :—The question is :

" That the Preamble do stand part of the Bill".

The motion was adopted.

Preamble was added to the Bill.

Sri A. Venkataramayya :—Sir, I beg to move :

" That the Andhra Pradesh (Andhra Area) District Municipalities (Second Amendment) Bill, 1962 be read a third time. "

Mr. Speaker :—Motion moved.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, ఈబిల్లును పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నామని తెలియజేయడానికిగాను ఈమూడవరీడింగు సందర్భములోకూడ కారణములు తెలియజేయవలసివస్తుంది. ఈవిధముగా అయిదేళ్ళు చేయబోతున్నట్లు మంత్రిగారు మొదటనే తెలియజేయలేదు. బెజవాడ మునిసిపాలిటీ విషయము చర్చకువచ్చిన తరువాత యిప్పుడు తెలియజేస్తున్నారు. ఇది సరియైన విధానంకాదు: అంతేగాక, మొదట ప్రభుత్వం తెలియజేసిన విధానానికి, ఎంతో భిన్నంగా యిప్పుడు వ్యవహరిస్తున్నారు. దీనినిబట్టి ప్రభుత్వానికి ఒకవిధానం వున్నట్లుగాని, శాసనసభయందువున్నది పున్నట్లుగా పరిస్థితులను చెబుతున్నట్లుగాని అనుకొనడానికి వీలులేకపోతున్నది. అయిదేళ్లు అని అనుకున్నప్పటికి, యిప్పుడువున్నవాటికి ఎన్నికలు జరపటానికి అవకాశం వున్నప్పటికి, ప్రభుత్వం అందుకు నిరాకరిస్తున్నది. బెజవాడ మునిసిపాలిటీకి సంబంధించి వార్డుల విభజనలో ప్రతిపక్షాలుగాని, స్థానికప్రజలుగాని తమ అభిప్రాయాన్ని తెలియజేయడానికి అవకాశాన్నిచ్చారా ? యీవిషయాన్ని అవకాశమువచ్చినప్పుడల్లా నేను, నాగిరెడ్డిగారు అడుగుతూనేవున్నాము. అందుకు ప్రభత్వం మౌనంవహించింది. అంటే—వార్డుల విభజనలో ప్రతిపక్షాలుగాని, స్థానికప్రజలుగాని తమ అభ్యంతరాలు చెప్పడానికి వీలులేదని దీనినిబట్టి అర్థం అవుతుంది. అందువలన ప్రజాతంత్ర విధానానికి అనుగుణముగా వార్డులు విభజింపబడి, ఎన్నికలు జరగడానికి యీబిల్లు దోహదమవుతుందనుకొనడానికి ఆస్కారం లేదు కాబట్టి దీనిని ఒప్పుకొనడానికి వీలులేదు. చివరి క్లాజుగూర్చి చర్చిస్తున్నప్పుడు మంత్రిగారు భీమవరం మునిసిపాలిటీగూర్చి చెబుతూ అది సవ్యంగా, ప్రజల అవసరాలుగుర్తించి పనిచేయలేదు కాబట్టి సూపర్‌సీడ్ చేశామన్నారు. అటువంటప్పుడు ఆ కౌన్సిలర్‌పై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానంవచ్చినప్పుడు ప్రభుత్వం దానిని ఆహ్వానించాలి. ఆవిధంగా అహ్వానిస్తారనుకున్నాం. ఎన్నికలుజరపమని ఆర్డర్‌పంపించింది ప్రభుత్వం. ఎన్నికల తేదీ నిర్ణయించి, ఆర్.డి.ఓ. ఎన్నికలు జరపడానికి ప్రయత్నించారు. కాని ప్రభుత్వం ఆ ఆర్డర్‌ను

రద్దుచేసి, ఎన్నికలను ఆపుచేయించి మునిసిపాలిటీని రద్దుచేశామన్నది. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానంవలన ఓడిపోయిన అధ్యక్షునిస్థానే నూతన అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలసి వున్నప్పుడు ఆవిధంగా ప్రభుత్వం ఎందుకు చేయలేదు ? తమకు యిష్టంవున్న మునిసిపాలిటీలకు ప్రాణముపోయడానికి దీనిని తీసుకువస్తున్నారు తప్ప మరొకటికాదని మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రిగారుఇచ్చిన ఎక్స్‌ప్లనేషన్‌బట్టికూడా 1964 జూలైలో ఒకేపర్యాయం అన్ని మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు జరిగేవిధముగా కనిపించడంలేదు. ప్రతిపక్షాన్నేగాక, శాసనసభనంతటిని ఒక అభిప్రాయములోవుంచి బిల్లు మరొకవిధముగా రూపొందించే పరిస్థితిలో వ్యవహారాలు జరుగుతున్నాయి గనుక యీాక్లాజులు ఎంతమాత్రం సమర్థనీయంకాదని చెబుతూ మూడవరీడింగు సమయములో కూడ దీనికి వ్యతిరేకతను తెలియజేయవలసివస్తున్నది.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—అధ్యక్షా, రెండుమూడు పాయింట్సుపైన ప్రతిసారి వారు చెబుతున్నారు. కాబట్టి వాటినిగురించి నేను కొంచెం చెప్పదలచుకున్నాను. ఒకేసారి మనం 5 ఏండ్లుటరం నిర్ణయించినా, మధ్యలో ఎన్నికలు వస్తూంటాయి. అన్ని మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు ఒకేతూరి రావడం అసంభవం. మధ్యలో ఎప్పుడో సూపర్‌సీడ్ చేయడంవల్లనో మరొకారణంవల్లనో కొన్ని మునిసిపాలిటీలకు ఎన్నికలు వస్తుంటాయి. స్టేటుగవర్నమెంటు జోక్యంవల్లగాని, నోకాన్ఫిడెన్సుమోషను పాసయినప్పుడుగాని—యిటువంటి సందర్భాలు ఎప్పుడూవుంటాయి. కేరళలో 1961 లో ప్రభుత్వం ఏర్పాటయినది. 1965 కు టరం అయిపోతుంది. మిగతారాష్ట్రములలో 1967 కు అవుతుంది. ఒరిస్సాలో మిగతారాష్ట్రాలకంటే ఒకసంవత్సరం ముందుగా ప్రభుత్వం ఏర్పాటయినది. కనుక ఒక సంవత్సరం ముందుగనే ఎన్నికలు రావలసివస్తాయి. అన్నీ ఒకసారి జరపాలనే ఆశయంవున్నా సాధారణముగారావు. లేకపోతే ఎక్స్టెండుచేయాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చినప్పుడు ఎక్స్టెండ్‌చేసినట్లుగా రెండుమూడు సంవత్సరాలు ఎక్స్‌టెండ్ చేయవలసివస్తుంది. అన్ని మున్సిపాలిటీలను ఒకేసారి ప్రారంభించినా మధ్యమధ్యలో ఎన్నికలు జరుగుతూనే వుంటాయి. ఒకేసారి జరగాలనేదికూడా అనవసరం. అనకాపల్లి, అనంతపురం మున్సిపాలిటీలకు ఏమిటి సంబంధం? అన్నింటికీ ఒకసారి జరపడం సాధ్యంకాదు. మనం ఎంత ప్రయత్నంచేసినా కొన్ని అయినాసరే సూపర్‌సెషనువల్లనో, మరొకకారణంవల్లనో మధ్యలో పోతాయి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— Exception, general rule ఒకటేనా?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—ఇప్పుడు ఎన్ని మునిసిపాలిటీలు వున్నాయో, ఎన్ని సూపర్‌సీడ్ అయినాయో చూచుకోవాలి. సుందరయ్యగారివంటి సీనియర్‌లీడరు అట్లా మాట్లాడితే ఎట్లా? వారు భీమవరం సంగతి చెబుతున్నారు. నాచు వెంకటరామయ్యగారు ఛైర్మనుగావున్నరోజులలోనే నోటీసు యిచ్చారు. ఈ వెంకటరామయ్య గారు మంత్రి అయినాకకాదు. ఇంతకుముందు ప్రభుత్వమే మునిసిపాలిటీ యింత అధ్వాన్నంగావుంది, ఎట్లా జరపాలి అని ఆలోచించి వెంకటరామయ్యగారు ఛైర్మనుగా బలంగావున్నరోజులలోనే యిచ్చిననోటీసు యి రిజల్టు ఇప్పుడువచ్చిందేకాని, ప్రాసెస్‌అంతా ఇంతకుముందు ప్రభుత్వమువున్నప్పుడు, నాచు వెంకటరామయ్యగారు ఛైర్మనుగావున్నరోజులలోనే జరిగింది. మధ్యలో డేట్స్ యివ్వడం వగైరా ప్రొసీజరు ప్రకారం డెప్యూటీకలెక్టరు కమీషనరు మున్నగు అధికారులు వారి ధర్మాన్ని నెరవేరుస్తూవుంటారు. కాబట్టి అటోమాటిక్‌గా ఒక డే వేశారు. ప్రభుత్వముదగ్గరకు రిపోర్టులు రావడం, చర్య తీసుకోవడం జరిగింది. ఇది సక్రమమవా కాదా అం వారిదృష్టిలో సక్రమంకాకపోవచ్చు, నాదృష్టిలో సక్రమంకావచ్చు, లేకపోతే వారికి సక్రమమని తోచివది న

సక్రమంకాకపోవచ్చు. ఏమునిసిపాలిటీని సూపర్‌సీడ్‌చేసినాసరే డిఫరెన్సెస్‌ఆఫ్ ఒపినియన్ వుండడానికి అవకాశంవుంటుంది. విశాఖపట్టణం మునిసిపాలిటీని సూపర్‌సీడ్‌చేయడం మంచిదని ప్రభుత్వం అనుకుంటే విశ్వనాథంగారు అంగీకరించకపోవచ్చు. ప్రపంచం అంతా అంగీకరించే కార్యక్రమం జరుపుతున్నదేశముగాని, స్థలంగాని ఎక్కడైనావుందా? ఏదేశంలోనుకూడ వుండదు. ఆంధ్రరాష్ట్రములో మునిసిపాలిటీ విషయంలోనే కాదు, ప్రపంచంలో ఎక్కడావుండదు. బై అండ్ లార్జ్ ప్రజాభిప్రాయం ఎట్లావున్నది; మునిసిపాలిటీ సక్రమంగాపనిచేస్తోందా, ప్రజల శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకుని పనిచేస్తున్నదా; లేక ముష్టియుద్ధం జరుగుతున్నదా ? ఇవన్నీచూడాలి. కాని ఏదోపార్టీలను దృష్టిలోపెట్టుకొనిచేయరు. మునిసిపల్ ఛైర్మన్ కన్వెన్షనులోనో ఎక్కడో నేనొకసారిచెప్పాను; ఏఉద్యోగమైనా చేయవచ్చుగాని మునిసిపల్ ఛైర్మన్‌గా పని చేయడం మహాకష్టమైనపని అని. మునిసిపల్ పాలిటిక్స్‌లో ఏమెంబరు ఎవరిని ఎప్పుడు సపోర్టుచేస్తారో తెలియదు. స్మాల్‌వార్డ్స్ వుంటాయి. పెద్దపాలిసీగాని, ప్రోగ్రామ్‌కానివుండవు. పాపులర్‌గావున్న పెద్ద మనిషి ఎన్నికవుతూవుంటారు. ఏదో మునిసిపాలిటీని సూపర్‌సీడ్‌చేయాలనే దృష్టితోచేస్తున్న బిల్లుకాదిది. 5 ఏండ్లువుండాలని అనుకున్నాము. మనం ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ప్రారంభించాలి. నాగిరెడ్డిగారు చెప్పినట్లు 1964లో ప్రారంభిస్తాము అనుకోండి, యిప్పుడున్న మునిసిపాలిటీలు ఏమవుతాయి? రెండేండ్లువుంటాయి, మూడేండ్లు జరగాలా, లేకపోతే అయిదేండ్లకు ఎక్స్‌టెన్‌షను ఇవ్వాలా అనేప్రశ్న వస్తుంది. ఆ యిబ్బందికూడ వస్తుంది. బెజవాడ మునిసిపాలిటీకి ఎన్నికలు జరపాలి. ఇంక ఏవో 5, 6 మునిసిపాలిటీలకు supersede అయిన వాటికి ఎన్నికలు జరపాలి. 1964 లో term extend చేయడం వగైరా వస్తాయి. Somewhere we have to begin. Begin చేసినప్పుడు కొంత confusion వస్తుంది. Upset జరుగుతూ వుంటుంది. Uniform గా చేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తూనే వుంటాము. మధ్యమధ్యలో upsets జరుగుతూనేవుంటాయి. విజయవాడ మున్సిపాలిటీ wards విభజనగురించి చెప్పారు. పోతరాజుగారు నాకు జాబువ్రాశారు. వార్డుల విభజన చేయాలని చూస్తున్నారు. Elections వస్తున్నాయి అంటూ వ్రాశారు. వార్డుల విభజనచేసుకున్నంత మాత్రాన ఎన్నికలలో గెలుస్తామా? ప్రజలను మార్చడానికి వీలులేదు కదా? ఓటర్లు ఓటర్లుగానేవుంటారు.. మచిలీపట్నంనుంచో, నూజువీడునుంచో ఓటర్లను దిగుమతిచేయ డానికిలేదుకదా! అంత సులభంగా ఎలక్షనులలో గెలిచేటట్లుంటే అన్నీ మేమేగెలిచేవాళ్లం. Opposition Party అనేదిలేకుండాచేసేవాళ్లం.

We would have manipulated to win the elections.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—Wards ఎట్లావున్నా గెలుస్తాము అంటున్నారు. అయితే వార్డుల విభజన చేసే హక్కు మాకివ్వమనండి. వారు ఎన్నిస్థానాలు గెలుస్తారో చూస్తాము.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—సుందరయ్యగారి కోరికప్రకారం అదికూడ ఒకసారి experiment చేయాలని నాఉద్దేశం. ఇదిగాకపోయినా ఏదోఒక మునిసిపాలిటీ విషయములో.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ప్రస్తుతం యీమునిసిపాలిటీ యివ్వండి. ఢిల్లీలోనూ, యిక్కడ వారి ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు ఒక్కమునిసిపాలిటీ మాకువచ్చినంత మాత్రాన పెద్దనష్టమేమీలేదు. ప్రజాతంత్రయుతంగా వార్డుల విభజనచేసినప్పుడు వాట్లమీద అభ్యంతరాలు పెట్టడానికి ఎప్పుడో అవకాశం యిస్తారు; సెప్టెంబరులో ఎన్నికలు ఎట్లాజరుపుతారు అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—ఇక్కడ కొంచెం అక్కడకొంచెం తెచ్చి కలపడానికి వీలులేదు. Continuity వుండాలి. Population కూడ roughly—equal గా వుండాలి, వార్డులమధ్య census వస్తాయి. వీటన్నింటినీచూచి కొన్ని general principles ను బట్టి చేస్తారు. పోతరాజుగారు ఆ ప్రాంతము represent చేస్తున్న ఎం. ఎల్.ఎ. వారు మంత్రిగారికి ఎప్పుడైనాచెప్పారా? He could certainly make a representation if there was a grave irregularity. అయితే రిప్రజెంట్‌చేసినవన్నీ ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తుందనికాదు. వెంకటరామయ్యగారేకాదు, ఎవరైనాసరే reasonable గా కనుపిస్తే 10 లో రెండైనా అంగీకరిస్తారేమో!

Sri T. Nagi Reddy :—Can I take it, Sir, that the delimitation will be published and time will be given for the members of the Opposition and the people to represent their case before it is finalised ?

Sri N. Sanjeeva Reddy :—I do not know, Sir. I am not thorough with the Act. I never interfered with the municipal elections nor was I a candidate in any of those elections. Whatever the Act says will be followed.

Sri P. Sundarayya :—No Act prevents the Government to publish the preliminary delimitation and ask the objections of the people and as far as the Act is concerned, when the Municipality is there, it must necessarily be done. So what is the objection for the Government to give an assurance that as soon as the provisional delimitation is over, they will call for objections ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—Assurances చట్టానికిలోబడే యివ్వాలిగాని, చట్టంలో లేనిది ఎట్లాయిస్తాను? ఉన్న అధికారాలేపోతున్నాయి. చట్టానికిలోబడి తప్పకుండాచేస్తాము, విరుద్ధంగా ఎవ చేయనీయం, మేము చేయం అనేదిమాత్రం చెప్పగలను. అంతేగాని వారు చెప్పినవానికల్లా హామీయివ్వాలంటే that is no more a Government. Impossible అవుతుంది. ఈమూడు point మీద ప్రతిసారిచెప్పతున్నారు కాబట్టి నేను సమాధానంచెప్పడం మంచిదనుకొని చెప్పాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—మంత్రిగారు చెప్పగలిగిందేమీలేదా? ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన తర్వాత మంత్రిగారు చెప్పేది ఏమైనా ఉందా ?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి :—మేమిద్దరం ఒకరికొకరు వ్యతిరేకంగా చెబితే సంతోషించాలనా?

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :— గౌరవసభ్యులుచెప్పిన అన్నివిషయాలమీద మాలీడరుగారు చెప్పినత నేను ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిందేమీలేదు. నేను నిన్నచెప్పాను. ఇంతకుముందుకూడా చెప్పాను, ప్రత్యేక చెప్పవలసిందేమీలేదని మనవిచేస్తూ ఏకగ్రీవంగా అంగీకరించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు :—ముఖ్యమంత్రిగారికి మునిసిపాలిటీలతోను మునిసిపాలిటీలయాక్టుతోను ఎక్కువ సంబంధంలేకపోవడంవల్ల ఎక్కువగా చెప్పలేకపోయారు. ప్రిలిమినరీ డి-లిమిటేషన్ అయిన తర్వాత మరల రిప్రజెంట్‌చేయడానికి objections raise చేయడానికి యాక్టుప్రకారం వీలుంటే కల్పిస్తారా?

శ్రీ ఎ. వెంకటరామయ్య :— యాక్టులోఉన్న ప్రకారం చేయతగిన ఏర్పాట్లు చేస్తాము.

Mr. Speaker :—The question is :

"That the Andhra Pradesh (Andhra Area) District Municipalities (Second Amendment) Bill, 1962 be read a third time."

The motion was declared adopted.

The Opposition pressed for a division.

The House divided. Ayes: 83; Noes: 64; Neutrals 2.

The motion was adopted.

Mr. Speaker :—Yesterday in the Business Advisory Committee, we thought that we might not have enough work for today ; that was the reason why notice of the next meeting was given for tomorrow. I am glad that the Leader of the House, the Leader of the Opposition, the Deputy Leader of the Opposition and Sri Tenneti Viswanatham have provided enough work for today.

The House now stands adjourned till 9-45 a.m. tomorrow, ie 22nd June, 1962.

The House then adjourned till Forty-five Minutes Past ight of the clock on Friday, the 22nd June, 1962.

1-15 p.m.